

Iarnród Éireann
Irish Rail

Tuarascáil Bhliantúil
Iarnród Éireann
Don Bhliain Airgeadais dar Chríoch
an 31 Nollaig 2017

Clár na nÁbhar

Buaicphointí Airgeadais agus Oibriúcháin	1
Ráiteas an Chathaoirligh	2-3
Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh	4-10
Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile	11
An Bord Stiúrthóirí	12-13
Tuarascáil na Stiúrthóirí	14-20
Tuarascáil an Iniúcháora Neamhspleách	21-23
Cuntas Brabúis agus Caillteanais	24
Ráiteas um Ioncam Cuimsitheach	25
Clár Comhardaithe	26
Ráiteas um Athruithe ar an gCaipiteal Gnáthscaireanna	27
Ráiteas ar Shreabhadh Airgid	28
Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais	29-73

Buaicphointí Airgeadais agus Oibriúcháin

Ioncam

€264.8m +8.3%

Ioncam

ó Europort Ros Láir

€11.1m +5.3%

TRÚCDA

€25.1m -1.3%

CONARTHAÍ ILBHLIANTÚLA

€158.8m +26%

(lena n-áirítear cistiú i gcomhair tionscadail shonracha – Glanadh Ballasta, GSMR agus ATP dar luach €28.8m)

OSP

€114.8m +3.8%

(gan €32.2m ar chothabháil throm san áireamh)

Ranníocaíocht leis an Státhchiste

€118.2m +2%

Easnamh

(€1.1m) laghdaithe
62.8%

Fostaithe

3,803 -3

Aistir

45.5m +6.3%

Ciliméadair Tonnaí Lasta

100.4m -1%

Is ionann TRÚCDA agus Tuilleamh roimh Ús, Cáin, Dímheas, Amúchadh agus Míreanna Eisceachtúla

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirligh

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Ráiteas an Chathaoirligh

Tá Bord agus Lucht Bainistíochta Iarnród Éireann tiomanta do na caighdeáin is airde a bhaint amach i dtaobh sábháilteachta agus seirbhís do chustaiméirí agus é ag freastal ar an éileamh atá ag dul i méid

Agus borradh faoin ngeilleagar in Éirinn arís, tá dúshlán romhainn i dtaobh brú tráchta agus soghluaisteacht inbhuanaithe a bhaint amach do dhaoine atá ag méadú. Aithníonn Iarnród Éireann go bhfuil sé freagrach as rogha cheart a thairiscint in áit iompar príobháideach do líon mór paisinéirí, go háirithe i gceantair uirbeacha. Tá sé de dhualgas orainn freisin custaiméirí a mhealladh chun earraí builc a iompar ar Iarnród in ionad ar an ngréasán bóithre agus ní mór dúinn a chinntiú go bhfuil Europort Ros Láir ina sheirbhís éifeachtach, iomaíoch do chuideachtaí loingseoireachta agus dá gcliaint. Tá Bord agus Lucht Bainistíochta Iarnród Éireann tiomanta do na caighdeáin is airde a bhaint amach i dtaobh sábháilteachta agus seirbhís do chustaiméirí agus é ag freastal ar an méadú ar an éileamh atá ar ár gcuid seirbhísí. D'iompraíomar an líon ba mhó riamh paisinéirí in 2017, 45.5 milliún paisinéir, agus táimid ag tnúth le borradh leanúnach a bheith faoi líon na gcustaiméirí sna blianta atá romhainn.

I bPlean Forbartha Náisiúnta an Rialtais 2018-2027 a foilsíodh le déanaí, leagtar béim ar an tábhacht straitéiseach atá leis na hiarnróid maidir le freastal ar riachtanais soghluaisteachta daonra atá ag dul i méid i ndlúthcheantair uirbeacha. Faoin bPlean sin, cuirfear cistiú ar fáil d'acmhainneacht mhéadaithe i dtaobh rothstóic agus bonneagar seasta, lena n-áirítear comharthaíocht nua agus feabhas ar acomhail agus stáisiúin. Tabharfaidh Iarnród Éireann aird láithreach ar an gcéad chéim den Leathnú DART, áit a bhfuil na srianta is mó ar acmhainn faoi láthair. Leis an bhfeabhas sin ar an mbonneagar, cuirfear tús le seirbhísí tapa ardmhinicíochta, a mbeidh cumhacht leictreachais acu, go Droichead Átha ar Líne an Tuaiscirt, Collchoill ar Líne Chill Dara, Maigh Nuad agus Bealach na Páirce M3 ar Líne Mhaigh Nuad/Shligigh, agus leanfar ar aghaidh ag rith seirbhísí DART ar Líne an Oirdheiscirt chomh fada leis na Clocha Liatha. Beidh

cistiú ar fáil freisin do stáisiúin nua chun aistriú idir busanna, an Luas agus an tseirbhís Meitreo atá beartaithe. Táimid fós tiomanta don ghné atá fágtha den Chlár maidir le Leathnú an DART, Tollán faoi Thalamh an DART, agus féachtar chuige sa Phlean Forbartha Náisiúnta go gcuirfear an bealach sin ar bun agus go gcloifear leis.

Cuirimid fáilte roimhe freisin go n-aithnítear sa Phlean sin nach mór dúinn teacht chugainn féin ón gcúlú eacnamaíochta, inar cuireadh siar an obair chothabhála. Chaillfí muinín asainn agus bheadh easpa comhsheasmhachta i gceist le hamanna na n-aistear dá leanfaí leis an tearc-infheistíocht sa chothabháil, agus d'fhágfadh sé sin é deacair custaiméirí a choinneáil ar na seirbhísí iompair phoiblí. Níor mhaith an tionchar é sin ar Iarnród Éireann ach, rud is tábhachtaí fós, chuirfeadh sé go mór leis an mbrú tráchta agus le cumas na hÉireann ár n-oibleagáidí inbhuanaitheachta a chomhlíonadh. Leis an gcistiú faoin bPlean Forbartha Náisiúnta, cuirfear ar ár gcumas dúinn coinneáil suas leis an chothabháil a cuireadh siar agus infheistiú in inrochtaineacht níos fearr do phaisinéirí atá faoi lagú gluaiseachta.

Agus mé ag cur tús le mo théarma oifige mar Chathaoirleach ar Iarnród Éireann, ba mhaith liom aitheantas a thabhairt don chion ollmhór a rinne an té a tháinig romham, Phil Gaffney, a chuaigh ar scor in 2017, mar Chathaoirleach agus roimhe sin mar chomhalta den Bhord. Is é Phil a threoraigh an Bord tríd an tréimhse ba mheasa de ghéarchéim airgeadais na cuideachta agus rinne sé maoirseacht uirthi sa chaoi is gur cloíodh leis na caighdeáin sábháilteachta agus seirbhíse do chustaiméirí an tráth sin, agus gur seachnaíodh an dócmhainneacht. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil freisin leis an iarPhríomhfheidhmeannach, David Franks. Chinntigh seisean agus a fhoireann bainistíochta gur díríodh ar shábháilteacht, ar inbhuanaitheacht

airgeadais agus ar sheirbhís do chustaiméirí, agus ba mhaith liom gach rath a ghuí air agus é ag tabhairt faoi ról nua san Astráil.

Sna blianta amach romhainn, táim ag tnúth le bheith ag obair leis na páirtithe leasmhara go léir, go háirithe an tÚdarás Náisiúnta Iompair, an Coimisiún um Rialáil Iarnród agus an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt lena chinntiú go leanfaimid orainn ag soláthar seirbhís den scoth dár gcustaiméirí agus ag leathnú an ghréasáin chun freastal ar phobail nua. Gabhaim buíochas leis an Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, Shane Ross TD, agus le hoifigigh na roinne sin, agus le Anne Graham, Príomhfheidhmeannach an Údaráis Iompair Náisiúnta, agus a foireann, as a dtiomantas leanúnach do thacú le seirbhís náisiúnta iarnróid atá láidir agus inbhuanaithe.

Ar deireadh, ba mhaith liom buíochas a ghabháil le mo chomhghleacaithe ar an mbord agus lenár bhfoireann ar a bhfuil thart ar 3,800 fostaí, an dream a chuireann an tseirbhís iarnróid ar fáil agus a dhéanann an gréasán a chothabháil. Táim ag tnúth le bheith ag obair i gcomhpháirtíocht leo féin agus lenár bhfoireann bainistíochta chun féachaint chuige go leanfaidh iarnród Éireann air ag leathnú agus ag feabhsú ár seirbhísí do na custaiméirí agus na pobail a mbímid ag freastal orthu.

Frank Allen
Chairman

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirligh

Gcomhpháirtíocht

Ráiteas Airgeadais

Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh

Cé go gcuirfidh an Plean Forbartha Náisiúnta a d'fhógair an Rialtas le déanaí ar ár gcumas dúinn an gnó a leathnú sna deich mbliana atá romhainn, beidh brú ar an acmhainn iompair sa ghearrthéarma.

Baineadh amach cloch mhíle mhór in 2017 nuair a d'fhill líon na bpaisinéirí ar leibhéil na mbuaicbhlianta. Rinneadh 45.5 milliún aistear paisinéirí san iomlán ar an DART, ar an ngréasán Comaitéireachta agus ar an ngréasán Intercity, agus bhí sé sin chomh hard leis an líon ba mhó paisinéirí a d'iompair an Chuideachta riamh, in 2007.

Is ionann é sin agus méadú 6.3%, agus is féidir é a chur i leith an téarnaimh sa gheilleagar, an fheabhais ar chúrsaí fostaíochta agus an bhorrrha atá faoi sheirbhísí nua, ar nós Thollán Pháirc an Fhionnuisce, seirbhís thraschathrach a bhfuil custaiméirí nua á mealladh chuig an iarnród aici. Chomh maith leis sin, tháinig méadú ar líon na ndaoine a d'fhreastail ar mhór-imeachtaí ar nós Seó Eitleoireachta Bhré, cluichí CLG agus ceolchoirmeacha móra amuigh faoin spéir.

Tá fáilte roimh an mborradh sin faoin ngnó, ach tá dúshlán acmhainne ag dul leis. Cé go gcuirfidh an Plean Forbartha Náisiúnta a d'fhógair an Rialtas le déanaí ar ár gcumas dúinn an gnó a leathnú sna deich mbliana atá romhainn, beidh brú ar an acmhainn iompair sa ghearrthéarma.

Tá feabhas tagtha ar staid airgeadais na cuideachta mar gheall ar mhéadú ar an ioncam ón mbosca táillí, an clár 'Tús Áite don Chustaiméir' a bheith i bhfeidhm agus cistiú breise ón Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt. Mar sin féin, taifeadadh caillteanas €1.1 milliún (2016: €2.9 milliún), agus leagtar béim leis sin ar an ngá atá ann coinneáil leis an mbainistíocht stuama airgeadais.

Le linn 2018, leanfaimid ar aghaidh ag obair mar aon fhoireann amháin, agus lenár bpáirtithe leasmhara, chun féachaint chuige go gcuirfimid seirbhís agus córas iarnróid ar fáil a bheidh seasta sábháilte agus go gcuirfimid riachtanais ár gcustaiméirí, an phobail agus an gheilleagair i gcoitinne i gcroílár ár ngnó.

An tsábháilteacht

Is é an rud is tábhachtaí ar fad i súile Iarnród Éireann ná sábháilteacht na bpaisinéirí, na ndaoine den phobal a úsáideann an gréasán, agus ár bhfostaithe. Tá teist láidir ag an gCuideachta maidir leis an tsábháilteacht, mar a dtugtar aitheantas dó san athbhreithniú ó Ghníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh ar fheidhmíocht sábháilteachta, agus sa Tuarascáil ón gCoimisiún um Rialáil Iarnróid ar Fheidhmíocht Sábháilteachta. Ní mór cistiú inbhuanaithe a bheith againn, áfach, lena chinntiú go mbeimid i gcónaí chomh sábháilte is atá, agus níos sábháilte, agus tá fáilte mhór roimh na gealltanais maidir leis sin sa Plean Forbartha Náisiúnta.

Áiríodh leis na feabhsuithe iomadúla ar na tascairí feidhmíochta sábháilteachta in 2017:

- Tháinig laghdú ar líon na gcomharthaí a ndeachthas tharstu go contúirteach ó 13 go 9;
- Dúnadh 11 chrosaire comhréidh ar línte oibríochta in 2017, lena laghdaíodh an baol go dtarlódh timpiste ar na línte sin;
- I gcás teagmhais tríú páirtí – sciorradh, tuisil agus titim sna stáisiúin den chuid ba mhó – tháinig laghdú 6% orthu le hais na bliana 2016;
- Táthar ag tacú leis sin tríd an tionscadal um Chomhéadan Traenach/Ardáin, a leanfar ar aghaidh leis in 2018 chun líon na dteagmhais sin a laghdú arís eile;
- Rinneadh dul chun cinn, i gcomhar leis an gCoimisinéir um Rialáil Iarnróid, chun cead a fháil tosú ag suiteáil soilse rabhaidh ag roinnt crosairí comhréidh nach cinn uathoibríocha iad;
- Leanfar leis an obair in 2018 chun an dearadh a thabhairt chun críche agus tús a chur leis an obair shuiteála;

- Cuireadh tús i rith na bliana leis an bpróiseas maidir le hiarratas a dhéanamh chuig an gCoimisiún um Rialáil Iarnróid i dtaobh athdheimhniú a dhéanamh ar an nGnóthas Iarnróid agus athúdarú a dhéanamh ar an mBainisteoir Bonneagair i gcomhréir le Treoir 2004/49/CE agus leis an reachtaíocht náisiúnta is infheidhme, agus cuirfear i gcrích é sa chéad ráithe de 2018.

D'ainneoin na laghdúithe seasta le blianta beaga anuas, tháinig méadú ar líon na dTimpistí Intuairiscithe inar Cailleadh Am i measc fostaithe, ó 43 go dtí 53. Cuireadh meitheal oibre ar bun freisin chun tionscnaimh a fhorbairt ar mhaithe le líon na dtimpistí i measc na bhfostaithe a laghdú.

Táimid dírithe go fóill ar bhearta coiscitheacha, agus seoladh sraith tionscnamh i rith na bliana chun an cultúr sábháilteachta a thomhas agus a fheabhsú, lena n-áirítear:

- Ghlacamar páirt sa tionscadal cultúir Eorpach PRIME, agus tá suirbhé cultúir eile ar na fostaithe beartaithe i gcomhair 2018;
- Oiliúint maidir le tosca daonna, leabhráin faisnéise faoi bhealaí agus léarscáileanna maoin.

Cúrsaí Airgeadais

Is é toradh foriomlán na bliana ná easnamh €1.1 milliún i gcomparáid le heasnamh €2.9 milliún i leith na bliana 2016. Toradh fabhrach don bhuiséad atá ann, cuid mhór de a bhuaí leis an mborradh atá faoin ioncam ó phaisinéirí go fóill. Tá méadú ó bhliain go bliain tagtha ar sheirbhísí Ros Láir, maoin, fógraíocht agus an ioncam tríú páirtí freisin.

Lean an téarnamh geilleagrach ag spreagadh méadú ar an éileamh ar na seirbhísí, as a dtig líon méadaithe aistear paisinéirí agus borradh leanúnach faoin ioncam ó phaisinéirí. Tá líon na n-aistear paisinéirí ar ais chuig na buaicleibhéil arís, mar a bhíodh le déanaí in 2007.

Leis an ioncam €204.9 milliún ó phaisinéirí in 2017, sáraíodh an t-ioncam ab airde roimhe seo ó phaisinéirí – €193.7 milliún in 2016. Bhí drochthionchar ag na

hathruithe ar chriosanna taistil agus ar tháillí ar an ioncam ó phaisinéirí agus is féidir laghdú timpeall is €2.4m a chur ina leith siúd. Rinneadh é sin a chúiteamh le héileamh seasta níos airde ar sheirbhísí á spreagadh ag gníomhaíochtaí margaíochta leanúnacha. Tá an t-ioncam foriomlán €264.8 milliún ó oibríochtaí €20.3 milliún chun tosaigh ar ioncam na bliana roimhe sin. Tháinig laghdú ar an ioncam ó Lasta Iarnróid, agus ba é an phríomhchúis leis sin méideanna níos ísle agus tionchar na gníomhaíochta tionsclaíche.

Sholáthair an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt cistiú breise €32.8 milliún faoin gConradh Ilbhliantúil in 2017, agus caitheadh é sin ar ghlanadh ballasta, ar an tionscadal um Uathchosaint Traenacha (ATP) agus ar an tionscadal um an gCórás Domhanda um Chumarsáid Mhóibíleach – Iarnróid (GSMR). Shonraigh an tÚdarás Náisiúnta Iompair go raibh €32.2 milliún den chistiú faoin Oibleagáid Seirbhíse Poiblí le caitheamh ar an rothstoc a chothabháil. Cé go bhfuil fáilte roimh an gcistiú breise, ní dhéantar freastal leis ar an mbearna iomlán chistiúcháin atá aitheanta san Athbhreithniú Iarnróid 2016. Ní mór aghaidh a thabhairt air sin chun féachaint chuige go gcomhlíonfar caighdeáin sábháilteachta agus caighdeáin seirbhíse.

Is ceist thromchúiseach í an tsócmhainneacht don chuideachta go fóill agus ní bheidh an clár comhardaithe in ann ag aon turraingí airgeadais gan choinne.

An Párolla

Mhol an Chúirt Oibreachais beart pá nua i mí na Samhna 2017. Ghlac an chuideachta agus na ceardchumainn leis an moladh, a tháinig i bhfeidhm ar an 1 Nollaig 2017. Ba é €2.1 milliún an costas párolla breise i leith na bliana 2017. Áirítear leis sin costas na ndearbhán dea-thola a tugadh don fhoireann faoi mholadh na Cúirte Oibreachais.

Costais Chomhairleachta

De réir an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, leagtar amach sa tábla thíos na costais chomhairliúcháin a thabhaigh an chuideachta in 2017 atá san áireamh sna costais oibríúcháin agus na costais eile (féach Nóta 6).

	2017 €'000
Dearadh Straitéise agus Eagraíochta	386
Cothabháil agus Athnuachan	288
Córais Paisinéirí	222
Oibríúcháin agus Eile	131
Ollchostais Chomhairleachta	1,027
Costais chaipitlithe	(438)
Glanchoistais Chomhairleachta	589

Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh (ar lean)

Ár gCustaiméirí

Aris eile in 2017, chomhlíonamar agus sháraíomar ár spriocanna oibleagáide seirbhíse poiblí ar gach bealach a bhfreastalaímid air, agus baineadh amach poncúlacht 95% ar a laghad ar fhormhór na mbealaí.

Lean gníomhaíocht tráchtála na cuideachta ag tacú leis an bhfás i bpríomhdheighleoga den mhargadh;

- Mar thoradh ar fheachtais mhargaíochta agus ar bhearta nua maidir le bainistíocht ioncaim, tháinig méadú 16% ar an ioncam ó fhoinsí ar líne, go dtí €38.8 milliún;
- Tháinig méadú 10% ar an ioncam ó TaxSaver, go dtí €36.1 milliún, agus tá an líon is mó cuideachtaí go fóill cláraithe lenár bhfoireann díolacháin gnó, rud ba chúis le borradh eile úsáide i measc na gcuideachtaí rannpháirteacha;
- De bharr feachtais mhargaíochta i measc mic léinn, tháinig méadú 9% ar an ioncam ina leith den séú bliain as a chéile, go dtí €15.9 milliún.

Thuiriscigh monatóir neamhspleách iarnróid Éireann um Shástacht Chustaiméirí leibhéal sástachta foriomlán 95%, a bhí cothrom le buaicleibhéal na bliana 2016.

I mí Aibreáin 2017, cuireadh i gcrích céim 1 den chlár 'Tús Áite don Chustaiméir', faoina bhfuil athrú ó bhonn á dhéanamh, trí thionscnamh theicneolaíochta, ar an gcaoi a bpléann iarnróid Éireann lena chustaiméirí agus a ndéanann sé gnó leo. I measc na nithe nua a cuireadh i bhfeidhm tá díolachán ar líne, Bainistíocht Caidrimh Custaiméirí (CRM) agus Bainistíocht Ioncaim, a bheidh fós ag dul chun tairbhe na gcustaiméirí i rith 2018. Cuirfear i gcrích an clár 'Tús Áite don Chustaiméir' i lár na bliana 2018 nuair a chuirfear i bhfeidhm meaisíní oifige áirithinte nua agus meaisíní ticéad ar bord feithiclí do na custaiméirí.

Seirbhísí Tollán Pháirc an Fhionnuisce

Athosclaíodh Tollán Pháirc an Fhionnuisce le haghaidh seirbhísí traschathrach i mí na Samhna 2016. Tháinig méadú ar líon na bpaisinéirí ar feadh 2017, agus rinneadh 700,000 aistear paisinéirí ar an mbealach

sin anuraidh. Léirigh taighde a rinneadh go raibh leath na dtaistealaithe a raibh an taisteal iarnróid ina chór iompair nua acu, agus go raibh aon trian de na taistealaithe ag tabhairt faoin taisteal rialta ar sheirbhísí iompair poiblí den chéad uair. Bhí dúshlán i gceist le tabhairt isteach cúig cinn déag de sheirbhísí buaicuaireanta i ngréasán a bhí faoi bhrú cheana féin. Mar sin féin, tá feabhas tagtha ar chúrsaí poncúlachta ar fud lár na cathrach de bharr na n-athruithe ar an gclár ama a tugadh isteach ar an 10 Nollaig. Tá sé ina chuspóir againn tosú ag soláthar seirbhísí seachbhuaice tríd an Tollán a luaithis is féidir.

Lasta

Áiríodh iad seo a leanas i measc phríomhthrácht lasta na Cuideachta in 2017:

- Mian since ó Mhianaigh na Teamhrach chomh fada le Calafort Bhaile Átha Cliath;
- Traenacha coimeádán ó Bhéal an Átha chomh fada le Calafort Bhaile Átha Cliath agus Port Láirge;
- Traenacha ag iompar adhmaid ó Chontae Mhaigh Eo chomh fada le Port Láirge.

Bhí an t-ioncam ó lasta iarnróid, lena n-áirítear Seoladh Lastaí Navigator, cothrom le €8.0m i leith 2017, agus 100.4 milliún ciliméadar tonna san iomlán a bhí i gceist. Tháinig laghdú ar an ioncam ó Lasta iarnróid, sa bhulc-mhargadh den chuid ba mhó, de bharr laghdú táirgeachta ag Mianaigh na Teamhrach agus tionchar na gníomhaíochta tionsclaíche ar thorthaí na bliana. Tháinig méadú ar an aonadlasta i leith Lasta iarnróid agus Seoladh Lastaí Navigator in 2017 tráth a soláthraíodh seirbhísí breise lasta iarnróid ó Bhéal an Átha chomh fada le Calafort Bhaile Átha Cliath, agus ar tháinig méadú ar líon na bpáirteanna cairr a seachadadh de bhóthar sa mhargadh feithiclí in Éirinn.

D'éirigh go geal le Seirbhís Lasta iarnróid Éireann agus é ag baint triail as an traen lasta is faide riamh in 2016 – traen 54 TEU (aonad coibhéise fiche troigh) le hais na dtraenacha 36 TEU atá á rith faoi láthair – a cuireadh ó Bhaile Átha Cliath go Béal an Átha. Tá obair bhreise fós ar bun sa réimse sin agus tosófar ag úsáid traenacha lasta níos faide in 2017, rud a

neartóidh iomaíochas tráchtála maidir le lasta iarnróid.

Europort Ros Láir

Is é iarnróid Éireann an t-údarás calafoirt ag Europort Ros Láir, an dara calafort farraige is gnóthaí sa Stát ó thaobh gluaiseachtaí loinge, trácht turasóireachta agus lasta aonadaithe. B'ionann ioncam oibriúcháin na bliana 2017 i leith Europort Ros Láir agus €10.6 milliún, a bhí ag teacht le figiúr na bliana 2016. Tríd is tríd, bhí Trácht Turasóireachta agus Lasta an Chalafoirt in 2017 ar an leibhéal céanna is a bhí in 2016 in ainneoin iomaíochta ní ba ghéire ó Chalafort Bhaile Átha Cliath agus ó Chalafort Chorcaí. Fuarthas ioncam breise €0.5 milliún ó fhógraíocht agus ó dhámhachtain chúirte aon uaire. Chuir Neptune Lines, custaiméir nua, tús le seirbhís sheachtainiúil in 2017 idir Santander, Le Havre, Southampton agus Europort Ros Láir.

Ár nGréasán

I measc na bhfoinsí ioncaim do ghnó an Bhainisteora Bonneagair do 2017 tá: cistiú faoi Chonradh Ilbhliantúil agus muirir rochtana rianta ó gach Gnóthas iarnróid a úsáideann an gréasán, lena n-áirítear seirbhísí lasta agus seirbhísí do phaisinéirí. Cistiú iomlán €248.9 milliún a bhí ar fáil in 2017 agus comhlíonadh na ceanglais agus na haschuir ar fad. Ba léir na sochair a fuarthas ón tríú bliain de ghlanadh ballasta: laghdaíodh achar ama na n-aistear ar sheirbhísí Chorcaí agus Luimnigh sa tráthchlár nua a tháinig i bhfeidhm ar an 10 Nollaig 2017.

I measc na dTionscadal Mór a cuireadh chun cinn i gCaitheamh na Bliana bhí:

Glanadh Ballasta

Tá ag éirí go maith leis an tionscadal um Ghlanadh Ballasta ar cuireadh tús leis in 2015. In 2017, rinneadh athnuachan ar fhad 24 míle den rian, agus tá fad 70 míle den rian san iomlán curtha i gcrích anois. Leanfar ar aghaidh leis an tionscadal sin in 2018 agus tá sé ag cuidiú le laghdú a dhéanamh ar achar ama na n-aistear idir Stáisiún Heuston agus Corcaigh, Luimneach agus Ciarraí.

Muilleoireacht Iarnróid

Is céim mhór chun cinn é an conradh muilleoireachta iarnróid sa chlár um laghdú riosca don tsócmhainn rianta agus bainfear tairbhe nach beag as trí shaoiléir na ráillí a uasmhéadú. Cuireadh an chéad bhliain de i gcrích in 2017 agus rinneadh cóireáil ar fhad 210 míle ráillí a raibh locht orthu.

Uasghrádú ar Stáisiún Luimnigh

- Comharthaíocht – cuireadh comhghlasáil soladstaide (SSI) úrscothach in ionad córas athsheachadta a bhí beagnach 100 bliain d'aois. Is córas rialaithe comharthaíochta nua-aimseartha atá i gceist ansin. Baineadh cábán comharthaíochta chomh maith.
- Rinneadh an t-ardán a athnuachan, cuireadh fad leis agus suiteáladh maolán frithchuimilte.

An dara bealach isteach chuig Stáisiún an Cheanntaigh oscailte

Faoi tionscadal, rinneadh bealach isteach nua faoi thalamh chuig Stáisiún an Cheanntaigh i gCorcaigh, ina bhfuil ardaitheoirí agus staighre, agus bóthar rochtana nua ó Ché Uí Argáin. Is fusa anois dul isteach go Cathair Chorcaí ar bhóthar Ché Uí Argáin agus is fusa idirbhalartú idir córacha iompair eile de bharr an tionscadail freisin. Tá feabhas ar na saoráidí páirceála chomh maith. Fágann an bealach isteach nua sin go bhféadfai forbairt bhreise a dhéanamh ag Cé Uí Argáin.

Ár gcuid Daoine

In Iarnród Éireann, bíonn ról lárnach ag an bhfoireann maidir le baint amach na físe atá againn i dtaobh féachaint chuige le chéile gur fearr an todhchaí a bheidh againn trínár gcuid seirbhísí a fheabhsú agus an gnó a fhás. Gach lá, bíonn thart ar 3,800 duine ag feidhmiú mar aon fhoireann amháin agus seirbhís ardchaighdeán á soláthar acu chun ár gCustaiméirí a shásamh agus Custaiméirí nua a mhealladh chuig an ngréasán. Leanaimid orainn ag infheistiú inár gcuid daoine i roinnt bealaí tábhachtacha. Áirítear orthu sin an iomaí deis oiliúna agus forbartha, cláir thacaíochta agus

chomhionannais, beartais atá báúil don teaghlach agus cláir fhorleathana rannpháirtíochta agus aitheantais.

Clár Forbartha Ceannaireachta

Tá borradh faoin gClár Forbartha Ceannaireachta dár gcuid, ar éirigh go hiontach leis in 2017, agus leathnófar anois é chuig grúpa níos leithne rannpháirtithe in 2018. Cinnteofar leis an gclár tábhachtach sin go bhfaighidh foireann Iarnród Éireann an fhorbairt ghairmiúil a theastaíonn chun féachaint chuige go leanfaimid orainn ag soláthar seirbhísí iompair a bhíonn seasta ag comhlíonadh riachtanais ár gcustaiméirí agus ag cuidiú le forbairt gheilleagrach na hÉireann a chur chun cinn.

Pleanáil Comharbais agus Bainistiú Tallainne

Rinneadh forbairt nach beag ar an réimse tábhachtach seo in 2017, tráth ar bunaíodh Ionad Bainistithe Tallainne. Tabharfaidh an tIonad Bainistithe Tallainne tacaíocht do bhaill foirne ar spéis leo tuilleadh forbartha a dhéanamh ar a gcuid gairmeacha agus bainfear leas as na teicnící agus na cleachtais is déanaí lena chinntiú go mbeidh cleachtais stuama i bhfeidhm againn maidir le Pleanáil Comharbais.

Chomh maith leis sin, rinneamar leathnú ar an gClár Ard-Acmhainne in 2017 agus tabharfaimid isteach tuilleadh Cláir Ard-Acmhainne i rith na bliana 2018. Bainneann an-tábhacht leis na cláir sin maidir lenár Straitéis um Bainistiú Tallainne agus Pleanáil Comharbais.

An Clár Printíseachta agus Seirbhís do Chustaiméirí

Mar chuid dár bhforbairt leanúnach ar ár gClár Printíseachta, chuir Iarnród Éireann fáilte roimh dheichniúr printíseach eile in 2017. D'osclaíomar ár nIonad Oiliúna Printíseach go hoifigiúil in 2017 freisin, áit a mbeidh an trealamh is déanaí ar fáil dár gcuid printíseach chun a gcuid scileanna a fhorbairt.

Rud atá ag teacht arís leis an méadú ar líon na gcustaiméirí, mhéadaíomar go dtí 40 duine líon na mball foirne sealadach samhraidh chun cúnamh a thabhairt dár gcustaiméirí agus seirbhísí a sholáthar

dóibh i gcaitheamh mhíonna gnóthacha an tsamhraidh.

Caidreamh Tionsclaíoch

Bhí dúshlán fós le sárú i dtaobh caidreamh tionsclaíoch in 2017, agus tharla stailc dhá lá i mí na Samhna, ar mhaithe le héileamh pá a chuir na Ceardchumainn isteach. Réitíodh an stailc sa deireadh le hidirghabháil ón gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre agus ón gCúirt Oibreachais. Eisíodh moladh inar leagadh amach arduithe pá i gcomhair na mblianta 2017, 2018 agus 2019, agus inar áiríodh bearta éifeachtúlachta lena gcur i bhfeidhm agus lena gcomhaontú le linn 2018. Tá plé faoi na héifeachtúlachtaí sin ar bun go fóill le tacaíocht ón gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre.

Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh (ar lean)

Cúrsaí Comhshaoil

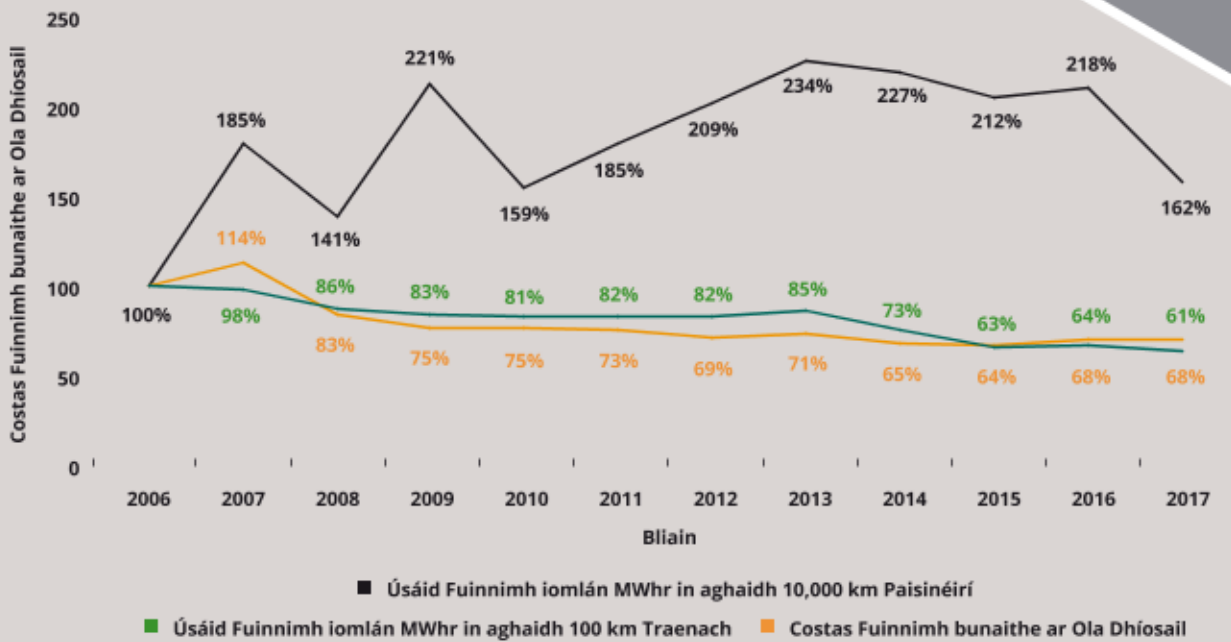
Léirítear thíos próifíl ídithe fuinnimh (MWh) Iarnród Éireann (gach figiúr slánaithe chuig '00):

Bliain	Y 2006	Y 2010	2015	2016	2017	Nótaí
Úsáid Fuinnimh iomlán MWh in aghaidh 10,000 km Paisinéirí	100%	81%	63%	64%	61%	
Úsáid Fuinnimh iomlán MWh in aghaidh 100 km Traenach	100%	75%	64%	68%	68%	
Costas Fuinnimh bunaithe ar Ola Dhíosail	100%	159%	101%	104%	78%	
Ola dhíosail le haghaidh tarraingt feithiclí	670,300	465,900	409,700	429,000	438,000	Nóta 1
Leictreachas le haghaidh tarraingt feithiclí	35,400	26,700	20,519	24,458	25,240	Nóta 2
Breosla Bóthair	13,400	16,600	15,700	15,700	15,527	Nóta 3
Leictreachas le haghaidh cuspóirí eile	31,000	39,000	36,800	36,889	38,124	Nóta 4
Gás don téamh	18,500	16,300	8,000	8,700	8,600	Nóta 5
Úsáid Fuinnimh iomlán MWh	768,600	564,500	490,719	514,747	526,092	Nóta 6
	100%	73.4%	63.8%	67.0%	68.4%	
Paisinéirí M km	1,872	1,678	1,917	1,990	2,121	Nóta 7
	100%	90%	121%	126%	134%	
Úsáid Fuinnimh iomlán MWh in aghaidh 10,000 km Paisinéirí	4.03	3.27	2.56	2.59	2.48	Nóta 7
	100%	81%	63%	64%	64%	
Traenacha M km	18.2	17.7	18.4	18.4	18.7	Nóta 8
	100%	97%	101%	101%	102%	
Úsáid Fuinnimh iomlán MWh in aghaidh 100 km Traenach	4.14	3.10	2.67	2.80	2.81	Nóta 8
	100%	75%	64%	68%	68%	
Líon na gCuntas Leictreachais (MPRN)	390	571	602	614	616	Nóta 4
	100%	146%	102%	104%	104%	
Costas Fuinnimh bunaithe ar Ola Dhíosail	0.34	0.54	0.72	0.74	0.55	Nóta 9
	48%	76%	101%	104%	78%	

Go ginearálta, tá méadú ag teacht ag an ídiú fuinnimh i leith tarraingthe (díósail agus DART), mar gheall ar an leathnú ar na seirbhísí.

Léirítear an méadú ar fhad traenach mar laghdú éifeachtúlachta arna thomhas in “Úsáid Fuinnimh MWh in aghaidh 100 km Traenach” mar go gclúdaíonn na traenacha an fad achair céanna ach go n-úsáideann siad níos mó breosla. Is neodrach é tionchar na seirbhísí breise agus ní théann siad i bhfeidhm ar an tomhas éifeachtúlachta sin.

Léirítear méadú ar líon na n-aistear paisinéirí san éifeachtúlacht fheabhsaithe arna thomhas mar “Úsáid Fuinnimh iomlán MWh in aghaidh 10,000 km paisinéirí”; is léir go raibh drochthionchar na dtraenacha níos faide in 2016 á chúiteamh ag an méadú ar líon

na bpaisinéirí, a d'fhág go raibh méadú foriomlán ar an éifeachtúlacht in aghaidh km paisinéirí in 2017.

Nóta 1

Tháinig méadú 6.6% ar líon iomlán na gciliméadar paisinéirí ar fud na seirbhísí go léir i gcomparáid le figiúr na bliana 2016; tháinig méadú 6.7% ar líon na gciliméadar paisinéirí i gcás seirbhísí díosal, agus níor tháinig aon athrú ar sheirbhísí lasta.

Tháinig méadú 2.3% ar ídiú díosal agus tháinig méadú 1.9% ar líon na km traenach freisin.

Tugadh dhá thraein bhreise MkV ar ais isteach sa fhliú ar an líne idir Baile Átha Cliath agus Corcaigh ionas go mbeadh Ráilcharranna Intercity ar fáil don líne idir Cill Dara agus Duga na Canálach Móire; leathnaíodh an tseirbhís ó 3 cinn in aghaidh an lae, ann agus ar ais, go dtí 12 sheirbhís. Chomh maith leis sin, tugadh isteach seirbhís idirchathrach bhreise ar an Aoine chun freastal ar an tréimhse bhuaicéilimh.

Tháinig deireadh leis an chéad séasúr iomlán de chuid Belmont Hibernian, seirbhís na dturas galánta traenach, agus bhí dhá inneall ag teastáil ina leith sin: ceann ar seirbhís agus ceann amháin ar fuireachas, as ar eascair méadú ar an méid díosal a ídíodh.

Cuirtear cumhacht innill ar fáil freisin d'oibreacha bonneagair agus, in 2017, chuir na mór-oibreacha ar an líne idir Baile Átha Cliath agus Corcaigh leis an méid díosal a ídíodh.

Nóta 2

Tháinig méadú eile 5.7% ar líon na gciliméadar paisinéirí ar an DART in 2017, agus b'éigean traenacha den fhad iomlán a chur ag rith arís dá bharr sin. Rinneadh athruithe nár bheag ar chumraíocht na dtraenacha ar an tseirbhís DART agus fuarthas réidh le beagnach gach seirbhís 4 charráiste. Tá na 116 aonad atá i seirbhís laethúil faoi láthair roinnte idir seirbhísí 6 charráiste agus seirbhísí 8 gcarráiste, agus tháinig méadú 3.2% ar an méid leictreachais a ídíodh i gcomhair tarraingthe in 2017 dá bharr sin.

Nóta 3

Tá laghdú beag 1.1% ar úsáid breosla ar bhóithre.

Nóta 4

Tháinig méadú beag ar líon na bpointí soláthair (pointí méadraithe) ó 614 go 616.

Tá cláir leanúnacha i bhfeidhm chun laghdú a dhéanamh ar an méid fuinnimh a ídítear ar theas agus solas agus seirbhísí eile ach, os a choinne sin, tá níos mó fuinnimh á ídiú de bharr uathoibriú níos mó – meaisíní a dhiolann ticéid, bacainní uathoibriúcha,

crosairí comhréidhe uathoibriúcha; agus gníomhaíocht mhéadaithe.

Nóta 5

Tá laghdú beag 1% tagtha ar an méid gáis a úsáideadh i gcomparáid le 2016. Is é 53% an laghdú foriomlán i gcomparáid leis an mbonnlíne.

Nóta 6

Tá méadú 2.3% tagtha ar an úsáid fhoriomlán fuinnimh; 84% i leith díosal i gcomhair tarraingthe, 7% i leith leictreachas i gcomhair tarraingthe, 10% i leith úsáid eile leictreachais agus athruithe beaga ar na céatadáin i leith gáis agus díosal bóthair.

Nóta 7

Tháinig méadú 6.6% ar líon na gciliméadar paisinéirí i gcomparáid le méadú 2.3% san iomlán ar úsáid fuinnimh. Tháinig feabhas ar an éifeachtúlacht dá bharr sin, agus tháinig laghdú ar an ídiú sonrach ó 64% go 62% i gcomparáid leis an mbonnlíne.

Nóta 8

Tháinig méadú 1.9% ar líon na gciliméadar traenach i gcomparáid le méadú 2.3% ar úsáid fhoriomlán fuinnimh, as ar eascair laghdú beag 0.2% ar an éifeachtúlacht. Ba chóir a thabhairt faoi deara go ndéantar soláthar leis sin le haghaidh acmhainn bhreise i gcumraíocht an fhliú mar atá faoi láthair.

Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh (ar lean)

Nóta 9

Tháinig méadú ar chostas an fhuinnimh le haghaidh gáis agus leictreachais ach tháinig laghdú air i gcás díosail. Déantar ceannacháin díosail a fháil ar aghaidh ionas go léiríonn na praghsanna an praghas fálaíthe, ní an 'Prap-phraghas'.

Bearta a Rinneadh in 2017 agus Bearta atá Pleanáilte le haghaidh 2018

Lean Iarnród Éireann ar aghaidh in 2017 lena chuid oibre ar roinnt leibhéal:

- Breosla díosail i gcomhair tarraingthe;
 - Cuireadh i gcrích clár tástála (Iosta Chorcaí) chun fíorú a dhéanamh ar éifeachtúlacht táirge (Environ) a laghdaíonn ídiú breosla (agus a choinníonn glan na scagairí DP) in innill fhrithingeacha díosail. Is ó iosta Chorcaí amháin a chuirtear breosla sa fhliot 2600 (fliot comaitéireachta Chorcaí), agus léiríonn an anailís sonraí go bhféadfar 6 – 9% den chostas a spáráil. Tá Iarnród Éireann ag obair anois chun an Conradh agus na socruithe a chur i gcrích;
 - Innill traenach – Athsholáthar;
 - ◆ Tá tionscadal ar bun chun innill éifeachtacha nua-aimseartha, ar lú iad ná na sean-innill, a chur in ionad na n-inneall 2-stróc atá 20 bliain d'aois. Tá múchadh uathoibríoch ina ghné chaighdeánach sna hinnill nua;
 - ◆ Beidh na tairiscintí istigh in Albreán 2018, agus dámhfar an Conradh sa 4ú ráithe de 2018;
 - ◆ D'fhéadfadh srianta buiséid a fhágáil nach leanfar ar aghaidh leis an tionscadal sin;
 - Giarbhosca sna traenacha díosail ilaonad (Ráilcharranna Intercity) – Athsholáthar;
 - ◆ Cuireadh staidéar féidearthachta i gcrích agus d'fhéadfadh an tionscadal sin spáráil airgid 15% a bhaint amach ar na traenacha sin. Lena chois sin, éascaíonn an triail seo d'fheithiclí a thiontú ina bhfeithiclí hibrídeacha sula i bhfad. Beidh traen
- trí charráiste réidh le triail a bhaint aisti ag teannadh le deireadh na bliana 2018;
- ◆ D'fhéadfadh srianta buiséid a fhágáil nach leanfar ar aghaidh leis an tionscadal sin;
- Tá sé beartaithe an fliot 2700 DMU a thabhairt isteach arís in 2020 chun freastal ar an méadú ar an éileamh ó chustaiméirí;
 - ◆ Tá sé ina rogha faoin nglaio ar thairiscintí go gcuirfí córas nua-aimseartha atá tíosach ar bhreosla in ionad an phacáiste tarraingthe;
 - ◆ Tá tús curtha leis an bpróiseas tairisceana;
- Táthar ag smaoineamh ar an bhfliot DART 8200 a thabhairt isteach arís chun freastal ar an méadú ar an éileamh ó chustaiméirí. Tá staidéar féidearthachta ar siúl;
- Bainistíocht bhreosla sna hinnill;
 - ◆ Feistíodh córas cianmhonatóireachta agus tuairiscithe ar an bhfliot inneall 201 in 2017, lena ndéantar monatóireacht ar úsáid bhreosla, ar shuíomh agus ar fhad achair. Déanfar an fliot inneall 071 a fheistiú in 2018;
- Tugadh isteach cothabháil ar bhonn míleáiste ar an bhfliot carranna iarnróid de chuid InterCity i mí na Nollag 2017. Beidh an tionchar aige sin go dtiocfaidh laghdú 15% ar an aga díomhaoin ina mbeidh an fliot á chothabháil agus mar sin is dócha go gcuirfear leis an achar ama oibríochta agus leis an míleáiste seirbhíse.
- Leictreachas le haghaidh tarraingt feithiclí;
 - Tá cúrsaí gan athrú ó 2016 ina leith sin;
 - ◆ Tá tuilleadh athruithe ar na Bogearraí Rialaithe Tarraingthe curtha siar go dtí go mbeidh an tseirbhís 'DART 10 nóiméad' curtha chun feidhme agus í socraithe síos. Tá athruithe ar na leibhéil Uasacmhainne lompórtála curtha siar freisin; is dócha gur gá dúinn cur leo sin chun freastal ar ualaí níos mó le linn na mbuaicthréimhsí;
- Tomhaltas fuinnimh na bhfoirgneamh;
 - ◆ Tá soilse nua atá tíosach ar fhuinneamh fós á gcur in ionad na seansoilse trí chlár leanúnach cothabhála/ athnuachana.

Ár bPobal Féin

Tá Iarnród Éireann agus ár gcuid seirbhísí rithábhachtach do phobail, ar fud na tíre go léir. Inár gcáil mar dhea-shaoránach corparáideach, leanfaimid orainn ag tacú le réimse leathan tionscnamh a théann chun tairbhe ár gcustaiméirí agus don phobal i gcoitinne. Ina measc siúd tá siad seo a leanas:

- Tacaímid le feachtas an Ribín Ghlais de chuid Seachange Ireland i rith mhí na Bealtaine, a bhfuil sé mar aidhm leis an stiogma a bhaineann le fadhbanna meabhairshláinte a laghdú agus meabhairshláinte agus folláine mheabhrach a chur chun cinn;
- Tá comhpháirtíocht leanúnach againn leis na Samáraigh agus tá sé ar intinn againn dlús a chur leis an gcomhpháirtíocht sin in 2018 toisc go bhfuil líon na gcásanna féindíobhála ar an Iarnród ag dul i méid, faraor;
- Arís eile in 2017 ghlac breis is 100 comhghleacaí liom páirt san imeacht Cycle Against Suicide;
- Ba é 2017 an bhliain dheireanach den scéim Journal Journeys. Le cúig bliana anuas, tá beagnach 75,000 duine ó ghrúpaí deonacha, spóirt agus carthanachta tar éis tairbhe a bhaint as aistear saor in aisce le Iarnród Éireann. Mar gheall ar na dúshláin atá le sárú againn ó thaobh acmhainne faoi láthair, cinneadh deireadh a chur leis an tionscnamh sin, ach tá tuilleadh comhpháirtíochtaí deonacha beartaithe i gcomhair 2018.

Jim Meade

An Príomhfheidhmeannach

Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile

Stiúrthóirí

An tUasal F. Allen (*Cathaoirleach*)
C. Griffiths Uasal
V. Little Uasal
An tUasal M. McGreevy
An tUasal J. Moloney
An Dr P. Mulholland
An tUasal T. Wynne

An Príomhfheidhmeannach

An tUasal J. Meade

Rúnaí

G. Finucane Uasal

Oifig Chláraithe

Stáisiún Uí Chonghaile
Sráid Amiens
Baile Átha Cliath 1

Teileafón: +353 1 836 3333

Facs: +353 1 836 4760

Láithreán Gréasáin: www.irishrail.ie

Uimhir Chláraithe: 119571

Iniúcháirí

Deloitte
Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla
Áras Deloitte & Touche
Ardán Phort an Iarla
Baile Átha Cliath 2

Buicphointí

Ráiteas an Chathair

Arthreacht

Ráiteas Airgeadais

Board of Directors

Frank Allen

Comhairleoir neamhspleách airgeadais is ea Frank Allen, a thugann comhairle ar infheistíocht i mbonneagar agus in oibríochtaí i ngeilleagair atá á bhforbairt nó á n-athrú. Bhí sé ina Phríomhfheidhmeannach ar an nGníomhaireacht um Fháil Iarnróid ó 2002 go 2012 agus roimhe sin bhí sé ina Cheann um Airgeadas Bonneagair ag KBC Bank agus bhí sé ag obair don Bhanc Domhanda in Washington DC. Tá céimeanna bainte amach aige ó Choláiste na hOllscoile, Corcaigh agus ó Institiúid Teicneolaíochta Massachusetts. Is comhalta é d'Institiúid na Stiúirthóirí.

Carolyn Griffiths

Tá Carolyn Griffiths ina Comhalta d'Acadamh Ríoga na hInnealtóirí agus d'Institiúid na hInnealtóirí Meicniúla. Is í Uachtarán na hInstitiúide sin í, tá sí ina hlontaobhaí de chuid na hInstitiúide agus ina hlontaobhaí de chuid na Comhairle Innealtóireachta. Tá an-taithí aici ar an tionscal iarnróid tar éis di a bheith ag obair in earnálacha éagsúla sa Ríocht Aontaithe, i Singeapór, sa Ghearmáin agus sa tSualainn. Sa dá phost ba dhéanaí inar fhóin sí, bhí sí ina Leas-Uachtarán Sinsearach ar chuideachta ilnáisiúnta agus ina Príomhchigire sa Bhainisteoireacht um Imscrúdú ar Thimpistí Iarnróid sa Ríocht Aontaithe, eagraíocht a raibh sí féin páirteach ina bunú. Bhronn Ollscoil Cranfield Dochtúireacht Oinigh uirthi in 2013 as a cuid éachtaí sa tionscal iarnróid agus as an gcion atá déanta aici sa tionscal sin.

Valerie Little

Chuaigh Valerie Little ar scor ó BSL tar éis di a bheith ag fónamh i roinnt post ardbhainistíochta, lena n-áirítear Bainisteoir Acmhainní Daonna le haghaidh Aonaid Ghnó mhóra, Ceann na hIniúcháireachta Inmheánaí agus Ceann Chisteán an Ghrúpa. Tá MSc sa Chleachtas Bainistíochta bainte amach ar Valerie agus is cuntasóir cáilithe í. D'fhóin sí mar iontaobhaí i gcomhair ciste pinsean mór agus ar choistí iniúcháireachta éagsúla.

Mal McGreevy

Tháinig Mal McGreevy chuig an mBord in 2015 tar éis dó dul ar scor ón bpost a bhí aige mar Bhainisteoir Ginearálta ar Sheirbhísí Iarnróid le Translink, Cuideachta Sealbhaíochta Iompair i dTuaisceart Éireann. Tá an-taithí aige san earnáil iompair. Innealtóir Meicniúil is ea Mal, a d'fhóin i bpoist shinsearach i gcuideachtaí bus agus iarnróid ó thosaigh sé le Ulster Bus in 1988. Ceapadh ina Bhainisteoir Ginearálta ar Sheirbhísí Iarnróid é in 2004.

John Moloney

Ceapadh John Moloney chuig Bord CIÉ i mí na Nollag 2005 faoi na hAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit), 1977 go dtí 2001 agus ceapadh ar bhord Iarnród Éireann é ina dhiaidh sin i mí na Nollag 2009. Thosaigh John ag obair do Bhus Éireann sa bhliain 1978 agus tá sé ina thiománaí bus i nGaráiste Thobar an Chaipín i gCorcaigh. Is comhalta den NBRU é.

An Dr Peter Mulholland

Tá taithí breis agus tríocha bliain ag Peter Mulholland ag plé le hAcmhainní Daonna san earnáil phríobháideach agus san earnáil phoiblí. Anuraidh d'éirigh sé as an ról a bhí aige le RTÉ mar Cheann Acmhainní Daonna don Ghrúpa, tar éis dhá bhliain déag a bheith caite aige ansin. Roimhe sin bhíodh sé ag obair in earnálacha na n-óstán, an árachais agus na baincéireachta agus leis an bhForas Riaracháin. Tá PhD ag Peter ó Choláiste na Tríonóide agus is Comhalta Cairte é den Institiúid Cairte Pearsanra agus Forbartha (CIPD). Bhíodh sé ina Chathaoirleach Náisiúnta agus ina Chisteoir Náisiúnta ar CIPD in Éirinn agus ina Chomhalta d'Institiúid na hÉireann um Oiliúint agus Forbairt. Tá sé ina chomhalta de Chumann Síceolaíochta na Breataine agus tá sé cáilithe sa phróifiliú síciméadrach. Is iarchomhalta é de Choiste Réigiúnach IBEC i mBaile Átha Cliath agus de Choiste Fadbhreathnaitheachta Acmhainní Daonna IBEC. Tá cáilíocht aige maidir le cóitseáil feidhmeannach agus cóitseáil ghnó/phearsanta.

Tommy Wynne

Ceapadh Tommy Wynne chuig Bord CIÉ i mí na Nollag 2013 faoi na hAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit), 1977 go 2001 agus chuig bord Iarnród Éireann an tráth céanna. Thosaigh Tommy le hIarnród Éireann mar fhear iosta in 1991 agus thosaigh sé ag obair mar thiománaí traenach in 1994. Faoi láthair tá sé ina Chathaoirleach ar an Rannóg um an Earnáil Iompair agus um Fhóntais agus Thógáil de chuid SIPTU.

Tuarascáil na Stiúrthóirí

Tá a dtuarascáil bhliantúil á cur i láthair ag na stiúrthóirí de réir a n-obleagáidí faoi Acht na gCuideachtaí, 2014 agus faoin Acht Iompair (Córas Iompair Éireann a Atheagrú), 1986, i leith na bliana airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017.

Ráiteas um Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí

Tá na stiúrthóirí freagrach as an Tuarascáil Bhliantúil agus na ráitis airgeadais a ullmhú de réir Acht na gCuideachtaí, 2014 agus na rialachán is infheidhme.

Faoi dhlí na gcuideachtaí in Éirinn, ceanglaítear ar na stiúrthóirí ráitis airgeadais a ullmhú i leith gach bliana airgeadais. Faoi dlí sin, chinn na stiúrthóirí na ráitis airgeadais a ullmhú de réir FRS 102, an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann ('an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha'). Faoi dhlí na gcuideachtaí, ní fhéadfaidh na stiúrthóirí na ráitis airgeadais a cheadú mura bhfuil siad deimhin de go dtugtar léargas fíorcheart iontu ar shócmhainní, dlíteanais agus staid airgeadais na cuideachta amhail deireadh na bliana airgeadais agus ar bhrabús agus caillteanas na cuideachta i leith na bliana airgeadais, agus go gcomhlíonann siad Acht na gCuideachtaí, 2014 i ngach slí eile.

Agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú, ceanglaítear ar na stiúrthóirí:

- beartais oiriúnacha chuntasaíochta a roghnú i gcomhair Ráitis Airgeadais na Cuideachta agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ansin;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- a shonrú cibé ar ullmháodh nó nár ullmháodh na ráitis airgeadais de réir na gcaighdeán cuntasaíochta is infheidhme agus na caighdeán sin atá i gceist a shainaithint, agus aon imeachtaí ábhartha ó na caighdeán sin a thabhairt ar aird agus a mhíniú;
- scairshealbhoirí na Cuideachta a chur ar an eolas i scríbhinn faoi úsáid díolúintí nocht, más ann, faoi FRS 102; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthas leantach, ach amháin sa chás nach cuí a ghlacadh leis go leanfaidh an Chuideachta i mbun gnó.

Tá na stiúrthóirí freagrach as a chinntiú go gcoinníonn an Chuideachta, nó go gcuireann sí faoi deara go gcoinneofaí, taifid chuntasaíochta leordhóthanacha ina ndéantar idirbhearta na Cuideachta a mhíniú agus a thairfeadh go cruinn, a fhágann gur féidir, tráth ar bith, sócmhainní, dlíteanais, staid airgeadais agus brabús agus caillteanas na Cuideachta a chinneadh go réasúnta cruinn, a chuireann

ar a gcumas dóibh a chinntiú go bhfuil na ráitis airgeadais agus tuarascáil na stiúrthóirí ag cloí le hAcht na gCuideachtaí, 2014 agus a fhágann gur féidir na ráitis airgeadais a iniúchadh. Chomh maith leis sin, tá siad freagrach as sócmhainní na Cuideachta a chosaint agus, dá réir sin, as céimeanna réasúnacha a ghlacadh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Tá na stiúrthóirí freagrach as cothabháil agus ionracas na faisnéise corparáidí agus airgeadais atá ar láithreán gréasáin na Cuideachta. Ní gá gurb ionann an reachtaíocht in Éirinn maidir le hullmhú agus scaipeadh ráiteas airgeadais agus an reachtaíocht atá i bhfeidhm i ndlísin eile.

Gnóthas Leantach

Tá an bord stiúrthóirí deimhin de go mbeidh a dóthain acmhainní ag an gCuideachta chun leanúint ar aghaidh i mbun gnó go ceann i bhfad. Dá réir sin, tá bonn an ghnóthais leantaigh fós á roghnú acu agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú. Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i Nóta 2 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

Príomhghníomhaíochtaí agus Athbhreithniú Airgeadais

Is iad príomhghníomhaíochtaí na Cuideachta seirbhísí Idirchathrach (Intercity) agus seirbhísí Iarnróid Comaitéireachta a sholáthar do phaisinéirí, mar aon le seirbhísí lasta agus Europort Ros Láir a bhainistiú.

Is i seilbh Chóras Iompair Éireann (CIÉ), comhlacht reachtúil atá ar lánúinéireacht ag Rialtas na hÉireann agus a thuiriscíonn don Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, atá 100% de scairchaipiteal eisithe na Cuideachta.

Déanann an Chuideachta monatóireacht rialta ar a feidhmíocht trí raon príomhtháscairí feidhmíochta i dtaobh oibriúcháin agus airgeadais. San áireamh sna hathbhreithnithe sin a dhéanann an fhoireann bainistíochta agus na stiúrthóirí tá an bhéim mhór a leagadh ar thionscnaimh chun costas a spáráil, as ar tháinig bonn costais laghdaithe agus feabhas ar chaighdeán agus éifeachtacht na seirbhísí do na custaiméirí go léir. Léirítear i dtorthaí na bliana 2017 gur tháinig méadú €20.2 ar an ioncam ó oibriúcháin i gcomparáid le 2016. Ba é méid an fhóirdheontais Oibleagáide Seirbhíse Poiblí ('OSP') a fuarthas in 2017 ná €147m, sin méadú €13.9m i gcomparáid le 2016. Áirítear leis sin cistiú €32.2m i leith cothabháil throm (2016: €22.4m). Tháinig laghdú €16.6m ar an maoiniú eile a fuarthas ón Státchiste i leith sábháilteachta agus cothabhála i gcomparáid le 2016.

Bhí na costais oibriúcháin, roimh chostais oibriúcháin eisceachtúla, €8.1m thar leibhéal na bliana 2016 toisc go raibh níos mó gníomhaíochtaí cothabhála ar bun.

Thaifead an Chuideachta barrachas €1.3m roimh mhuirear eisceachtúil €2.4m le haghaidh costais athstruchtúraithe a bhaineann leis an mbonn costais a chuichóiriú. Ba é €1.1m an t-easnamh foriomlán don bhliain i gcomparáid le €2.9m in 2016.

Tá áthas ar na stiúrthóirí a thuairisciú gur comhlíonadh go hiomlán, i leith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2017, na spriocanna bliantúla a bhí aontaithe idir an Chuideachta agus an tÚdarás Iompair Náisiúnta.

Níor focadh ná níor fógraíodh aon díbhinní in 2017 ná in 2016.

Príomhrioscaí agus Príomhábhair Neamhchinnteachta

Tá an Chuideachta tiomanta do rioscaí a bhainistiú ar bhealach córasach, smachtaithe. Tríd an gcreat bainistíochta rioscaí, aithnítear na príomhrioscaí atá ag bagairt ag an gCuideachta agus ullmhaítear pleananna gníomhaíochta chun na rioscaí a mhaolú. Cuirtear na príomhrioscaí agus na bearta maolaitheacha faoi bhráid an bhoird gach ráithe. Déantar iniúchadh seachtrach ar an gcóras agus na próisis bainistíochta riosca ar bhonn bliantúil.

Bainistíocht Riosca Airgeadais

Fágann oibríochtaí na Cuideachta go bhfuil sí neamhchosanta ar rioscaí airgeadais éagsúla lena n-áirítear riosca leachtachta, praghasriosca agus riosca creidmheasa. Tá próisis agus nósanna imeachta bainistíochta riosca airgeadais i bhfeidhm ag Grúpa CIÉ, dá bhfuil an Chuideachta ina bhall, chun neamhchosaintí airgeadais sin na Cuideachta agus rioscaí airgeadais eile atá ag Grúpa CIÉ a bhainistiú.

D'fhoill cobhsaíocht na n-eis-sreafaí airgid a áirithiú agus an riosca airgeadais a bhainistiú, bainneann CIÉ, an máthaireintiteas, leas as ionstraimí airgeadais díorthaigh de réir na sonraíochta a ghabhann leis an Acht um Idirbhearta Airgeadais Cuideachtaí Áirithe 1992 lena n-údaraithear go n-úsáidfeadh CIÉ ionstraimí airgeadais lena n-áirítear conarthaí babhtála tráchtearraí.

Is é Bord CIÉ a cheadaíonn Beartas Cisteáin Ghrúpa CIÉ, ina ndéantar doiciméadú ar bheartais Ghrúpa CIÉ maidir le bainistíocht riosca airgeadais, agus cuireann Rannóg Cisteáin Ghrúpa CIÉ chun feidhme é.

Praghasriosca

Tá an Chuideachta neamhchosanta ar phraghasriosca tráchtearraí mar thoradh ar a cuid oibríochtaí, go háirithe praghas ola. Téann CIÉ i mbun conarthaí babhtála tráchtearraí chun maolú a dhéanamh ar neamhchosaint Ghrúpa CIÉ ar ghluaiseachtaí i bpraghsanna ola. Níl an Chuideachta ina páirtí sna conarthaí sin.

Riosca Malairte Eachtraí

Tá Grúpa CIÉ, agus an Chuideachta, neamhchosanta ar riosca malairte eachtraí sa ghnáthchúrsa gnó, go háirithe i ndáil le ceannacháin agus díolacháin i steirling agus i ndollar na Stát Aontaithe. Úsáideann Grúpa CIÉ idir ghlanluacháil i measc an ghrúpa ar shreafaí airgid atá ainmnithe in airgeadraí eachtracha, agus chonarthaí réamh-mhalairte chun maolú a dhéanamh ar a neamhchosanta atá Grúpa CIÉ agus an Chuideachta ar ghluaiseachtaí sa ráta malairte. Téann CIÉ i mbun réamhchonarthaí airgeadra eachtraigh chun maolú a dhéanamh ar an riosca de bharr idirbhearta airgeadais a bheith ainmnithe in airgeadra seachas euro. Níl an Chuideachta ina páirtí sna conarthaí sin.

Riosca i dtaobh Leachtachta

Cinntíonn Grúpa CIÉ ar bhonn gníomhach go bhfuil idir mhaoiniú fiachais fhadtéarmaigh agus mhaoiniú fiachais ghearrthéarmaigh aige atá ceaptha lena áirithiú go bhfuil cistiú imleor ar fáil don Ghrúpa, lena n-áirítear an Chuideachta, le haghaidh oibríochtaí ó lá go lá.

An Bord

Is tríd an mbord stiúrthóirí atá an Chuideachta á rialú. Is iad príomhról an bhoird cuspóirí straitéiseacha na Cuideachta a cheadú agus athbhreithniú a dhéanamh ar oibríú na Cuideachta i gcomparáid leis na príomhtháscairí feidhmíochta. Is ann do sceideal nithe atá le ceadú ag an mbord, a thagann le chéile seacht n-uair in aghaidh na bliana ar a laghad.

An Fhoireann Ardbhainistíochta

Tá Foireann Ardbhainistíochta na cuideachta freagrach as bainistíocht laethúil a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí na cuideachta mar a tharmilgean an Bord di. Tá an Fhoireann Ardbhainistíochta faoi rialú ag struchtúr eagraíochta atá ceaptha chun freastal ar riachtanais na heagraíochta i réimsí lena n-áirítear: Gnóthas Iarnróid, Bainisteoir Bonneagair, Airgeadas, Cúrsaí Tráchtála, Bainistíocht Riosca, Acmhainní Daonna, Teicneolaíocht Faisnéise, agus Cumarsáid Chorpóraideach. Ina theannta sin, tá an Fhoireann Ardbhainistíochta freagrach as comhordú a dhéanamh ar na

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

gníomhaíochtaí ó thaobh tuairisceoireachta agus rialachais i ndáil leis an gcuideachta.

An Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú

Tá tús áite fós á thabhairt ag stiúrthóirí Iarnród Éireann d'ardchaighdeán rialachais chorpáráidigh a chothabháil. Tá a bheartas rialachais chorpáráidigh féin curtha i dtoll a chéile ag an mBord d'fhonn éifeacht a thabhairt don Chód Cleachtais um Chomhlachtaí Stáit a Rialú, cód atá eisithe ag an Roinn Airgeadais.

Leagtar amach i dtuarascáil bhliantúil Ghrúpa Chóras Iompair Éireann na sonraí maidir leis beartais agus nósanna imeachta an Ghrúpa arna gcur chun feidhme ag an gCuideachta i ndiaidh fhoilsiú an Chóid Chleachtais Chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016). Tá siadsan ar láithreán gréasáin CIÉ ag www.CIE.ie.

Costais an Bhonneagair Iarnróid

De réir Threoir AE 91/440 ón gComhairle, ceanglaítear ar Iarnród Éireann – Irish Rail a áirithiú go gcoimeádtar ar leithligh na cuntais i dtaobh ghnó na seirbhísí iompair agus na cuntais a bhaineann le bainistiú an bhonneagair iarnróid. Cinntear na costais bhonneagair de réir larscribhinn 1A a ghabhann le Rialachán AE Uimh. 2598/70.

Ráiteas faoin Rialú Inmheánach

Raon Feidhme na Freagrachta

Aithníonn Iarnród Éireann (IÉ) an fhreagracht atá air a chinntiú go gcoimeádtar agus go bhfeidhmítear córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh. Cuirtear san áireamh leis an bhfreagracht sin ceanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh ceaptha chun riosca a bhainistiú ionas go mbeidh sé ar leibhéal inghlactha, agus ní chun fáil réidh leis ar fad. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go bhfuil sócmhainní á gcosaint, go bhfuil idirbhearta á n-údarú agus á dtaifeadadh i gceart agus go bhfuil earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha á gcosc nó á mbrath ar shí thráthúil.

Bhí an córas rialaithe inmheánaigh, a thagann le treoir a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i

bhfeidhm in IÉ don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2017 agus go dtí an dáta ar ar ceadáodh na ráitis airgeadais.

Tá Coiste Iniúcháireachta agus Riosca ('CIR') ag IÉ, agus déantar foráil i gCairt agus Téarmaí Tagartha an Choiste maidir le suas le triúr Comhaltaí Boird a cheapadh chuig an gcoiste, a nglacfaidh duine acu ról an Chathaoirigh. Tháinig an CIR le chéile 4 huaire in 2017.

Tá feidhm iniúcháireachta inmheánaí bunaithe ag CIÉ freisin, a bhfuil dóthain acmhainní aici agus a bhíonn ag gabháil do chlár oibre arna aontú leis an CIR.

Chomh maith leis sin, tá Grúpa Comhairleach Bonneagair ag an mbord chun monatóireacht a dhéanamh ar athnuachan an bhonneagair, bainistíocht tionscadal mór-bhonneagair, comharthaíocht, tionscadail leictreacha agus teileachumarsáide agus feidhmíocht. Cabhraíonn an Grúpa Comhairleach Traenacha leis an mbord le ceisteanna a bhaineann le heispéireas agus braistint na gcustaiméirí, straitéisí tráchtála, innealtóireacht traenach, athruithe rialála agus rioscaí gnó. Cuireann Coiste Sábháilteachta an Bhoird comhairle ar an mBord maidir le cúrsaí sábháilteachta ar fud an ghnóilachta.

An Cumas i dtaobh Riosca a Láimhseáil

Tá Creat Bainistíochta Riosca curtha i bhfeidhm ag IÉ lena ndéantar soláthar i gcomhair na n-acmhainní, an rialachais agus na gcóras dearbhaith go léir atá de dhíth lena chinntiú go n-aithneofar na rioscaí go léir a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar bhaint amach chuspóirí na cuideachta, go ndéanfar iad a bhainistiú agus go dtabharfar tuairisc ina leith i gcomhréir leis an bhfonn riosca tá ar an gcuideachta. Tá an Creat sin ceadaithe ag Foireann Bainistíochta Feidhmiúcháin IÉ agus ag Bord IÉ.

An Creat Riosca agus Rialaithe

Leagtar amach sa Chreat ceadaithe cuspóirí IÉ, an fonn riosca atá air, agus na critéir atá leagtha síos ag an bhFoireann Bainistíochta Feidhmiúcháin chun meastóireacht a dhéanamh ar rioscaí. Cuirtear in iúl an fonn riosca atá ar IÉ mar bheartas céimnithe bainistíochta agus tuairiscithe i leith cineálacha éagsúla rioscaí.

Is iad na comhaltaí aonair den Fhoireann Bainistíochta Feidhmiúcháin atá freagrach as rioscaí a aithint, agus iad ag brath ar acmhainní a gcuid ranna féin. Tá gach duine den Fhoireann Bainistíochta Feidhmiúcháin freagrach as a chinntiú go gcuirtear aithint rioscaí san áireamh go hiomlán i ngníomhaíochtaí laethúla na ndaoine atá ag obair laistigh dá gcuid réimsí freagrachta, a mhéid is go ndéanfar na rioscaí go léir a eascraíonn ó na réimsí sin, nó a mbíonn tionchar acu orthu, a aithint. Ansin sanntar duine aonair mar Úinéir Riosca i gcás gach riosca a aithníodh. Is é nó í an té sin atá freagrach as anailís bhreise agus meastóireacht a dhéanamh

ar an riosca atá i gceist, déileáil leis agus tuairisc a thabhairt ina leith, de réir an Chreata.

Chun taifeadadh a dhéanamh ar na gníomhaíochtaí ó lá go lá faoin bpróiseas sin, tá Córas Faisnéise Bainistíochta Riosca curtha i bhfeidhm ag IÉ. Dearadh an córas bogearraí sin de réir na bprionsabail atá leagtha amach in ISO 31000, sa chaoi is nach mór d'Úinéirí Riosca, agus gníomhaithe eile, cur chuige comhsheasmhach, stuama a ghlacadh ag gach céim den phróiseas bainistíochta riosca.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Tá comhaltáí na Foirne Bainistíochta Feidhmiúcháin freagrach as an gCóras Faisnéise Bainistíochta Riosca a úsáid chun monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar fheidhmíocht an phróisis bainistíochta riosca ar fad ó lá go lá.

Chun an próiseas bainistíochta riosca a chomhordú, chun bainistiú a dhéanamh ar réimsí freagrachta atá ag teacht trasna ar a chéile, agus chun féachaint chuige gur aithníodh na Príomhrioscaí atá ag bagairt ag an gcuideachta, cuireann Príomhfheidhmeannach IÉ athbhreithniú ar bhainistíocht riosca san áireamh ag gach cruinniú míosúil den Fhoireann Bainistíochta Feidhmiúcháin. Déantar liosta de na Príomhrioscaí atá ag bagairt ar IÉ, lena n-áirítear na rioscaí go léir a d'fhéadfadh samhail ghnó na cuideachta, a feidhmíocht, a sócmhainneacht nó a leachtacht a chur i mbaol amach anseo, a chomhaontú agus déanta athbhreithniú piaraí air ag gach cruinniú míosúil.

Gach ráithe, tugann Príomh-Oifigeach Riosca IÉ tuarascáil don Choiste Iniúcháireachta agus Riosca ina leagtar amach an fhaisnéis go léir is gá chun cineál agus méid na bPríomhrioscaí sin a shoiléiriú, mar aon leis an seans go dtarlóidh siad agus a mhéid a dhéanfar iad a bhainistiú nó a mhaolú. Ina theannta sin, cuirtear tuarascáil ar an Príomhrioscaí faoi bhráid an Ghrúpa Chomhairligh ábhartha de chuid Bhord IÉ i bhfoirm Tuarascálacha faoi Mhionsonraí Riosca aonair, ina leagtar amach an fhaisnéis uile a taifeadadh ar an gCóras Faisnéise Bainistíochta Riosca a bhaineann leis an riosca atá i gceist.

Chun dearbhú breise a thabhairt go ndearnadh na rioscaí intuartha go léir a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar bhaint amach chuspóirí IÉ a aithint agus a bhainistiú, agus go gcuirfeadh Bord IÉ ar an eolas go leordhóthanach faoi na Príomhrioscaí atá ag bagairt ar an gcuideachta, gach bliain fostaíonn IÉ Comhlacht Dearbhaithe Rioscaí chun athbhreithniú a dhéanamh ar phróisis bainistíochta riosca na cuideachta. Ceanglaítear ar an gcomhlacht sin measúnú a dhéanamh ar leordhóthanacht agus éifeachtacht na bpróiseas trína ndéantar rioscaí a shainaithint, iad a chur in ord tosaíochta, iad a bhainistiú agus tuairisc a thabhairt ina leith. Déantar torthaí an mheasúnaithe sin a bhreacadh síos i dtuarascáil a chuirtear faoi bhráid Choiste Iniúcháireachta agus Riosca IÉ agus faoi bhráid Bhord IÉ.

Soláthar

Tá sé ina bheartas ag an gcuideachta cloí leis an reachtaíocht maidir le soláthar poiblí. Ní raibh aon ábhar neamhchomhlíonta intuairiscithe le cur in iúl ag an gcuideachta seachas mír amháin maidir le fostú príomhinnealtóra eatramhaigh ag a bhfuil saíneolas sonrach i dtaobh leictreachais agus teileachumarsáide, ar luach €132,000.

Athbhreithniú ar Éifeachtacht

Éilítear sa Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, go ndéanfaí athbhreithniú seachttrach ar bhonn tréimhsiúil ar éifeachtacht chreat bainistíochta riosca gach Comhlachta Stáit. Fostaíodh Mazars chun athbhreithniú a dhéanamh ar Chreat Bainistíochta Riosca na Cuideachta i mí an Mheithimh 2017.

Fuarthas go raibh IÉ ag cloí leis an gCód.

Ina theannta sin, tá sé á dhearbhuí ag IÉ go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm aige chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a chuid nósanna imeachta maidir le bainistíocht riosca agus rialú riosca. Bíonn an mhonatóireacht agus an t-athbhreithniú a dhéanann IÉ ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar an obair a dhéanann na hiniúcháirí inmheánacha agus na hiniúcháirí seachttracha, an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca, a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus an lucht ardbhainistíochta in IÉ atá freagrach as forbairt agus cothabháil a dhéanamh ar an gcreat rialaithe inmheánaigh airgeadais.

Tá sé á dheimhniú ag IÉ go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha i leith na bliana 2017.

Saincheisteanna a bhaineann le Rialú Inmheánach

Níor aithníodh aon laigí sa rialú inmheánach i leith na bliana 2017 ar gá iad a nochtadh sna ráitis airgeadais.

Faisnéis

Dáiltear tuarascálacha agus páipéir ar na stiúrthóirí go tráthúil chun ullmhú i gcomhair cruinnithe boird agus cruinnithe coiste. Cuirtear faisnéis a iarrann na stiúrthóirí go sonrach ó am go ham leis na páipéir sin.

Faigheann na stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin cuntais thréimhsiúla bhainistíochta agus tuarascálacha agus faisnéis bhainistíochta rialta a chuireann ar a gcumas grinnscrúdú a dhéanamh ar fheidhmíocht na Cuideachta agus na foirne bainistíochta os coinne na gcuspóirí comhaontaithe.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Taifid Chuntasaíochta

Is iad na bearta atá glactha ag na stiúrthóirí d'fhonn a áirithiú go gcomhlíonfar oibleagáid na Cuideachta i dtaobh leabhair chuntais chuí a choimeád ná córais agus nósanna imeachta cuí a úsáid agus daoine a fhostú atá cáilithe go cuí. Coinnítear na taifid chuntasaíochta ag ceannoifig na Cuideachta ag Stáisiún Uí Chonghaile, Sráid Amiens, Baile Átha Cliath 1.

Teagmhais ó dheireadh na Bliana Airgeadais

Tá measúnú déanta ag na stiúrthóirí ar theagmhais ó dheireadh na bliana airgeadais agus chinn siad nár tharla aon teagmhas nár mhór a aithint ná a nochtadh i ráitis airgeadais na Cuideachta.

Sláinte agus Sábháilteacht

Tá an Chuideachta lántiomanta do chomhlíonadh fhorálacha an Achta um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005, agus do chomhlíonadh gach rialachán náisiúnta eile agus gach rialachán de chuid an Aontais Eorpaigh. Coinnítear an Córas Bainistíochta Sábháilteachta faoi athbhreithniú agus nuashonraítear ar bhonn leanúnach é.

An tAcht um Shábháilteacht Iarnróid, 2005

Tá an tAcht um Shábháilteacht Iarnróid, 2005 fós á chomhlíonadh ag Iarnród Éireann.

Na Rialacháin um Íoc Déanach in Idirbhearta Tráchtála, 2013

Admhaíonn na stiúrthóirí go bhfuil siad freagrach as a áirithiú go gcomhlíonfar, i ngach ponc ábhartha, forálacha Rialacháin Leasaithe na gComhphobal Eorpach (Íoc Déanach in Idirbhearta Tráchtála), 2013. Tá nósanna imeachta curtha chun feidhme d'fhonn na dátaí ar a bhfuil sonraisc iníoctha a aithint agus d'fhonn féachaint chuige go ndéanfar gach íocaíocht roimh na dátaí sin. Le nósanna imeachta den sórt sin, tugtar dearbhú réasúnach i gcoinne neamhchomhlíonadh ábhartha na rialachán. In 2017, íocadh €36,000 san iomlán (2016: €42,000) le soláthraithe tríú páirtí faoi na rialacháin.

Stiúrthóirí

Is é an tAire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt a cheapann stiúrthóirí na Cuideachta. Seo thíos ainmneacha na ndaoine a bhí ag feidhmiú mar stiúrthóirí i rith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2017 nó a ceapadh ó shin i leith. D'fhóin siad mar stiúrthóirí ar feadh na bliana go léir mura luaitear a mhalairt.

Phil Gaffney *(Chuaigh sé ar scor mar Chathaoirleach ar an 8 Iúil 2017)*

Frank Allen *(Ceapadh é ina Chathaoirleach ar an 6 Nollaig 2017)*

Carolyn Griffiths

Valerie Little *(Ceapadh í ar an 22 Meán Fómhair 2017)*

Mal McGreevy

John Moloney *(Athcheapadh é ar an 1 Nollaig 2017)*

An Dr Peter Mulholland *(Ceapadh é ar an 12 Meitheamh 2017)*

Thomas Wynne *(Athcheapadh é ar an 1 Nollaig 2017)*

Seo thíos tinreamh na stiúrthóirí boird ag cruinnithe boird i rith na bliana 2017:

	Tinreamh
Phil Gaffney	6/6
Frank Allen	10/11
Carolyn Griffiths	8/11
Valerie Little	3/4
Mal McGreevy	11/11
John Moloney	7/11
Peter Mulholland	5/6
Tommy Wynne	11/11

Ní raibh leas ar bith ag aon duine de na stiúrthóirí ná ag an rúnaí i scair ná bintiúr ar bith de chuid na Cuideachta, dá Cuideachta Sealbhaíochta ná dá comh-fhochuideachtaí tráth ar bith le linn na bliana. Ní raibh aon chonarthaí ná socruithe ábhartha a rinneadh i gcaitheamh na bliana ina raibh leas ag stiúrthóirí i dtaca le gnó na Cuideachta.

Grúpaí Comhairleacha Iarnród Éireann

Tá na grúpaí comhairleacha seo a leanas bunaithe laistigh d'Iarnród Éireann agus é mar aidhm acu comhairle a chur ar an mbord maidir le gnéithe straitéiseacha agus gnéithe teicniúla agus athbhreithniú piaraí a dhéanamh ar thograí bainistíochta. Seo a leanas sonraí maidir le grúpaí comhairleacha Iarnród Éireann agus a gcomhaltaí neamhfheidhmiúcháin.

Coiste Sábháilteachta an Bhoird

Bunaíodh Coiste Sábháilteachta Bhord Iarnród Éireann chun comhairle a chur ar bhord Iarnród Éireann agus ar an lucht feidhmiúcháin maidir le saincheisteanna a bhaineann le sábháilteacht na bpaisinéirí, na n-oibrithe, na gconraitheoirí, comharsana agus an phobail i gcoitinne. Tá na daoine seo a leanas sa Ghrúpa:

		Tinreamh
An tUasal Cliff Perry	Comhairleoir Neamhspleách	2/2
Carolyn Griffiths Uasal	Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann	5/5
An tUasal Mal McGreevy	Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann	5/5
An tUasal Tommy Wynne	Oibrí is Stiúrthóir	3/5

An Coiste Iniúcháireachta agus Riosca ('CIR')

Is áis chumarsáide idir an fheidhm Iniúcháireachta Inmheánaí, na hiniúcháirí seachtracha agus bord Iarnród Éireann é an Coiste seo de chuid Iarnród Éireann agus is áis atá ann freisin chun ráitis airgeadais bhliantúla, rialuithe inmheánacha, bainistíocht riosca agus próisis rialachais in Iarnród Éireann a athbhreithniú, tuairisc a thabhairt orthu agus moltaí a dhéanamh ina leith. Chomh maith leis sin, déanann sé príomhthátail na n-imscrúduithe inmheánacha a mheas, mar aon le tuairiscí na n-iniúcháirí inmheánacha agus freagra an lucht bainistíochta. Tá na daoine seo a leanas sa Ghrúpa::

		Tinreamh
An tUasal Frank Allen	Iarnród Éireann Chairman	4/4
Carolyn Griffiths Uasal	Iarnród Éireann Director	4/4
An tUasal Mal McGreevy	Iarnród Éireann Director	4/4
Valerie Little Uasal	Iarnród Éireann Director	2/2

An Grúpa Comhairleach Bonneagair

Cuireann an Grúpa seo comhairle ar bhord Iarnród Éireann agus ar an bhfoireann bainistíochta innealtóireachta maidir le feidhmíocht, straitéis bainistíochta sócmhainní, straitéisí oibríochtúla i dtaobh innealtóireachta, athruithe rialála a mheas, agus tionscadail chaipitil a mheas agus a athbhreithniú. Tá na daoine seo a leanas sa Ghrúpa:

		Tinreamh
An tUasal Bob Clarke	Comhairleoir Neamhspleách (Cathaoirleach)	1/1
An tUasal David Wilkinson	Comhairleoir Neamhspleách	5/5
An tUasal Mike Sowden	Comhairleoir Neamhspleách	4/4

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Grúpa Comhairleach na dTraenacha

Bunaíodh Grúpa Comhairleach na dTraenacha chun comhairle a chur ar bhord agus lucht feidhmiúcháin Iarnród Éireann maidir le saincheistanna a bhaineann leis an nGnóthas Iarnróid, lena n-áirítear eispéireas na gcustaiméirí, straitéisí tráchtála, na seirbhísí atá á dtairiscint agus amhlár na seirbhísí, agus saincheistanna innealtóireachta a bhaineann leis an bhflít traenacha. Tá na daoine seo a leanas sa Ghrúpa:

		Tinreamh
An tUasal Cliff Perry	<i>Comhairleoir Neamhspleách</i>	1/2
An tUasal Mal McGreevy	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	3/3

An Grúpa Stiúrtha um Fhorbairt na hEagraíochta

Bunaíodh an Grúpa Stiúrtha um Fhorbairt na hEagraíochta in 2016 chun treoir a thabhairt don bhord agus tuairisciú dó ar an dul chun cinn i dtaobh an tionscadail um Fhorbairt na hEagraíochta, lena bhféachtar le próifíl agus líon foirne a chur in oiriúint don riachtanas gnó atá ag athrú. Tá na daoine seo a leanas sa Ghrúpa:

		Tinreamh
An tUasal Mal McGreevy	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	5/5
An tUasal Stephen Watson	<i>Comhairleoir Neamhspleách</i>	3/5
An tUasal Tommy Wynne	<i>Oibrí is Stiúrthóir</i>	3/5
An Dr Peter Mulholland	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	1/1

Ráiteas Comhlíontachta na Stiúrthóirí

Mar a cheanglaítear le hAlt 225 d'Acht na gCuideachtaí, 2014, admhaíonn na stiúrthóirí go bhfuil na stiúrthóirí freagrach as a chinntiú go bhfuil an chuideachta ag cloí lena cuid oibleagáidí ábhartha; agus

Dearbhaíonn na stiúrthóirí gur chuir na stiúrthóirí i gcrích na trí nós imeachta seo a leanas d'fhonn déanamh de réir oibleagáidí na stiúrthóirí i rith na bliana airgeadais:

- (a) ullmhaíodh 'ráiteas maidir le comhlíonadh' ina leagtar amach beartaí na cuideachta, a mheasann na stiúrthóirí atá oiriúnach don chuideachta, maidir le comhlíonadh a cuid oibleagáidí cuí ag an gcuideachta;

- (b) cuireadh i bhfeidhm socruithe cuí nó struchtúir chuí, a mheasann na stiúrthóirí atá dírithe ar a chinntiú go gcomhlíonfar go hábhartha oibleagáidí cuí na cuideachta; agus
- (c) rinneadh athbhreithniú le linn na bliana airgeadais ar aon socruithe nó struchtúir atá curtha i bhfeidhm.

Rúnaí Cuideachta

Is fostaí lánaímseartha de chuid mháthairchuideachta na Cuideachta, Córas Iompair Éireann, é an Rúnaí Cuideachta. Tá an Rúnaí Cuideachta freagrach as comhairle a chur ar an mBord, tríd an gCathaoirleach, maidir le gach ceist rialachais. Tá fáil ag na stiúrthóirí uile ar chomhairle agus ar sheirbhísí ón Rúnaí Cuideachta. Foráiltear i mBunreacht na Cuideachta gur ábhar do na stiúrthóirí é ceapadh agus cur as oifig an Rúnaí Cuideachta.

Nochtadh Faisnéise do na hIniúcháirí

I gcás gach duine a bhí ina stiúrthóir an tráth a ceadaíodh tuarascáil na stiúrthóirí agus na ráitis airgeadais: Sa mhéid is eol don stiúrthóir, níl aon fhaisnéis iniúchta ábhartha ann nach bhfuil iniúcháirí na cuideachta ar an eolas fúithi; agus tá gach beart déanta ag gach duine de na stiúrthóirí ar cheart a bheith déanta aige nó aici chun é nó í féin a chur ar an eolas faoi fhaisnéis iniúcháireachta ábhartha ar bith agus lena chinntiú go bhfuil iniúcháirí na cuideachta ar an eolas faoin bhfaisnéis sin.

Iniúcháirí

Tá sé curtha in iúl ag na hiniúcháirí reachtúla, Deloitte, Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla, go bhfuil siad sásta leanúint ar aghaidh in oifig de réir Alt 383(2) d'Acht na gCuideachtaí, 2014.

Thar ceann an bhoird

An tUasal Frank Allen
Cathaoirleach

Valerie Little Uasal
Stiúrthóir

Dáta: 4 Aibreán 2018

Tuarascáil an Iniúcháir Neamhspleách

do Chomhaltaí Iarnród Éireann

Tuairisc ar an Iniúchadh ar na Ráitis Airgeadais

Tuairim ar Ráitis Airgeadais Iarnród Éireann (an 'Chuideachta')

Is é ár dtuairim é maidir leis na ráitis airgeadais:

- go dtugtar léargas fíorcheart iontu ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais na cuideachta amhail an 31 Nollaig 2017 agus ar an gcaillteanas don bhliain airgeadais dar chríoch ar an dáta sin; agus
- gur ullmháodh go cuí iad de réir an chreata tuairiscithe airgeadais ábhartha agus, go háirithe, de réir cheanglais Acht na gCuideachtaí, 2014.

Is iad na ráitis airgeadais atá iniúchta againn ná:

- an Cuntas Brabúis agus Cailleanais;
- an Ráiteas um Ioncam Cuimsitheach;
- an Clár Comhardaithe;
- an Ráiteas um Athruithe ar Chothromas;
- an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid; agus
- na nótaí 1 go 27 a ghabhann leo, lena n-áirítear achoimre ar bheartais chuntasaíochta shuntasacha mar a leagtar amach i nóta 1.

Is é an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha a cuireadh chun feidhme agus iad á n-ullmhú ná Acht na gCuideachtaí, 2014 agus FRS 102, an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann ('an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha').

Bunús leis an Tuairim

Rinneamar ár n-iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Éire) agus de réir an dlí is infheidhme. Déantar cur síos ar an bhfreagracht atá orainn faoi na caighdeáin sin thíos sa chuid *Na freagrachtaí atá ar an Iniúcháir as an iniúchadh ar na ráitis airgeadais* den tuarascáil uainn.

Táimid neamhspleách ar an gcuideachta de réir na gceanglas eiteice is ábhartha maidir leis an iniúchadh a dhéanaimid ar na ráitis airgeadais in Éirinn, lena n-áirítear an Caighdeán Eiticíúil arna eisiúint ag Údarás Maoirseachta Iniúcháireachta agus Cuntasaíochta na hÉireann, agus chomhlíonamar na freagrachtaí eiticíúla eile atá orainn de réir na gceanglas sin. Creidimid gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchta a fuairamar chun bunús a thabhairt leis an tuairim uainn.

Conclúidí a Bhaineann le Gnóthas Leantach

Níl aon ní le tuairisciú againn maidir leis na nithe seo a leanas a gceanglaítear orainn faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Éire) tuairisc a thabhairt duit más rud é:

- nach cuí do na stiúrthóirí é leas a bhaint as bonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú; nó
- nár nocht na stiúrthóirí sna ráitis airgeadais aon ábhar neamhchinnteachta ábhartha a aithníodh a d'fhéadfadh amhras suntasach a chothú faoi chumas na cuideachta leanúint de bhonn cuntasaíochta gnóthais leantaigh a ghlacadh ar feadh tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad ón dáta ar ar údaraíodh na ráitis airgeadais lena n-eisiúint.

Faisnéis Eile

Is iad na stiúrthóirí atá freagrach as an bhfaisnéis eile. Cuimsítear leis an bhfaisnéis eile an fhaisnéis atá san áireamh sa tuarascáil bhliantúil, seachas na ráitis airgeadais agus tuairisciúil an iniúcháir uainn ina leith. Ní chuirimid sa tuairim uainn ar na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile agus, ach amháin sa mhéid a luaitear a mhalairt go sainráite sa tuarascáil uainn, ní léirímid aon chineál conclúide dearbhaithé ina leith.

Maidir lenár n-iniúchadh ar na ráitis airgeadais, is é an fhreagracht atá orainn an fhaisnéis eile a léamh agus a bhreithniú an bhfuil an fhaisnéis eile neamhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuairamar san iniúchadh, nó ar cosúil go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Má aithnímid neamhréireacht ábhartha den sórt sin nó ráiteas a ndearraíonn sé gur míráiteas ábhartha é, ní mór dúinn a chinneadh an bhfuil aon mhíráiteas ábhartha sna ráitis airgeadais nó an ndearnadh míráiteas ábhartha i leith na faisnéise eile. Más rud é, ar bhonn na hoibre a rinneamar, go gcinnimid go ndearnadh míráiteas ábhartha i leith na faisnéise eile sin, ní mór dúinn an méid sin a thuairisciú.

Níl aon ní le tuairisciú againn i ndáil leis sin.

Na Freagrachtaí atá ar na Stiúrthóirí

Mar a dtugtar míniú níos iomláine air i dTuarascáil na Stiúrthóirí, is iad na stiúrthóirí atá freagrach as ullmhú na ráiteas airgeadais agus as a bheith deimhin gur léargas fíorcheart a thugtar iontu agus go gcomhlíonann siad Acht na gCuideachtaí, 2014 i ngach aon slí eile, agus as cibé rialú inmheánach a chinnfidh na stiúrthóirí is gá ionas gur féidir ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé de bharr calaoise nó de bharr earráide.

Tuarascáil an Iniúcháir Neamhspleách (ar lean)

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, tá na stiúrthóirí freagrach as measúnú a dhéanamh ar chumas na cuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach, as nochtadh a dhéanamh, mar is infheidhme, ar nithe a bhaineann le gnóthas leantach agus as bonn cuntasafóichta an ghnóthais leantaigh a úsáid mura bhfuil sé i gceist ag na stiúrthóirí an chuideachta a leachtú ná deireadh a chur leis na hoibríochtaí, nó nach bhfuil aon rogha réalaióch acu ach é sin a dhéanamh.

Na Freagrachtaí atá ar an Iniúcháir as an Iniúchadh ar na Ráitis Airgeadais

Is iad na cuspóirí atá againn dearbhú réasúnta a fháil maidir le cibé an bhfuil nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina n-íomláine saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu de bharr calaoise nó earráide, agus tuarascáil iniúcháir a eisiúint ina bhfuil an tuairim uainn. Ardleibhéal dearbhaithe is ea dearbhú réasúnta, ach ní hionann é agus ráthaíocht go n-aimseofar i gcónaí in iniúchadh arna dhéanamh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Éire) míráiteas ábhartha más ann dó. Is féidir go n-eascródh míráitis as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha más rud é, astu féin nó le chéile, go bhféadfaí a bheith ag súil go réasúnach leis go mbeadh tionchar acu ar chinntí geilleagracha na n-úsáideoirí arna nglacadh ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Mar chuid d'iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Éire), déanaimid breithiúnas gairmiúil a fheidhmiú agus cothaímid sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Déanaimid an méid seo a leanas freisin:

- Déanaimid na rioscaí i dtaobh míráiteas ábhartha sna ráitis airgeadais, cibé acu de bharr calaoise nó earráide, a aithint agus a mheasúnú, déanaimid nósanna imeachta iniúcháireachta a cheapadh agus a fheidhmiú lena dtugtar freagra ar na rioscaí sin, agus faighimid fianaise iniúchta is leor agus is cuí chun bunús a thabhairt don tuairim uainn. Is airde an baol nach ndéanfar míráiteas ábhartha de bharr calaoise a bhrath ná míráiteas ábhartha de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnamh d'aon turas, mífhaisnéis, nó sárú an rialaithe inmheánaigh a bheith i gceist le calaois;
- Tagaimid ar thuiscint ar an rialú inmheánach a bhaineann leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúcháireachta a cheapadh a oireann do na himthosca, ach ní chun críocha tuairim a chur in iúl ar a éifeachtaí is atá rialú inmheánach na cuideachta;
- Déanaimid measúnú ar a oiriúnaí is atá na beartaís chuntasaíochta a d'úsáid na stiúrthóirí agus ar réasúnacht na meastachán cuntasaíochta agus an nochtadh ghaolmhair a rinne siad;

- Tugaimid breith ar a oiriúnaí a bhí sé ag na stiúrthóirí leas a bhaint as bonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh agus, bunaithe ar an fhianaise iniúchta a fuarthas, cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil ábhar neamhchinnteachta ábhartha ann a bhaineann le teagmhais nó dálaí a d'fhéadfadh amhras suntasach a chur ar an gcumas atá ag an gcuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leanúnach. Má chinnimid go bhfuil neamhchinnteacht ábhartha i gceist, ní mór dúinn aird a dhíriú sa tuarascáil iniúcháir uainn ar an nochtadh gaolmhar sna ráitis airgeadais nó, mura leor an nochtadh sin, an tuairim uainn a mhodhnú. Tá ár gcuid conclúidí bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas suas go dtí dáta thuarascáil an iniúcháir. Mar sin féin, d'fhéadfadh teagmhais nó dálaí sa todhchaí a bheith ina chúis leis go scoirfidh an t-eintiteas (nó, i gcás inarb ábhartha, an grúpa) d'fheidhmiú mar ghnóthas leanúnach;
- Déanaimid meastóireacht ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear an nochtadh, agus cibé an léirítear nó nach léirítear go cothrom sna ráitis airgeadais na hidirbhearta agus na teagmhais bhunúsacha.

Téimid i dteagmháil leis na daoine a bhfuil cúram rialachais orthu maidir le, i measc eile, raon feidhme agus amchlár beartaíthe an iniúchta agus torthaí suntasacha ón iniúchadh, lena n-áirítear aon easnamh shuntasacha sa rialú inmheánach a aithníonn an t-iniúcháir le linn an iniúchta.

Tá an tuarascáil seo á cur faoi bhráid chomhaltaí na cuideachta, mar chomhlacht, agus faoina mbráid siúd amháin de réir Alt 391 d'Acht na gCuideachtaí, 2014. Cuireadh i gcrích ár n-obair iniúcháireachta ionas go bhféadfaimis a lua le comhaltaí na cuideachta na nithe sin a cheanglaítear orainn a lua leo i dtuarascáil iniúcháir agus chun na críche sin amháin. Sa mhéid is mó a cheadaítear le dlí, ní ghlacaimid freagracht d'aon duine seachas an chuideachta agus comhaltaí na cuideachta mar chomhlacht as ár n-obair iniúcháireachta, as an tuarascáil seo, ná as na tuairimí ar ar thángthamar.

Tuarascáil ar Cheanglais Dlí agus Ceanglais Rialála Eile

Tuairim ar Nithe Eile atá leagtha síos in Acht na gCuideachtaí, 2014

Ar bhonn na hoibre a rinneamar agus an t-iniúchadh á dhéanamh againn, agus an obair sin amháin, tuairiscímid go bhfuil an méid seo a leanas amhlaidh:

- Fuairamar an fhaisnéis agus na míniúcháin uile a mheasaimid a bheith riachtanach chun críocha ár n-iniúchta;
- Is é ár dtuairim é go raibh taifid chuntasaíochta na cuideachta leordhóthanach ionas go bhféadfaí iniúchadh furasta cuí a dhéanamh ar na ráitis airgeadais;
- Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntais;
- Measaimid go bhfuil an fhaisnéis atá sonraithe i dtuarascáil na stiúrthóirí ag teacht leis na ráitis airgeadais agus gur ullmhaíodh tuarascáil na stiúrthóirí de réir Acht na gCuideachtaí, 2014.

Nithe nach mór dúinn Tuairisc a Thabhairt ina dTaobh ar Bhonn Eisceachta

Ar bhonn an eolais agus na tuisceana ar an gcuideachta agus a timpeallacht a fuarthas le linn an iniúchta, níor aithníomar míráitis ábhartha i ráiteas na stiúrthóirí.

Faoi Acht na gCuideachtaí 2014, ceanglaítear orainn tuairisc a thabhairt daoibh, más amhlaidh, dar linn, nach ndearnadh an nochtadh ar luach saothair agus idirbhearta na stiúrthóirí atá sonraithe sa dlí. Níl aon ní le tuairisciú againn ina leith sin.

Ciarán O'Brien

Ar son Deloitte agus thar a cheann

Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla

Áras Deloitte & Touche

Ardán Phort an Iarla

Baile Átha Cliath 2

Dáta: 4 Aibreán 2018

Cuntas Brabúis agus Cailteanaís

Don Bhliain Airgeadais dar Chríoch an 31 Nollaig 2017

	Nótaí	2017 €'000	2016 €'000
Ioncam ó oibríochtaí		264,763	244,522
Fáltais ó chonarthaí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí		114,779	110,640
Cistiú eile ón Stát		95,988	112,586
Ioncam iomlán	3	475,530	467,748
Costais			
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	5	(246,309)	(241,441)
Costais ábhar agus seirbhísí	6	(204,121)	(200,872)
Iomlán na gcostas oibriúcháin		(450,430)	(442,313)
TRÚCDA roimh chostais oibriúcháin eisceachtúla		25,100	25,435
Costais eisceachtúla	7	(2,412)	(1,130)
Dímheas agus amúchadh, glan ar amúchadh deontas caipitiúil	8	(22,230)	(24,958)
Brabús ar dhiúscairt sócmhainní inláimhsithe		64	7
Barrachas/(Easnamh) roimh ús agus cháin		522	(646)
Ús iníoctha agus muirir dá shamhail	9	(1,587)	(2,213)
Easnamh don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin		(1,065)	(2,859)
Cáin ar ghnáthghníomhaíochtaí	10	-	-
Easnamh don bhliain airgeadais		(1,065)	(2,859)

Ráiteas um Ioncam Cuimsitheach

Don Bhliain Airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017

	2017 €'000	2016 €'000
Easnamh don bhliain airgeadais	(1,065)	(2,859)
Ioncam cuimsitheach eile	-	-
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais	(1,065)	(2,859)

Clár Comhardaithe

Amhail an 31 Nollaig 2017

	Nótaí	2017 €'000	2016 €'000
Sócmhainní seasta			
Sócmhainní doláimhsithe	12	4,838	1,609
Sócmhainní inláimhsithe	13	1,823,425	1,913,329
		1,828,263	1,914,938
Sócmhainní reatha			
Stoic	14	49,561	51,336
Féichiúnaithe	15	47,463	25,863
Airgead sa bhanc agus ar láimh		954	2,022
		97,978	79,221
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)			
	16	(269,582)	(268,006)
Glandlíteanas reatha			
		(171,604)	(188,785)
Sócmhainní iomlána lúide dliteanais reatha			
		1,656,659	1,726,153
Ioncam iarchurtha			
	18	(1,547,833)	(1,613,758)
Soláthairtí in aghaidh dliteanas	19	(68,770)	(71,274)
		40,056	41,121
Caipiteal agus cúlchistí			
Scairchaipiteal glaoite	20	194,270	194,270
Cuntas brabúis agus caillteanais – easnamh		(154,214)	(153,149)
Caipiteal Gnáthscaireanna iomlán			
		40,056	41,121

Thar ceann an bhoird

An tUasal F. Allen

Cathaoirleach

V. Little Usual

Stiúrthóir

Dáta: 4 Aibreán 2018

Ráiteas um Athruithe ar an gCaipiteal Gnáthscaireanna

An bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017

	Scairchaipiteal Glaoite €'000	Cuntas Brabúis agus Cailleanais €'000	Caipiteal Gnáthscaireanna iomlán €'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2016	194,270	(150,290)	43,980
Easnamh don bhliain airgeadais	-	(2,859)	(2,859)
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain airgeadais	-	-	-
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais	-	(2,859)	(2,859)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2016	194,270	(153,149)	41,121
Easnamh don bhliain airgeadais	-	(1,065)	(1,065)
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain airgeadais	-	-	-
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais	-	(1,065)	(1,065)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2017	194,270	(154,214)	40,056

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirigh

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Ráiteas ar Shreabhadh Airgid

An bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017

	Notes	2017 €'000	2016 €'000
Airgead glan ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	21	23,687	21,327
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Ceannach sócmhainní seasta inláimhsithe		(108,888)	(84,076)
Diúscairt sócmhainní airgeadais		–	–
Ceannach sócmhainní seasta doláimhsithe		(3,652)	(206)
Fáltais ar dhiúscairt sócmhainní seasta inláimhsithe		64	7
Fáltais ó dheontais stáit agus deontais ón Aontas Eorpach		105,109	69,782
Airgead glan arna úsáid i ngníomhaíochtaí infheistíochta caipitil		(7,367)	(14,493)
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Ús íochta		(1,587)	(2,213)
Íocaíochtaí léasa airgeadais		–	–
Maoiniú idirchuideachta		(15,801)	(2,769)
Airgead iomlán arna úsáid i ngníomhaíochtaí maoinithe		(17,388)	(4,982)
(Glanlaghdú)/Glanmhéadú ar airgead agus coibhéisí airgid		(1,068)	1,852
Airgead agus coibhéisí airgid amhail an 1 Eanáir		2,022	170
Airgead agus coibhéisí airgid amhail an 31 Nollaig		954	2,022
Cuimsítear san airgead agus sna coibhéisí airgid:			
Airgead sa bhanc agus ar láimh		358	357
Banc		596	1,665
		954	2,022

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

1 Ráiteas maidir le Comhlíonadh, Gníomhaíochtaí agus Úinéireacht

(a) Ráiteas maidir le Comhlíonadh

Ullmhaíodh ráitis airgeadais Iarnród Éireann ar bhonn gnóthas leantach de réir FRS (Caighdeán Chuntasáíochta arna n-eisiúint ag Comhairle Tuairiscithe Airgeadais na Ríochta Aontaithe agus arna bhfógairt ag Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn agus faoi Acht na gCuideachtaí 2014), lena n-áirítear comhlíonadh Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais 102, an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann, agus Acht na gCuideachtaí 2014.

(b) Gníomhaíochtaí agus Úinéireacht

Is é Córas Iompair Éireann (CIÉ), ar fochuideachta de é Iarnród Éireann, údarás reachtúil náisiúnta na hÉireann a chuireann iompar poiblí ar tír ar fáil in Éirinn. Tá CIÉ ar lánúinéireacht ag Rialtas na hÉireann agus tuairiscíonn sé don Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt.

Is é Iarnród Éireann príomhsholáthraí na hÉireann i dtaobh iompar ar iarnród.

Athchláraíodh an Chuideachta mar Chuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe le feidhm ón 1 Feabhra 2016, faoi Acht na gCuideachtaí 2014.

Baineann ráitis airgeadais na Cuideachta le gníomhaíochtaí Iarnród Éireann agus leo sin amháin.

Achoimre ar Bheartais Shuntasacha Chuntasáíochta

Leagtar amach ar na leathanaigh seo a leanas na beartais shuntasacha chuntasáíochta agus na teicnící suntasacha meastacháin a glacadh agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú. Tá na beartais sin curtha i bhfeidhm go comhsheasmhach maidir leis na blianta go léir atá curtha i láthair, mura luaitear a mhálairt.

De réir mar a cheadaítear faoi Acht na gCuideachtaí 2014, tá leagan amach forordaithe an chuntais brabúis agus caillteanais oiriúnaithe ag na stiúrthóirí ar bhealach is cuí do chineál gnó na Cuideachta.

Is le Córas Iompair Éireann 100% de scairchaipiteal cothromais Iarnród Éireann ('IÉ').

Is é Córas Iompair Éireann a ullmhaíonn ráitis airgeadais ghrúpa, dá bhfuil Iarnród Éireann ina bhall. Féadfar cóipeanna de ráitis airgeadais ghrúpa Chóras Iompair Éireann a fháil ón Rúnaí Cuideachta ag Córas Iompair Éireann, Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath 8, agus ar shuíomh gréasáin na cuideachta ag IrishRail.ie.

(a) Bunús an Ullmhúcháin

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais ar bhonn gnóthas leantach, faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil; féach Nóta 2 sna Ráitis Airgeadais i gcomhair tuilleadh sonraí.

Chun na ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir le FRS 102, ní mór leas a bhaint as príomhthoimhdí áirithe a bhaineann leis an todhchaí, agus foinsí tábhachtacha eile neamhchinnteachta meastacháin ag an dáta tuairiscithe. Ceanglaítear freisin go ndéanfadh na stiúrthóirí breithiúnas agus beartais chuntasáíochta na Cuideachta á gcur i bhfeidhm acu. Leagtar amach ag (u) thíos na réimsí ina bhfuil ardleibhéal breithiúnais nó castachta i gceist, nó na réimsí ina bhfuil baol nach beag go ndéanfadh toimhdí agus meastacháin coigeartú ábhartha ar shuíomh ghlanluacha na sócmhainní agus na ndlíteanas sa chéad bhliain airgeadais eile.

Faoi FRS 102, ceadaítear díolúintí áirithe ó nochtadh d'eintiteas incháilithe. Bhain an Chuideachta leas as díolúine ar son comhardaithe páirtithe gaolmhara le fochuideachtaí eile lastigh de Ghrúpa CIÉ.

(b) Ioncam

Cuimsíonn an t-ioncam oll-luach na seirbhísí arna soláthar. Déantar an t-ioncam a thomhas ar luach cóir na comaoine a fhaightear nó is infhála agus is ionann é agus an méid is infhála i leith seirbhísí a soláthraíodh.

Aithníonn Iarnród Éireann ioncam sa tréimhse ina gcuirtear an tseirbhís ar fáil.

Aithnítear ioncam eile ó Oibríochtaí Iarnróid tráth soláthar na seirbhíse nuair a chuireann an custaiméir an t-aistear i gcrích. Tugtar anonn sna dlíteanais na fáiltais ó dhíol ticéad bliantúil agus táirgí eile le dáta sa todhchaí, agus aithnítear iad sa chuntas brabúis agus caillteanais thar thréimhse na seirbhíse ábhartha.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Aithnítear an t-ioncam ó lastas sa tréimhse ina gcuirtear an tseirbhís ar fáil.

Aithnítear an t-ioncam ó Europort Ros Láir sa tréimhse ina gcuirtear an tseirbhís ar fáil.

Aithnítear ioncam ó fhógraíocht agus ó ghníomhaíochtaí éagsúla eile le linn thréimhse an chonartha ábhartha. Déantar ioncam ó fhógraíocht a thuilleadh ó chonarthaí dhá mhí agus conarthaí ráithiúla agus faightear an t-ioncam sin ar bhonn riaráisteach.

Aithnítear ioncam ó choimisiúin nuair a sholáthraítear an tseirbhís don chustaiméir.

Aithnítear ioncam eile tríú páirtí tráth a thuillte, nó ag an bpointe seirbhíse, sa mhéid is gur aithníodh costais iomchuí atá in-aisghabhála i gcoinne an ioncaim sin sa tréimhse.

(c) Costais Ábhar agus Seirbhísí

Cuimsítear le costais Ábhar agus Seirbhísí na costais go léir a bhaineann le hoibríochtaí Iarnród Éireann ó lá go lá, seachas costais dímhéasa agus amúchta agus phárolla a ndéantar iad a nochtadh ar leithligh sa chuntas brabúis agus caillteanais, agus a nochtadh ar leithligh sna nótaí a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

(d) Costais Eisceachtúla

I gcuntas brabúis agus caillteanais Iarnród Éireann, aithnítear torthaí oibriúcháin ar leithligh roimh mhíreanna sonracha. Is iad na míreanna sonracha iad siúd a mheasann na stiúrthóirí nach mór iad a nochtadh ar leithligh mar gheall ar a méid, a gcineál nó a minicíocht. Creideann an Chuideachta go n-éascaíonn an cur i láthair sin d'anailís bhreise toisc go ndírítear aird ar chostais eisceachtúla dá bharr. Áirítear le costais den sórt sin costais shuntasacha a bhaineann le hathstruchtúrú gnó.

Maidir leis an gcinneadh i dtaobh céard is brí le 'suntasach', baintear leas as breithiúnas cáilíochtúil agus breithiúnas cainníochtúil na stiúrthóirí agus measúnú á dhéanamh ar na costais áirithe arb amhlaidh ina leith, de bhua a méid agus a gcineáil, go nochtar sa chuntas brabúis agus caillteanais agus sna nótaí gaolmhara iad i gcáil costais eisceachtúla.

(e) Airgeadra Eachtrach

(i) Airgeadra feidhmiúil agus airgeadra tuairiscithe

Is é an euro airgeadra feidhmiúil agus airgeadra tuairiscithe na Cuideachta, arna ainmniú ag an tsiombail '€', agus, mura luaitear a mhalairt, tá na ráitis airgeadais curtha i láthair ina mílte (€'000).

(ii) Idirbhearta agus iarmhéideanna

Déantar idirbhearta atá ainmnithe san airgeadra eachtrach a aistriú chuig an airgeadra feidhmiúil ar bhonn na rátaí malairte ar an láthair ar dháta na n-idirbheart.

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar míreanna airgeadaíochta in airgeadra eachtrach a aistriú ina euro ar an ráta reatha. Déantar míreanna neamhairgeadaíochta arna dtomhas ar a gcostas stairiúil a aistriú ar bhonn an ráta malairte ar dháta an idirbhirt agus déantar míreanna neamhairgeadaíochta arna dtomhas ar a luach cóir a thomhas ar bhonn an ráta malairte nuair a cinneadh an luach cóir.

Is sa chuntas brabúis agus caillteanais a aithnítear gnóthachain agus caillteanais airgeadra eachtraigh a eascraíonn as socraíocht idirbheart agus ón aistriú ag rátaí malairte ag deireadh na bliana airgeadais ar shócmhainní agus dlíteanais airgeadaíochta arna n-ainmniú in airgeadraí eachtracha.

Cuirtear i láthair gnóthachain agus caillteanais airgeadra eachtraigh a bhaineann le hiasachtaí agus airgead agus coibhéisí airgid sa chuntas brabúis agus caillteanais faoi 'ús infhála agus ioncam dá shamhail' nó 'ús infíochta agus muirir dá shamhail' mar is cuí. Cuirtear i láthair gach gnóthachan agus caillteanas airgeadra eachtraigh eile sa chuntas brabúis agus caillteanais faoi chostais ábhair agus seirbhíse.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(f) Deontais ón Aontas Eorpach agus Deontais Stáit

Aithníonn Iarnród Éireann deontais rialtais ag teacht leis an tsamhail fabhráithe faoi FRS 102.

(i) Deontais i gcomhair caiteachas caipitiúil

Déantar deontais i gcomhair caiteachas caipitiúil eile a chur chun sochair an ioncaim iarchurtha de réir mar a bhíonn siad infhála. Déantar iad a amúchadh chuig an gcuntas brabúis agus cailiteanais agus aithnítear iad san ioncam thar shaol eacnamaíoch úsáideach na sócmhainní gaolmhara.

(ii) Deontais ioncaim

Aithnítear deontais ioncaim mar ioncam sa chuntas brabúis agus cailiteanais sa tréimhse ina dtabhaítear na costais bhainteacha a bhfuil an deontas beartaithe lena gcúiteamh.

(iii) Deontas faoin gConradh Ilbhliantúil Bainisteora Bonneagair

Aithnítear deontais um Bainisteoir Bonneagair faoi Chonarthaí Ilbhliantúla mar ioncam iarchurtha nó láithreach mar ioncam sa chuntas brabúis agus cailiteanais, trí thagairt don bhonnghníomhaíocht a bhfuil an deontas ceaptha lena cúiteamh. Na deontais chaipitil faoin gConradh Ilbhliantúil a chuirtear chun sochair an ioncaim iarchurtha sa chlár comhardaithe, déantar iad a amúchadh thar shaol eacnamaíoch tuartha na sócmhainní gaolmhara.

(g) Sochair na bhFostaithe

Cuireann an Chuideachta roinnt sochar ar fáil d'fhostaithe ag brath ar a ngrád, a sinsearach agus ar oibleagáidí reachtúla. I measc na sochar tá íoc tuarastail nó pá agus íoc préimheanna le haghaidh obair bhreise arna déanamh. Lena chois sin déantar ranníocaíochtaí fostóra maidir le pinsean, i gcás baill foirne incháilithe, isteach sna scéimeanna pinsean faoi seach.

Sochair iarfhostaíochta

Faighníonn Grúpa CIÉ dhá phlean sochar sainithe (Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochar sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951) d'fhostaithe ghrúpa CIÉ.

Sainítear i bplean sochair sainithe an sochar pinsin a gheobhaidh an fostaí ar dhul ar scor dó nó di, ag brath de ghnáth ar roinnt tosca lena n-áirítear aois, fad seirbhíse agus luach saothair. Is ionann plean sochair sainithe agus sochar iarfhostaíochta seachas ranníocaíochtaí sainithe.

Tá cuntas tugtha ar na scéimeanna sin i ráitis airgeadais Ghrúpa CIÉ. Tomhaistear sócmhainní na scéimeanna pinsean le sochar sainithe ar a luach cóir. Tomhaistear dlíteanais na scéime pinsin sochar sainithe ar bhonn achtúireach faoi mhodh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa. Léirítear barrachas dhlíteanas na scéimeanna ar shócmhainní na scéimeanna mar dhlíteanas ar chlár comhardaithe CIÉ.

Glacann na fochuideachtaí go léir, mar aon le CIÉ féin, páirt i Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochair sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951. Ní shonraítear i rialacha na scéime conas ba chóir aon bharrachas nó easnamh a leithdháileadh i measc fostóirí rannpháirteacha agus níl aon chomhaontú conarthach ná beartas luaite i dtaobh glanchostas sochar sainithe a leithdháileadh ar na grúpeintitis aonair. Dá réir sin, aithnítear glanchostas sochar sainithe na scéimeanna ina n-iomláine i ráitis airgeadais ar leithligh CIÉ toisc gurb amhlaidh, in éagmais socrú foirmiúil conartha a bheith i bhfeidhm, go gcreideann na stiúrthóirí gurb é an t-eintiteas sin atá freagrach as na scéimeanna faoin dlí. Aithníonn na heintitis rannpháirteacha eile, lena n-áirítear Iarnród Éireann, costas arb ionann é agus a ranníocaíocht i leith na tréimhse. Tá sonraí breise i dtaobh na scéimeanna sin leagtha amach i nóta 23.

(h) Ús

(i) Ús infhála

Cuirtear an t-ús a thuilltear chun sochair don chuntas brabúis agus cailiteanais sa tréimhse inar tuilleadh é.

(ii) Ús iníoctha

Cuirtear costais a bhaineann le hiasachtaí de mhuipear ar an gcuntas brabúis agus cailiteanais sa tréimhse inar tabhaíodh iad.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(i) *Páirtithe Gaolmhara*

Fochuideachta de chuid Ghrúpa CIÉ is ea Iarnród Éireann. Nochtann Iarnród Éireann idirbhearta le páirtithe gaolmhara nach bhfuil ar lánúinéireacht ag an ngrúpa (féach Nóta 25). Tá díolúine ag an gCuideachta i leith nochtadh idirbheart le baill den ghrúpa céanna atá ar lánúinéireacht.

(j) *Cánachas*

Cuimsíonn costas na cánach ioncaim don bhliain cáin reatha agus cáin iarchurtha arna n-aithint sa bhliain airgeadais. Cuirtear costas cánach ioncaim i láthair sa chomhpháirt chéanna den ioncam cuimsitheach iomlán (cuntas brabúis agus cailleanais nó ioncam cuimsitheach eile) nó den chothromas leis an idirbheart nó an teagmhas eile as a dtig an costas cánach ioncaim.

Ní dhéantar lascainiú ar shócmhainní agus dliteanais cánachais reatha ná cánachais iarchurtha.

(i) *Cáin reatha*

Is ionann an cháin reatha agus an méid cánach ioncaim is infíoctha ar an mbrabús inchánach don bhliain airgeadais nó do bhlianta airgeadais roimhe sin. Déantar an cháin reatha a thomhas de réir mhéid na cánach reatha a mheastar a bheidh le hóc de réir rátaí cánach agus dlíthe cánach atá achtaithe nó achtaithe go substaintiúil faoi dheireadh na bliana airgeadais.

(ii) *Cáin iarchurtha*

Aithnítear cáin iarchurtha maidir leis na difríochtaí uainiúcháin, arb iad na difríochtaí idir brabús inchánach agus ioncam cuimsitheach iomlán mar atá luaite sna ráitis airgeadais. Eascraíonn na difríochtaí uainiúcháin ó chuimsiú ioncaim agus caiteachas sna measúnachtaí cánach i mblianta airgeadais seachas na cinn ina n-aithnítear iad sna ráitis airgeadais.

Aithnítear cáin iarchurtha ar na difríochtaí uainiúcháin ag deireadh gach bliana airgeadais faoi réir eisceachtaí áirithe. Ní aithnítear cailleanais chánach neamhfhaoisimh agus sócmhainní cánach iarchurtha eile ach amháin nuair is dócha go ndéanfar iad a aisghabháil i gcoinne aisiompú dliteanas cánach iarchurtha nó brabús eile inchánach sa todhchaí.

(k) *TRÚCDA*

Is ionann TRÚCDA agus tuilleamh cuideachta roimh choigeartú d'ús agus cánacha, dímhéas ar shócmhainní seasta agus amúchadh na ndéontas caipitil arna bhfáil.

(l) *Sócmhainní Seasta Inláimhsithe*

Tugtar bogearraí ríomhaire anonn ar an gcostas lúide amúchadh carntha agus cailleanais lagaithe charntha. Déantar na bogearraí a amúchadh thar a saol úsáideach tuartha, idir trí bliana agus cúig bliana, ar mhodh an mhéid chothrom. Ní mheastar go bhfuil luach iarmharach ag bogearraí. Sa chás ina dtugtar le fios de bharr tosa amhail dul chun cinn na teicneolaíochta nó athruithe ar phraghsanna margaidh go bhfuil athrú tagtha ar shaol úsáideach na mbogearraí, déantar an saol úsáideach a leasú ar bhonn ionchasach chun na cúinsí nua a chur san áireamh. Déantar athbhreithniú i ndáil le lagú ar shócmhainní seasta doláimhsithe má tá aon rud ann a thabharfadh le fios go bhféadfadh an tsócmhainn sheasta dholáimhsithe a bheith lagaithe.

(m) *Sócmhainní Seasta Inláimhsithe agus Dímhéas*

Déantar sócmhainní seasta inláimhsithe a thabhairt anonn ar a gcostas, lúide dímhéas carntha agus cailleanais lagaithe charntha. Áirítear sa chostas an praghas ceannaigh bunaidh, costais arna dtabhú ar bhonn díreach i dtaobh an tsócmhainn a thabhairt chuig an láthair agus a chur sa riocht is gá don úsáid atá ceaptha di, agus costais infheidhme i dtaobh baint ó chéile, tabhairt chun bealaigh agus athchóirithe.

(i) *Línte iarnróid agus oibreacha iarnróid*

Gréasán córas atá i gceist leis na línte iarnróid agus na hoibreacha iarnróid.

Meastar gurb ionann caiteachas ar an ngréasán, a mhéadaíonn a acmhainn nó a fheabhsaíonn a chumas oibriúcháin, agus méid breise a chuirtear leis na sócmhainní seasta inláimhsithe, agus déantar é a chaipitliú agus a dhímheas thar a shaol eacnamaíoch úsáideach tuartha.

Costais fostaíthe chaipitlithe agus costais eile atá inchurtha go díreach i leith na sócmhainne, áirítear iad sna sócmhainní seasta inláimhsithe.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

An caiteachas ar an ngréasán reatha, lena bhféachtar chuige go bhfuil an acmhainn oibriúcháin ag teacht leis na caighdeáin shonraithe seirbhíse, áirítear mar chothabháil é agus cuirtear é de mhuipear ar an gcuntas brabúis agus caillteanais. Caitear le haon deontas bainteach ar an gcaoi chéanna agus cuirtear i láthair é sa chuntas brabúis agus caillteanais.

(ii) Rothstoc iarnróid

Déantar na hinnill traenach, seachas iad sin atá lán-dímheasta nó a fhaightear gan aon chostas, na carranna iarnróid, an stoc cóistí agus na vaigíní a dhímheas ar bhonn a gcostais stairiúil agus é leithdháilte thar a saol eacnamaíoch úsáideach tuartha ar mhodh an mhéid chothroim.

(iii) Feithiclí lastais bóthair

Déantar na sócmhainní seo a dhímheas ar bhonn an chostais stairiúil thar a saol eacnamaíoch úsáideach tuartha ar mhodh an mhéid chothroim.

(iv) Dugaí, calafoirt agus céanna; trealamh agus innealra

Déantar na sócmhainní seo a dhímheas ar bhonn an chostais stairiúil thar a saol eacnamaíoch úsáideach tuartha ar mhodh an mhéid chothroim.

(v) Talamh agus foirgnimh

Ní dhéantar talamh a dhímheas. Déantar foirgnimh a dhímheas ar bhonn an chostais stairiúil thar a saol eacnamaíoch úsáideach tuartha ar mhodh an mhéid chothroim.

(vi) Dímheas agus luachanna iarmharacha

Déantar dímheas ar shócmhainní, ach amháin talamh, a ríomh de réir na modhanna dímheasa agus an tsaoil úsáidigh thuartha, mar seo a leanas:

Línte agus oibreacha iarnróid	modh an mhéid chothroim	10 – 40 bliain
Droichid	modh an mhéid chothroim	120 bliain
Rothstoc iarnróid	modh an mhéid chothroim	4 – 20 bliain
Feithiclí lastais bóthair	modh an mhéid chothroim	1 – 10 mbliana
Foirgnimh ruilse	modh an mhéid chothroim	50 bliain
Gléasra agus innealra	modh an mhéid chothroim	3 – 30 bliain
Comharthaíocht	modh an mhéid chothroim	10 mbliana
Dugaí, cuanta agus céanna	modh an mhéid chothroim	50 bliain
Trealamh lónadóireachta	modh an mhéid chothroim	5 – 10 mbliain

Ceapadh raon na mblianta chun saol eacnamaíochta éagsúil na gcomhpháirteanna éagsúla in aicme sócmhainní a chur in iúl. Déantar athbhreithniú ar luachanna iarmharacha na sócmhainní agus a saol úsáideach, agus déantar iad a choigeartú, más iomchuí, gach bliain airgeadais. Cuirtear éifeacht aon athraithe ar luachanna iarmharacha nó ar shaol úsáideach san áireamh sna cuntais ar bhonn ionchasach.

(vii) Breiseanna agus comhpháirteanna móra iardain

Ní dhéantar costais iardain a áireamh i suim ghlanluacha na sócmhainne ná a aithint mar shócmhainn ar leithligh, de réir mar is iomchuí, ach amháin nuair is dócha go mbeidh sochair gheilleagracha a bhaineann leis an mír i ndán don Chuideachta agus gur féidir an costas a thomhas ar bhonn iontaoifa.

Aithnítear suim ghlanluacha aon chomhpháirte ionaid. Caitear le comhpháirteanna móra mar shócmhainní ar leithligh sa chás ina mbaineann patrúin dhifriúla tomhaltais leo i dtaobh sochair gheilleagracha agus déantar dímheas orthu go leithleach thar a saol úsáideach.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Cuirtear deisiúcháin agus obair chothabhála de mhuirear ar an gcuntas brabúis agus caillteanais de réir mar a thabhaítear iad.

(viii) Dí-aithint

Déantar sócmhainní seasta inláimhsithe a dhí-aithint ar a ndiúscairt nó nuair nach bhfuiltear ag súil le haon sochar geilleagrach sa todhchaí. Ar dhiúscairt, déantar an difríocht idir na glanfháltais diúscartha agus an tsuim ghlanluacha a aithint mar bhrabús nó mar chaillteanas.

(n) Sócmhainní Oidhreacht

Tá roinnt sócmhainní oidhreacht ag Iarnród Éireann: feithiclí a bhíodh sa fhliú den chuid is mó, agus plátaí, suaitheantais agus déantáin éagsúla. Ní dhéantar na sócmhainní a chothabháil díreach as ucht an mhéid a chuireann siad le heolas agus cultúr agus tá go leor iarrshócmhainní oibriúcháin i gceist leo.

Mar gheall ar chineál na sócmhainní atá ar seilbh agus an easpa margadhluachanna inchomparáide, bheadh an costas a bhainfeadh le luacháil na sócmhainní oidhreacht atá ag Iarnród Éireann chomh mór nach mbeadh sé i gcomhréir leis na sochair a sholáthrófaí d'úsáideoirí na ráiteas airgeadais.

(o) Stoc

Cuimsítear sna stoic ábhair chothabhála, páirteanna spártha, breosla agus míreanna eile éagsúla stoic. Déantar an stoc breosla a luacháil ar a mheánchostas ualaithe nó a ghlanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Déantar an stoc neamhbhreosla a luacháil ar a chostas nó a ghlanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Cuimsítear sa chostas an praghas ceannaigh, lena n-áirítear cánacha agus dleachtanna agus iompar agus láimhseáil atá inchurtha go díreach i leith an stoc a thabhairt chuig a láthair reatha agus a chur ina riocht reatha.

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar na stoic a mheas i leith lagaithe agus déantar soláthar i leith stoc a mheastar a bheith lagaithe.

Déantar stoc Innealtóireachta Sibhialta (CCE) agus Comharthaíochta (SET) a aicmiú ina stoc gluaiseachta agus stoc neamhghluaiseachta. Cuirtear soláthar i bhfeidhm ar an stoc neamhghluaiseachta, bunaithe ar an bhfad ama ó bogadh an stoc le déanaí. Cuirtear soláthar sa bhreis i bhfeidhm ar an gcuid bhreise den 'stoc gluaiseachta' ag brath ar an leibhéal stoic ar lámh a bhfuil níos mó ná 2 bhliain úsáide bainte as.

Déantar stoc Innealtóireachta Meicniúla (CME) a aicmiú mar stoc straitéiseach, stoc cláir agus stoc inchaite. Déantar soláthar i leith gach aicme ag brath ar aois an stoic.

I gcás trealamh fuireachais nó mórfháirteanna spártha speisialaithe atá ar seilbh chun críocha athsholáthair agus a cheaptar a mbainfear úsáid astu le linn níos mó ná tréimhse amháin, coinnítear ar seilbh iad i gcáil sócmhainní seasta inláimhsithe de réir FRS 102.

(p) Airgead agus Coibhéisí Airgid

Áirítear le hairgead agus coibhéisí airgid airgead ar láimh, taiscí faoi ghlaoch le bainc, agus infheistíochtaí an-leachtach gearrthréimhseacha eile ag a bhfuil aibíocht bhunaidh trí mhí nó níos lú. Taispeántar rótharraingtí bainc leis na hiasachtaí sa dlíteanas reatha. Déantar airgead agus coibhéisí airgid a thomhas ar dtús ar an bpraghas idirbheart agus tomhaistear ina dhiaidh sin iad ar a gcostas amúchta.

Ní airgead ná coibhéisí airgid iad taiscí bainc a bhfuil aibíocht bhunaidh níos mó ná trí mhí acu agus cuirtear i láthair iad mar infheistíochtaí sócmhainní reatha.

(q) Ionstraimí Airgeadais

(i) Sócmhainní airgeadais

Roghnaigh an Chuideachta forálacha Alt 11 agus Alt 12 de FRS 102 a ghlacadh maidir le cuntas a thabhairt i leith gach ceann dá cuid ionstraimí airgeadais.

Tá roinnt sócmhainní airgeadais bunúsacha ag an gCuideachta lena n-áirítear féichiúnaithe trádála agus féichiúnaithe eile, méideanna atá dlite ó ghrúpchuideachtaí agus airgead agus coibhéisí airgid, atá taifeadta leis na sócmhainní reatha mar chinn atá dlite laistigh de bhliain amháin.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Aithnítear sócmhainní airgeadais bunúsacha den chéad uair ar an bpraghas idirbhirt (lena n-áirítear costais an idirbhirt), mura rud é gur idirbheart maoinithe is ea an socrú. Más rud é gur idirbheart maoinithe is ea an socrú, déantar an tsócmhainn airgeadais a thig as sin a thomhas ar dtús ar luach láithreach na bhfáltais sa todhchaí arna lascaíniú ar ráta úis an mhargaidh i leith ionstraim fiachais den chineál céanna.

Déantar féichiúnaithe trádála agus féichiúnaithe eile, airgead agus coibhéisí airgid, agus sócmhainní airgeadais ó shocruithe ar idirbhearta maoinithe iad a thomhas ina dhiaidh sin ar chostas amúchta faoi mhodh an ghlánráta úis.

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar sócmhainní airgeadais arna dtomhas ar a gcostas amúchta a mheasúnú i leith fianaise oibiachtúil ar lagú. Má tá fianaise oibiachtúil ann go bhfuil lagú ar shócmhainn airgeadais arna tomhas ar chostas amúchta, aithnítear caillteanas lagaithe sa bhrabús nó sa chaillteanas. Is ionann an caillteanas lagaithe agus an difríocht idir suim ghlánluacha na sócmhainne airgeadais agus luach láithreach shreafaí airgid measta na sócmhainne airgeadais arna lascaíniú ag glánráta úis bunaidh na sócmhainne.

Más rud é, i mbliain airgeadais ina dhiaidh sin, go laghdaíonn méid an chaillteanas lagaithe agus gur féidir an laghdú a cheangal go hoibiachtúil le teagmhas a tharla tar éis gur aithníodh an lagú, déantar an caillteanas lagaithe a aithníodh roimhe sin a aisiompú. Déantar an t-aisiompú sa chaoi is nach sáróidh an tsuim ghlánluacha láithreach luach na suime ghlánluacha dá mba rud é nár aithníodh an caillteanas lagaithe roimhe sin. Aithnítear aisiompú an lagaithe sa bhrabús nó sa chaillteanas.

Déantar sócmhainní airgeadais a dhí-aithint (a) nuair a théann na cearta conartha i leith na sreafaí airgid ón tsócmhainn airgeadais in éag nó nuair a shocraítear iad, nó (b) nuair a aistrítear chuig páirtí eile beagnach gach ceann de na rioscaí agus na sochair a bhaineann le húinéireacht na sócmhainne airgeadais, nó (c) ar aistriú rialú na sócmhainne airgeadais chuig páirtí eile ag a bhfuil an cumas praiticiúil chun an tsócmhainn airgeadais a dhíol go haontaobhach le tríú páirtí neamhghaolmhar gan srianta breise a fhorchur.

(ii) Dlíteanas airgeadais

Ar an gcaoi céanna, tá roinnt dlíteanas airgeadais bunúsach ar an gCuideachta, lena n-áirítear creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile, iasachtaí bainc agus rótharraingtí, agus iasachtaí ó chuideachtaí sa ghrúpa céanna, a aithnítear den chéad uair ar phraghas an idirbhirt, mura rud é gur idirbheart airgeadais é an socrú, agus sa chás sin déantar an dlíteanas airgeadais a thomhas ar luach láithreach na n-íocaíochtaí sa todhchaí arna lascaíniú ar an ráta margaidh úis i leith ionstraim fiachais den chineál céanna.

Déantar creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile, iasachtaí ó ghrúpchuideachtaí eile, agus dlíteanas airgeadais ó shocruithe ar idirbhearta maoinithe iad a thabhairt anonn ina dhiaidh sin ar chostas amúchta faoi mhodh an ghlánráta úis.

Is ionann creidiúnaithe trádála agus oibleagáidí i leith íoc as earraí nó seirbhísí atá faighte i ngnáthchúrsa an ghnó ó sholáthraithe. Déantar creidiúnaithe trádála a aicmiú mar chinn atá dlite laistigh de bhliain amháin má bhíonn íocaíocht dlite laistigh de bhliain amháin nó níos lú. I gcás ar bith eile, cuirtear i láthair iad mar mhéideanna atá dlite tar éis níos mó ná bliain amháin. Aithnítear creidiúnaithe trádála ar dtús ar phraghas an idirbhirt agus tomhaistear ina dhiaidh sin iad ar a gcostas amúchta faoi mhodh an ghlánráta úis.

Déantar dlíteanas airgeadais a dhí-aithint nuair a dhéantar an dlíteanas a mhúchadh, is é sin nuair a dhéantar an oibleagáid chonartha a chomhlíonadh nó a chur ar ceal nó ar dhul in éag di.

(r) Soláthairtí agus Teagmhais

(i) Soláthairtí

Is ionann soláthairtí agus dlíteanas atá neamhchinnte ó thaobh ama nó méid. Aithnítear soláthairtí nuair a bhíonn oibleagáid dlí nó oibleagáid inchiallaithe reatha ar an gCuideachta mar gheall ar theagmhais a tharla roimhe seo; nuair is dócha go mbeidh aistriú sochair gheilleagraigh de dhíth chun an oibleagáid a ghlánadh; agus nuair is féidir meastachán iontaofa a dhéanamh ar mhéid na hoibleagáide.

Déantar soláthairtí a thomhas mar luach reatha an mheastacháin is fearr ar an méid is gá chun an oibleagáid a ghlánadh ar ráta réamhchánach a léiríonn measúnuithe reatha an mhargaidh ar amluach airgid agus na rioscaí a bhaineann go sonrach leis an dlíteanas. Déantar athbhreithniú ar sholáthairtí ag deireadh gach bliana airgeadais agus déantar iad a choigeartú chun an meastachán reatha is fearr a thabhairt ar an méid is gá chun an oibleagáid a ghlánadh. Aithnítear leachtú na lascaíne mar chostas airgeadais sa chuntas brabúis agus caillteanas, arna chur i láthair faoi 'ús iníoctha agus muirir dá shamhail' sa bhliain airgeadais ina dtagann sé i gceist.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Sa chás ina bhfuil roinnt oibleagáidí dá samhail ann, cinntear an dóchúlacht go mbeidh eis-sreabhadh ag teastáil chun iad a ghlanadh trí bhreathnú ar aicme na n-oibleagáidí ina hiomláine.

Aithnítear soláthairtí i ndáil le hathstruchtúrú nuair a bhíonn oibleagáid dlí nó oibleagáid inchiallaithe ar an gCuideachta ag deireadh na bliana airgeadais i dtaobh an t-athstruchtúrú a chur i gcrích. Tá oibleagáid inchiallaithe ar an gCuideachta athstruchtúrú a dhéanamh nuair is ann do phlean mionsonraithe foirmiúil don athstruchtúrú sin agus nuair a chruthaigh an Chuideachta ionchas bailí i measc na ndaoine dá ndéanann sé difear, trí thosú ar an bplean a chur chun feidhme nó trí phríomhghnéithe an phlean a fhógairt dóibh siúd dá ndéanann sé difear.

Déantar soláthar do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ag dáta an chláir comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don Chuideachta fós.

Cuimsítear sna soláthairtí eile soláthairtí a bhaineann le hoibriú na seirbhísí iarnróid, soláthairtí a bhaineann le pá, éilimh dlí agus soláthairtí a bhaineann le pinsin.

Ní dhéantar soláthar in aghaidh caillteanais oibriúcháin sa todhchaí.

(ii) *Dlíteanais agus Sócmhainní Teagmhasacha*

I gcás dlíteanais theagmhasacha, a eascraíonn de thoradh nithe a tharla roimhe seo, ní aithnítear mar dhlíteanas iad toisc nach dócha go mbeidh ar an gCuideachta sochair gheilleagracha a aistriú chun an oibleagáid a ghlanadh nó toisc nach féidir an méid a thomhas go hiontaofa ag deireadh na bliana airgeadais. Ní aithnítear oibleagáidí féideartha neamhchinnte mar dhlíteanas ach is dlíteanais theagmhasacha iad. Nochtar dlíteanais theagmhasacha sna ráitis airgeadais ach amháin mura dócha in aon chor go dtarlóidh eis-sreabhadh acmhainní.

Ní aithnítear sócmhainní teagmhasacha. Nochtar sócmhainní teagmhasacha sna ráitis airgeadais nuair is dócha go dtarlóidh insreabhadh sochar geilleagrach.

(s) *Sócmhainní Léasaithe*

(i) *Léasanna airgeadais*

Faoi léasanna airgeadais, aistrítear rioscaí agus luach saothair uile na húinéireachta go substaintiúil chuig an léasóir. I dtosach an téarma léasa airgeadais, aithníonn an Chuideachta a ceart úsáide agus an oibleagáid atá uirthi faoi léas airgeadais mar shócmhainn agus dlíteanas ag méid is ionann agus luach cóir na sócmhainne ar léas, nó más rud é gur luach níos ísle atá i gceist, ar luach láithreach na n-íocaíochtaí léasa íosta arna ríomh ar an ráta úis atá intuigthe sa léas. Tá caiteachas caipitiúil na sócmhainní sin san áireamh le sócmhainní inláimhsithe agus déantar iad sin a dhímheas thar théarma an léasa nó thar shaol úsáideach tuartha na sócmhainne, cibé acu is giorra. Tá sciar caipitiúil na n-oibleagáidí léasa atá amuigh curtha san áireamh leis na creidiúnaithe. Gearrtar muirir airgeadais ar an gcuntas brabúis agus caillteanais thar phríomhthréimhse an léasa.

(ii) *Léasanna oibriúcháin*

Faoi léasanna oibriúcháin, ní aistrítear riosca agus luach saothair uile na húinéireachta go substaintiúil chuig an léasóir. Aithnítear íocaíochtaí faoi léasanna oibriúcháin sa chuntas brabúis agus caillteanais ar bhonn an mhéid chothroim thar thréimhse an léasa. Gearrtar íocaíochtaí cíosa faoi léasanna oibriúcháin ar an gcuntas brabúis agus caillteanais de réir mar a thabhaítear iad.

(t) *Caipiteal Gnáthscaireanna*

Tá gnáthscaireanna na Cuideachta ar lánúinéireacht ag CIÉ. Déantar an gnáth-scairchaipiteal glaoite agus cúlchistí ioncaim a aicmiú mar chaipiteal gnáthscaireanna agus atá siad leagtha amach sna nótaí a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

(u) *Meastacháin agus Toimhdí Ríthábhachtacha Cuntasaíochta*

Déantar athmheasúnú leanúnach ar mheastacháin agus breithiúnais arna ndéanamh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú agus tá siad bunaithe ar thaithí stairiúil agus ar thosca eile, lena n-áirítear meastacháin maidir le teagmhais amach anseo a mheastar a bheith réasúnach sna himthosca.

Déanann na stiúrthóirí meastacháin agus toimhdí faoin todhchaí agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú acu. De réir sainmhínithe, is annamh a bheidh na meastacháin cuntasaíochta sin díreach mar an gcéanna leis na torthaí iarbhair a bhaineann leo. Tugtar aghaidh anseo thíos ar na réimsí ina bhfuil ardleibhéal breithiúnais nó castachta i gceist agus ar na meastacháin agus na

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

toimhdí lena mbaineann baol nach beag go mbeidís ina gcúis le coigeartú ábhartha ar shuimeanna glanluacha sócmhainní agus dliteanas sa chéad bhliain airgeadais eile.

(i) Saol úsáideach tuartha na sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe

Tagann athrú ar an muirear amúchta bliantúil i gcás sócmhainní seasta doláimhsithe agus ar an muirear dímheasa i gcás sócmhainní seasta inláimhsithe ag brath ar athruithe ar shaol úsáideach tuartha agus luachanna iarmharacha na sócmhainní. Déantar an saol úsáideach tuartha agus na luachanna iarmharacha a athmhéasúnú gach bliain. Déantar iad a leasú de réir mar is gá chun meastacháin reatha a léiriú, bunaithe ar dhul chun cinn na teicneolaíochta, infheistíochtaí sa todhchaí, úsáid eacnamaíoch agus an ríocht ina bhfuil na sócmhainní. Léirítear thuas an saol úsáideach tuartha i gcás gach aicme sócmhainní seasta inláimhsithe agus doláimhsithe. Tá suim ghlanluacha na sócmhainní seasta inláimhsithe agus doláimhsithe i leith gach aicme sócmhainní leagtha amach i nóta 12 agus nóta 13.

(ii) Scéim pinsean sochar sainithe

Tá sé d'oibleagáid ar ghrúpa CIÉ, dá bhfuil an Chuideachta ina ball, sochair phinsin a íoc le fostaithe áirithe. Braitheann costas na sochar sin agus luach reatha na hoibleagáide ar roinnt tosca, lena n-áirítear toimhdí i leith: ionchas saoil, méaduithe tuarastail agus an ráta lascaire ar bhannaí corparáideacha. Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i nóta 24.

(iii) Soláthairtí i dtaobh éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dhliteanas fostóra

Déantar soláthar ag deireadh na bliana do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ar dháta an chláir comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don Chuideachta fós.

Glacann an Chuideachta gach céim réasúnach lena chinntiú go bhfuil an fhaisnéis chuí aici maidir lena neamhchosaint ar éilimh. Mar sin féin, mar gheall ar an neamhchinnteacht maidir le soláthairtí a bhunú in aghaidh éileamh, is dócha go mbeidh an toradh deiridh difriúil ón dliteanas bunaidh a cinneadh.

Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i nóta 19 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

2 Gnóthas Leantach

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais ar bhonn gnóthas leantach, faoina nglactar leis go mbeidh acmhainní leordhóthanacha ag an gCuideachta agus ag Grúpa CIÉ ('an Grúpa'), dá bhfuil an Chuideachta ina ball, chun leanúint ar aghaidh ag oibriú ar feadh ar a laghad 12 mhí ón dáta ar ar ceadaíodh na ráitis airgeadais seo.

Cúlra

An Chuideachta

Amhail an 31 Nollaig 2017 bhí glansócmhainní €40m (2016: €41m) ag Iarnród Éireann agus bhí glandliteanas reatha €172m (2016: €189m) air.

Áirítear leis an nglandliteanas reatha míreanna neamhairgid €191 milliún (2016: €195milliún) a bhaineann le hioncam iarchurtha i ndáil le deontais chaipitil agus ioncam. Dá bhrí sin, gan na míreanna neamhairgid sin san áireamh, tá glansócmhainní reatha €19 milliún (2016: glansócmhainní €6 milliún) ag an gCuideachta.

Áirítear le glansócmhainní na Cuideachta dliteanais neamhairgid €1738 milliún (2016: €1,809 milliún) a bhaineann le hioncam iarchurtha i leith deontais chaipitil agus ioncam. Dá bhrí sin, gan na míreanna sin san áireamh, tá glansócmhainní reatha €1,778 milliún (2016: €1,850 milliún) ag an gCuideachta.

An Grúpa

Amhail an 31 Nollaig 2017 bhí glandliteanas €638 milliún (2016: €585 milliún) ar na nGrúpa agus bhí glandliteanas reatha €196 milliún (2016: €233 milliún) air. Áirítear leis an nglandliteanas reatha míreanna neamhairgid €289 milliún (2016: €289 milliún) a bhaineann le hioncam iarchurtha i ndáil le deontais chaipitil, ioncam iarchurtha agus méideanna is inaisíochta le gníomhaireachtaí cistiúcháin i leith socraíocht CBL. Dá bhrí sin, gan na míreanna neamhairgid sin san áireamh, tá glansócmhainní reatha €93 milliún (2016: glandliteanas reatha €56 milliún) ag an nGrúpa. Áirítear le glandliteanas reatha an Ghrúpa dliteanais a bhaineann le hoibleagáidí pinsean le sochar sainithe €786 milliún (2016: €730 milliún) agus €2,494 milliún

Ráiteas maidir le comhlíonadh, gníomhaíochtaí agus úinéireacht (ar lean)

(2016: €2,555 milliún) a bhaineann le hioncam iarchurtha i ndáil le deontais chaipitil.

Ag Eanáir 2018, tá leasú agus siniú a shaoráid bainc aimsithe ag an Grúpa CIÉ. Is saoráid tiomanta €108m ar feadh 5 bliana an saoráid le rogha dhá siniú bliana ar féidir cur i bhfeidhm ag deireadh bliain 1 agus bliain 2 na saoráide. Ag 31 Nollaig 2017, bhí €28m tarraingthe anuas ag an Grúpa faoi théarmaí an saoráid iasachta. Tá suim €80m neamtharraingthe ar fáil don Ghrúpa faoi shaoráide creidmheas imrothlach an Ghrúpa.

An Neamhchinnteacht atá le Sárú ag an nGrúpa

Ainneoin a lán feabhas taca ar an bhfeidhmíocht trádála in 2017, tá an Grúpa ag feidhmiú go fóill i dtimpeallacht dhúshlánach ghnó óna n-eascraíonn ábhair neamhchinnteachta.

Cé go bhfuil muinín ag an lucht bainistíochta go leanfar ar aghaidh ag comhlíonadh na leibhéal foriomlán airgeadais, lena n-áirítear iad siúd atá de dhíth ionas go gcomhlíonfaidh an Grúpa a chuid cúnant airgeadais, tá feidhmíocht an Ghrúpa sa todhchaí bunaithe ar roinnt spriocanna agus toimhdí dúshlánacha, a éilíonn go ndéanfaidh an lucht bainistíochta monatóireacht agus maoirseacht ar bhonn leanúnach.

Is féidir achoimre a dhéanamh ar na príomhábhair neamhchinnteachta a mbeidh tionchar acu sa todhchaí faoi na ceannteidil seo a leanas:

1 Ioncam

Tá comhlíonadh na spriocanna atá luaite le fás ioncaim na bliana bunaithe ar thiomhdí éagsúla a bhaineann le méaduithe ar tháillí ainmniúla, méaduithe ar an líon aistear paisinéirí agus an meascán táillí idir tháillí airgid thirim agus táillí eile.

Chomh maith le sin, tá An Roinn Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí ag aontú comhaontú seirbhíse or son oibreáid an Free Travel Scheme a chuireas níos cinnteacht ar fáil do seirbhísí trádála Expressway Bus Éireann.

Tá maolú ar an éiginnteacht sin de bharr na harduithe táille a comhaontaíodh don bhliain reatha a bheith ag teacht leis an bplean agus de bharr monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach a bheidh á ndéanamh ar an bhfeidhmíocht ioncaim le hais an phlean.

2 Costais Oibriúcháin

Baineann fíorthábhacht go fóill leis na costais oibriúcháin a choimeád ar leibhéal cuí mar atá sonraithe i bplean an Ghrúpa. Is toimhdí suibhiachtúla a úsáideadh chun an phlean gnó á ullmhú agus ní mór go ndéanfar dianmhonatóireacht ar fheidhmíocht i gcoinne an phlean, ionas gur féidir bearta maolaitheacha, atá aitheanta ag an lucht bainistíochta cheana féin, a chur i bhfeidhm más gá.

Le linn 2017, chuir Bus Éireann raon tionscnamh lena meastar, i gcomhairle leis an bhfoireann, go mbainfear amach feabhsuithe, éifeachtúlacht agus laghdú costais ar leor iad ionas go mbeidh Bus Éireann inbhuanaithe ó thaobh airgeadais de arís. Cé go bhfuil éiginnteacht i gceist leis an sceideal faoina gcuirfear i bhfeidhm na bearta sin, tá ar chumas Bhus Éireann na costais a bhaineann leis an athrú agus leis an idirthréimhse a sheasamh a fhad agus a gcuirfear na tionscnaimh sin chun feidhme.

Tá an neamhchinnteacht sin á maolú trí mhonatóireacht agus athbhreithniú ar an bhfeidhmíocht i dtaobh costais le hais an phlean. Maidir le Bus Éireann, tá comhaontú déanta leis an bhfoireann anois faoin raon tionscnamh atá le cur chun feidhme.

3 Costais Infheistíochta

Baineann fíorthábhacht leis an leibhéal cuí infheistíochta a bhaint amach maidir le cothabháil, athnuachan agus feabhsú an bhonneagair iompair phoiblí chun tacú le soláthar seirbhísí iompair phoiblí atá sábháilte, éifeachtach agus iontaofa. Dúshlán leanúnach don lucht bainistíochta is ea é a chinntiú go bhfuil an infheistíocht riachtanach á cistiú go cuí ionas nach mbainfidh éileamh infheistíochta oibriúcháin an Ghrúpa an bonn d'inbhuanaitheacht airgeadais an Ghrúpa. Tá pleananna an Ghrúpa don bhliain 2017 ag brath ar chistiú breise don chaitechas caipitiúil ón Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus ón Údarás Náisiúnta Iompair agus glactar leis go mbeidh cistiú i gcomhair na hinfheistíochta ar fáil ó shreafaí airgeadais oibriúcháin freisin.

Braitheann inbhuanaitheacht an Ghrúpa san fhadtréimhse ar leibhéal cuí cistithe a bheith ar fáil ón rialtas chun cistiú a dhéanamh ar na seirbhísí iompair phoiblí a cheanglaítear faoi chonarthaí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí an Ghrúpa.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Tá inbhuanaitheacht an Ghrúpa an-leochaileach i dtaobh na neamhchinnteachta a bhaineann leis an infheistíocht sa todhchaí a chistiú.

Dúshlán nach beag do gach páirtí leasmhar is ea é na riachtanais infheistíochta a chistiú san fhadtréimhse. Sa chás ina mbeidh gannchion sa leibhéal cistithe, beidh an riosca ann nach mbeidh sreabhadh airgid ag an ngrúpa ar leor é chun a chobhsaíocht airgeadais a chinntiú i rith shaolré an phlean gnó reatha 5 bliana. Sa chás sin, beidh srian ar an gcaipiteal oibre agus beidh gá le monatóireacht leanúnach. Bheadh gá le gníomhaíochtaí maolaitheacha chun féachaint chuige nach ndéanfaí sárú ar an gcúnant airgeadais foriomlán, dá bhfuil an Grúpa ceangailte, agus go nginfí sreabhadh airgid imleor i ndiaidh infheistíochta chun oibleagáidí a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlite.

Mar mhaolú, bainistíonn an Grúpa an t-údarú ar infheistíochtaí ábhartha agus iarrann sé deimhniú ar chistiú cuí a bheith ar fáil roimh dhul ar aghaidh leis na hinfeistíochtaí sin.

Tá conarthaí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí reatha an Ghrúpa le Bus Átha Cliath agus le Bus Éireann a síníodh i mí na Nollag 2014 agus is i leith tréimhse 5 bliana atá siad, go dtí 2019. I gcás Iarnród Éireann, síníodh an conradh atá i bhfeidhm faoi láthair i mí na Nollag 2009 agus is i leith tréimhse 10 mbliana atá sé, go dtí 2019.

4 Leachtacht

Ag Eanáir 2018, tá leasú agus siniú a shaoráid bainc aimsithe ag an Grúpa CIÉ. Is saoráid tiomanta €108m ar feadh 5 bliana an saoráid le rogha dhá siniú bliana ar féidir cur i bhfeidhm ag deireadh bliain 1 agus bliain 2 na saoráide. Amhail an 31 Nollaig 2017, bhí €28 milliún tarraingthe anuas ag an nGrúpa faoi na saoráidí iasachta téarmaí. Ba é €80 milliún an méid neamhtharraingthe a bhí ar fáil don Ghrúpa faoi shaoráidí creidmheasa imrothlaigh an Ghrúpa.

Cuimsíonn na saoráidí sin roinnt cúnant airgeadais, ar chomhlíon an Grúpa iad ar fad in 2017. Creideann an lucht bainistíochta go leanfaidh an Grúpa ar aghaidh ag comhlíonadh na gcúnant atá sonraithe sa chomhaontú saoráide nua don tréimhse 12 mhí, ar a laghad, ón dáta ar ar ceadáíodh na ráitis airgeadais seo.

Déanann an Grúpa monatóireacht leanúnach ar úsáid iarbhir agus úsáid thuartha a chuid saoráidí baincseirbhíochta agus ar chomhlíonadh na gcúnant airgeadais laistigh dá shaoráidí.

5 Pinsin

Tá easnamh i scéimeanna pinsean an Ghrúpa agus tháinig méadú mór ar an dliteanas ina leith i rith na bliana. D'eascair an méadú ar an dliteanas den chuid is mó as an ráta úis íseal atá i réim in Éirinn agus thar lear agus na bonn tuisceanna boiscithe a léiríonn na aontaithe pá le déanaí trasna an Ghrúpa. Tá na margáí airgeadais fós luaineach, tá na scéimeanna fós faoi lé gluaiseachtaí suntasacha sna rátaí úis bunúsacha faoina dtomhaistear na dliteanais agus i luacháil na sócmhainní atá i seilbh na scéimeanna. Ní mór monatóireacht chúramach a dhéanamh ar an luaineacht leanúnach i leith luacháil na scéimeanna agus ní mór bearta a shainaithint ar féidir iad a chur chun feidhme, ar bhonn comhaontaithe, chun an riosca a bhaineann leis na scéimeanna a laghdú.

Measann an Grúpa gurb é an cur chuige cuí is ceart a ghlacadh san fhadtréimhse chun an riosca sin a mhaolú ná na scéimeanna a thabhairt slán ó rioscaí i gcomhairle leis an bhfoireann. Tá CIÉ i mbun rannpháirtíochta leis an bhfoireann chun bearta a aithint agus a aontú d'fhonn na scéimeanna a thabhairt slán ó rioscaí. Bainistíonn an Grúpa a bhuiséid lena chinntiú go gcoinnítear cuntas cuí, sa ghearrthéarma, ar impleachtaí airgid a chuid oibleagáidí pinsin.

Bearta na Foirne Bainistíochta

Chomh maith leis na bearta maolaitheacha a bhfuil cuntas orthu thuas, tá roinnt beart curtha i gcrích agus á gcur i gcrích go fóill ag lucht bainistíochta an Ghrúpa agus CIÉ, lena n-áirítear:

- Athbhreithniú leanúnach a dhéanamh ar rioscaí agus ar dheiseanna a bhfuil tionchar acu ar phlean gnó an Ghrúpa.
- Plé leis an Údarás Náisiúnta Iompair agus leis an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt maidir leis an struchtúr cistithe cuí agus leis an nglantionchar airgeadais ar Iarnród Éireann, Bus Éireann agus Bus Átha Cliath.
- Bearta a phlé le iondaithe foirne le dul i ngleic le suíomh airgeadais cistí pinsin and Ghrúpa.
- Leanúint ar aghaidh ag cur i bhfeidhm tionscnaimh spárála costais agus ag déanamh dianmhonatóireachta orthu.
- Dianmhonatóireacht á déanamh ag an bhfoireann bhainistíochta ar an staid airgid laethúil, seachtainiúil agus míosúil ar fud an Ghrúpa.
- Tionscnaimh cosanta ioncaim a chur chun feidhme agus gníomhaíochtaí nua a lorg chun ioncam a ghiniúint.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Litir Thacaíochta

Tá fianaise ar an tacaíocht leanúnach ón Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt le fáil sa litir thacaíochta dar dáta an 29 Meitheamh 2017.

Deirtear sa litir go bhfuil an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt fós ag déanamh monatóireacht ar staid airgeadais CIÉ agus go bhfuil sí i mbun idirphlé le CIÉ maidir le bearta atá riachtanach chun inbhuanaitheacht airgeadais CIÉ a chosaint. Bíodh is go sonraítear sa litir nach bhféadfaí glacadh le rud ar bith sa litir mar ráthaíocht ar oibleagáidí nó dliteanas CIÉ, sonraítear inti freisin gurb é beartas an Rialtais go fóill é go bhfuil ar chumas ghnólaíocht CIÉ a chuid dliteanas a chomhlíonadh i gcónaí, agus go leanfaidh an Stát lena chearta scairshealbhóra a fheidhmiú agus é ina aidhm aige a áirithiú go mbainisteadh CIÉ a chuid oibríochtaí ar bhealach a chuirfidh ar a chumas dó a chuid oibleagáidí go léir a chomhlíonadh go tráthúil. Luaitear freisin sa litir nár mhór go mbeadh dlí an Aontais Eorpaigh á chomhlíonadh ag aon bheart a bheidh le háireamh ag an Stát, lena n-áirítear rialacha a bhaineann le Státchabhair a bhféadfadh fógra agus faomhadh ón gCoimisiún a bheith ag teastáil ina leith.

Focal Scoir

I ndiaidh fiosrúcháin cuí a dhéanamh agus an neamhchinnteacht agus na bearta maolaitheacha atá luaite thuas i leith na Cuideachta agus an Ghrúpa a mheas, tá ionchas réasúnach ag an mBord Stiúrthóirí gur leor an sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí trádála na Cuideachta agus an Ghrúpa agus a saoráidí bainc mar atá faoi láthair chun cistiú a dhéanamh ar riachtanais leanúnacha na Cuideachta agus an Ghrúpa maidir le sreabhadh airgid, agus chun cúnant airgeadais an Ghrúpa faoi shocruithe shaoráidí baincéireachta an Ghrúpa a chomhlíonadh, don tréimhse 12 mhí ar a laghad ón dáta ar ar ceadaíodh na ráitis airgeadais seo.

Chomh maith leis sin, tá ionchas réasúnach acu go dtacóidh an Rialtas le bearta chun cobhsaíocht airgeadais a áirithiú.

Agus aird ar an méid atá sonraithe thuas, chinn an Bord Stiúrthóirí nach bhfágann na rioscaí thuasluaite gurb ann do neamhchinnteacht ábhartha a chaitheann amhras suntasach ar chumas na Cuideachta leanúint ar aghaidh ag feidhmiú mar ghnóthas leantach.

Tá ionchas réasúnach ag an mBord Stiúrthóirí, ag féachaint do na nithe thuasluaite, go mbeidh acmhainní leordhóthanacha ag an gCuideachta chun leanúint ag feidhmiú ar bhonn oibríochtúil ar feadh 12 mhí ar a laghad ón dáta ar ar ceadaíodh na ráitis airgeadais seo, agus measann siad gur cuí na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

3 Anailís de réir Rannán ar an gCuntas Brabúis agus Cailteanais

(a) Gnóthas Iarnróid

	2017 €'000	2016 €'000
Foinsí ioncaim		
Ioncam	220,153	206,439
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí	114,779	110,640
Cistiú eile ón Stát	–	–
Ioncam iomlán	334,932	317,079
Costais oibriúcháin		
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	(128,106)	(124,349)
Ábhair agus seirbhísí	(84,690)	(74,742)
Breosla	(28,372)	(34,429)
Iomlán na gcostas oibriúcháin	(241,168)	(233,520)
Barrachas oibriúcháin roimh mhuirir rochtana rianta	93,764	83,559
Muirear rochtana rianta	(77,306)	(66,480)
TRÚCDA roimh chostais oibriúcháin eisceachtúla	16,458	17,079
Costais eisceachtúla	(1,465)	(632)
Dímheas agus amúchadh, glan ar amúchadh deontas caipitiúil	(15,722)	(18,430)
Brabús ar dhíol sócmhalinní seasta inláimhsithe	–	(1)
(Easnamh)/Barrachas roimh ús agus cháin	(729)	(1,984)
Ús infíoctha agus muirir dá shamhail	(909)	(1,250)
Easnamh don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	(1,638)	(3,234)
Cáin ar an easnamh ar ghnáthghníomhaíochtaí	–	–
Easnamh don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí tar éis cánach	(1,638)	(3,234)

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirleir

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(b) Bainisteoir Bonneagair Iarnróid

Tá costais Rannáin an Bhonneagair Iarnróid ríofa mar seo a leanas de réir Threoir AE 91/440 ón gComhairle:

	2017 €'000	2016 €'000
Foinsí ioncaim		
Conradh Ilbhliantúil	95,988	104,586
Muirir rochtana rianta	79,534	68,020
Deontais eile ón státchiste	–	7,048
Ioncam tríú páirtí	25,476	19,275
Ioncam iomlán	200,998	198,929
Ioncam na gcostas oibriúcháin		
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	(105,003)	(104,044)
Ábhair agus seirbhísí	(92,464)	(90,803)
Breosla	(45)	(80)
Iomlán na gcostas oibriúcháin	(197,512)	(194,927)
TRÚCDA roimh chostais oibriúcháin eisceachtúla	3,486	4,002
Costais eisceachtúla	(926)	(311)
Dímheas agus amúchadh, glan ar amúchadh deontas caipitiúil	(5,300)	(5,213)
Brabús/(callteanas) ar dhíol sócmhainní seasta inláimhsithe	–	3
Easnamh roimh ús agus cháin	(2,740)	(1,519)
Ús iníoctha agus muirir dá shamhail	(601)	(865)
Easnamh don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	(3,341)	(2,384)
Cáin ar an easnamh ar ghnáthghníomhaíochtaí	–	–
Easnamh don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí tar éis cánach	(3,341)	(2,384)

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(c) Rannán lastais iarnróid

	2017 €'000	2016 €'000
Ioncam	4,868	5,199
Ioncam iomlán	4,868	5,199
Costais oibriúcháin		
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	(958)	(1,065)
Ábhair agus seirbhísí	(1,854)	(2,093)
Breosla	(530)	(738)
Iomlán na gcostas oibriúcháin	(3,342)	(3,896)
Barrachas oibriúcháin don bhliain airgeadais roimh mhuirir rochtana rianta	1,526	1,303
Muirir rochtana rianta	(2,228)	(1,540)
TRÚCDA roimh chostais oibriúcháin eisceachtúla	(702)	(237)
Costais eisceachtúla	-	-
Dímheas	-	-
Brabús ar dhíol sócmhainní seasta inláimhsithe	-	4
Easnamh roimh ús agus cháin	(702)	(233)
Ús iníoctha agus muirir dá shamhail	(20)	(32)
Easnamh don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	(722)	(265)
Cáin ar an easnamh ar ghnáthghníomhaíochtaí	-	-
Easnamh don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí tar éis cánach	(722)	(265)

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirigh

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

*Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)***(d) Rannán Europort Ros Láir**

	2017	2016
	€'000	€'000
Ioncam	11,100	10,543
Deontais eile ón Státchiste	-	952
Ioncam iomlán	11,100	11,495
Costais oibriúcháin		
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	(4,571)	(4,381)
Ábhair agus seirbhísí	(1,924)	(3,296)
Iomlán na gcostas oibriúcháin	(6,495)	(7,677)
TRÚCDA roimh chostais oibriúcháin eisceachtúla	4,605	3,818
Costais eisceachtúla	-	(9)
Dímheas glan ar dheontais chaipitiúla amúchta	(1,131)	(1,265)
Brábús/(Caillteanais) ar díol sócmhainní seasta inláimhsithe	64	-
Barrachas roimh ús agus cháin	3,538	2,544
Ús iníoctha agus muirir dá shamhail	(57)	(66)
Barrachas don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	3,481	2,478
Cáin ar an mbarrachas ar ghnáthghníomhaíochtaí	-	-
Barrachas don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí tar éis cánach	3,481	2,478

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(e) Gníomhaíochtaí Láir agus Gníomhaíochtaí Eile

	2017 €'000	2016 €'000
Foinsí ioncaim		
Ioncam tríú páirtí	3,166	3,066
Cistiú eile ón Stát	–	–
Ioncam iomlán	3,166	3,066
Costais oibriúcháin		
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	(7,671)	(7,601)
Ábhair agus seirbhísí	5,758	5,308
Iomlán na gcostas oibriúcháin	(1,913)	(2,293)
TRÚCDA roimh chostais oibriúcháin eisceachtúla	1,253	773
Costais eisceachtúla	(21)	(178)
Dímheas	(77)	(49)
Barrachas roimh ús agus cháin	1,155	546
Cáin ar an mbarrachas ar ghnáthghníomhaíochtaí	–	–
Barrachas don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí tar éis cánach	1,155	546

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirigh

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(f) Cistiú ón Stát agus ón Aontas Eorpach

An Oibleagáid Seirbhíse Poiblí (OSP)

Gach bliain, soláthraítear cistiú do sheirbhísí iompair phoiblí in Éirinn atá riachtanach i dtaobh na gné sóisialta ach nach bhfuil inmharthana ó thaobh airgeadais, ar a dtugtar seirbhísí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí (OSP), faoi chonradh leis an Údarás Náisiúnta Iompair (an tÚdarás).

Tá cistiú na seirbhísí OSP faoi riail ag Conarthaí Iompair Phoiblí idir an tÚdarás agus an Chuideachta. Síníodh na conarthaí atá ann faoi láthair le hIarnród Éireann i mí na Nollag 2009 agus is i leith tréimhse 10 mbliana atá siad, go dtí 2019.

Féadfaidh an tÚdarás Náisiúnta Iompair athbhreithniú a dhéanamh tráth ar bith ar inneachar na gconarthaí agus ar an mbunús lena gcoimeád ar bun, i gcomhairle leis an gCuideachta ábhartha. Ní mór athbhreithniú iomlán a dhéanamh ar an gconradh ag deireadh gach tréimhse 5 nó 10 mbliana (mar is cuí), áfach.

Comhlíonann na conarthaí na critéir atá leagtha síos faoi láthair sa dlí AE: tá dianchaighdeán leagtha síos iontu i dtaobh feidhmíocht oibriúcháin agus seirbhís do chustaiméirí agus tá pionóis leagtha síos i leith neamh-chomhlíonadh. Déanann an tÚdarás Náisiúnta Iompair monatóireacht ar an bhfeidhmíocht i leith chonradh gach oibreora OSP ar bhonn ráithiúil.

Conradh Ilbhliantúil

Tá bainistíocht bhonneagair Iarnród Éireann cistithe faoi rialachán AE trí Chonradh Ilbhliantúil 5 bliana leis an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus trí mhuirir rochtana rianta agus stáisiún ó sheirbhísí iarnróid do phaisinéirí agus ó sheirbhísí iarnróid lastais.

Cuireadh tús leis an gconradh atá ann faoi láthair ar an 1 Eanáir 2014 agus rachaidh sé in éag ar an 31 Nollaig 2018.

Tá an conradh sin idir Iarnród Éireann agus an tAire déanta de bhun Threoir 2012/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Samhain 2012, Threoir 2001/14/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2001, Alt 45 den Acht um Rialáil Iompair Phoiblí 2009, agus Rialachán na gComhphobal Eorpach (Bonneagar Iarnróid) (I.R. Uimh. 55 de 2010).

Tá muirir i dtaca le soláthar an bhonneagair iarnróid ag an mBainisteoir Bonneagair iníoctha ag an Aire leis an mBainisteoir Bonneagair roimh ré ar bhonn míosúil.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Tá sonraí an chistithe a fuarthas sa bhliain leagtha amach thíos.

	OSP 2017	Conartha Ilbhliantúla Bonneagair 2017	Eile 2017	Iomlán 2017
<i>Luaite sa chuntas brabúis agus caillteanas le:</i>				
Oibríochtaí iarnróid	114,779	–	–	114,779
Bonneagar	–	95,988	–	95,988
Gníomhaíochtaí eile	–	–	–	–
	114,779	95,988	–	210,767
<i>Foinsí</i>				
Deontais stáit – OSP	114,779	–	–	114,779
Deontais stáit – Conradh Ilbhliantúil	–	95,988	–	95,988
Deontais stáit – cúnamh teicniúil	–	–	–	–
Deontais stáit – eile	–	–	–	–
	114,779	95,988	–	210,767

	PSO 2016	Conartha Ilbhliantúla Bonneagair 2016	Eile 2016	Iomlán 2016
<i>Luaite sa chuntas brabúis agus caillteanas le:</i>				
Oibríochtaí iarnróid	110,640	–	–	110,640
Bonneagar	–	104,586	7,048	111,634
Gníomhaíochtaí eile	–	–	952	952
	110,640	104,586	8,000	223,226
<i>Foinsí</i>				
Deontais stáit – OSP	110,640	–	–	110,640
Deontais stáit – Conradh Ilbhliantúil	–	104,586	–	104,586
Deontais stáit – cúnamh teicniúil	–	–	–	–
Deontais stáit – eile	–	–	8,000	8,000
	110,640	104,586	8,000	223,226

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirleir

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(g) Barrachas/(easnamh) glan de réir gníomhaíochta

	Gnóthas Iarnróid €'000	Bainisteoir Bonneagair €'000	Lastas Iarnróid €'000	Gníomhaíochtaí Tráchtála Eile €'000	Idir	Iomlán €'000
2017						
Ioncam*	220,153	105,010	4,868	14,266	(79,534)	264,763
Fáltais ón OSP	114,779	–	–	–	–	114,779
Deontais eile ón státchiste	–	95,988	–	–		95,988
Costais*	(336,570)	(204,339)	(5,590)	(9,630)	79,534	(476,595)
(Easnamh)/barrachas don bhliain	(1,638)	(3,341)	(722)	4,636	–	(1,065)
2016						
Ioncam*	206,439	87,295	5,199	13,609	(68,020)	244,522
Fáltais ón OSP	110,640	–	–	–	–	110,640
Deontais eile ón státchiste	–	111,634	–	952		112,586
Costais*	(320,313)	(201,313)	(5,464)	(11,537)	68,020	(470,607)
(Easnamh)/barrachas don bhliain	(3,234)	(2,384)	(265)	3,024	–	(2,859)

*Áirítear leis an ioncam agus na costais muirir inmheánacha rochtana rianta dar luach €79.534m (2016: €68.020m).

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

4 Clár Comhardaithe de réir Gnó

(a) Gnóthas Iarnróid

	2017 €'000	2016 €'000
Sócmhainní Seasta		
Sócmhainní doláimhsithe	3,601	554
Sócmhainní inláimhsithe	531,295	585,721
	534,896	586,275
Sócmhainní Reatha		
Stoic	31,115	32,973
Féichiúnaithe	13,085	8,879
Airgead sa bhanc agus ar láimh	1,159	1,119
	45,359	42,971
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Gnó Idir IÉ	(18,728)	(31,854)
Ioncam iarchurtha	(72,119)	(75,805)
Creidiúnaithe eile	(48,410)	(42,658)
	(139,257)	(150,318)
Glandliteanas Reatha	(93,898)	(107,346)
Sócmhainní Iomlána Iúide Dliteanais Reatha	440,998	478,929
Ioncam iarchurtha	(424,669)	(463,751)
Soláthairtí le haghaidh dliteanas agus muirear	(33,807)	(31,017)
Glandliteanas	(17,478)	(15,839)

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirleir

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

*Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)***(b) Bainisteoir Bonneagair Iarnróid**

	2017 €'000	2016 €'000
Sócmhainní Seasta		
Sócmhainní doláimhsithe	761	856
Sócmhainní inláimhsithe	1,259,819	1,294,573
	1,260,580	1,295,429
Sócmhainní Reatha		
Stoic	18,446	18,363
Féichiúnaithe	4,186	2,699
	22,632	21,062
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Gnó Idir IÉ	(35,637)	(32,278)
Ioncam iarchurtha	(95,458)	(98,339)
Creidiúnaithe eile	(36,088)	(36,964)
	(167,183)	(167,581)
Glandlíteanas Reatha	(144,551)	(146,519)
Sócmhainní Iomlána Iúide Dlíteanais Reatha	1,116,029	1,148,910
Ioncam iarchurtha	(1,115,105)	(1,141,637)
Soláthairtí le haghaidh dlíteanas agus muirear	(25,320)	(28,328)
Glandlíteanas	(24,396)	(21,055)

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(c) Rannán Lastais Iarnróid

	2017 €'000	2016 €'000
Sócmhainní Seasta		
Sócmhainní inláimhsithe	-	-
	-	-
Sócmhainní Reatha		
Féichiúnaithe	898	726
	898	726
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Gnó Idir IÉ	(5,684)	(4,795)
Creidiúnaithe eile	(232)	(245)
	(5,916)	(5,039)
Glandliteanas Reatha	(5,018)	(4,313)
Sócmhainní Iomlána Iúide Dliteanaís Reatha	(5,018)	(4,313)
Soláthairtí le haghaidh dliteanas agus muirear	(165)	(148)
Glandliteanas	(5,183)	(4,461)

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirigh

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

*Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)***(d) Rannán Europort**

	2017	2016
	€'000	€'000
Sócmhainní Seasta		
Sócmhainní inláimhsithe	31,727	32,828
	31,727	32,828
Sócmhainní Reatha		
Féichiúnaithe	1,843	1,532
	1,843	1,532
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Gnó Idir IÉ	(12,541)	(16,473)
Ioncam iarchurtha	(310)	(310)
Creidiúnaithe eile	(855)	(624)
	(13,706)	(17,407)
Glandliteanas Reatha	(11,863)	(15,875)
Sócmhainní Iomlána lúide Dlíteanais Reatha	19,864	16,952
Ioncam iarchurtha	(8,044)	(8,354)
Soláthairtí le haghaidh dlíteanas agus muirear	(420)	(679)
Glansócmhainní	11,400	7,920

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(e) Gníomhaíochtaí Láir agus Gníomhaíochtaí Eile

	2017 €'000	2016 €'000
Sócmhainní Seasta		
Sócmhainní doláimhsithe	476	199
Sócmhainní inláimhsithe	584	206
	1,060	405
Sócmhainní Reatha		
Stoic	–	–
Féichiúnaithe	27,451	12,027
Airgead sa bhanc agus ar láimh	(205)	903
	27,246	12,930
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Rótharraingt	–	–
Gnó Idir IÉ	72,590	85,400
Creidiúnaithe eile	(16,110)	(13,060)
	56,480	72,340
Glansócmhainní Reatha	83,726	85,270
Sócmhainní iomlána lúide Dlíteanaís Reatha	84,786	85,675
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite tar éis níos mó ná bliain amháin)		
Soláthairtí le haghaidh dliteanas agus muirear	(9,058)	(11,103)
Ioncam iarchurtha	(16)	(16)
Glansócmhainní	75,712	74,556

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirigh

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

5 Costais Phárolla agus Costais Ghaolmhara

(i) Fostaithe

	2017 €'000	2016 €'000
Costais foirne (gan costais athstruchtúraithe san áireamh)		
Pá agus tuarastail	195,420	190,598
Lamhálaí	11,676	11,643
Ragobair	7,089	6,620
Costais leasa shóisialaigh	19,707	19,327
Costais eile sochar scoir	25,809	26,058
Ollchostais foirne	259,701	254,246
Lúide: obair dhílis chaipitlithe	(13,525)	(12,954)
Glanchoistais foirne	246,176	241,292

(ii) Luach Saothair na Stiúrthóirí

	2017 €'000	2016 €'000
– i leith seirbhísí i gcáil stiúrthóra	60	74
– i leith seirbhísí feidhmiúcháin	73	75
	133	149
Iomlán na dtuarastal agus na gcostas gaolmhar	246,309	241,441

As na costais iomlána i leith na foirne, tá €13.5m (2016: €13.0m) caipitlithe ina sócmhainní seasta inlámhsithe agus €246.2m (2016: €241.3m) á áireamh mar chostas sa chuntas brabúis agus caillteanais.

D'fhabhraigh sochair scoir chuig stiúrthóirí amháin in 2017 agus 2016 faoi scéim sochair shainithe agus ba é an muirear don bhliain i leith ranníocaíochtaí na Cuideachta ná €3,019 (2016: €3,019).

Folaítear i gcostais phárolla agus costais bhainteacha an Phríomhoifigigh Fheidhmiúcháin atá san áireamh thuas tuarastal comhlán €225,000 (2016: €217,086), ranníocaíocht pinsin fostóra 25% agus liúntas gluaisteáin €15,005 (2016: €15,005).

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Ba iad seo a leanas na táillí a íodadh leis na stiúrthóirí nó is iníoctha leo as seirbhísí i gcáil stiúrthóirí:

	2017 €	2016 €
Stiúrthóir		
An tUasal F. Allen	13,088	6,514
An tUasal P. Gaffney	11,214	20,970
P. Golden Uasal	–	998
C. Griffiths Uasal	12,600	14,520
An tUasal M. McGreevy	12,600	14,822
V. Little Uasal	3,440	–
An Dochtúir P. Mulholland	7,025	–
An tUasal F. O'Mahony	–	8,322
T. McGee Uasal	–	8,902
Iomlán	59,967	75,048

Íodadh na speansais seo a leanas leis na stiúrthóirí:

	2017 €	2016 €
Cothabháil agus Cóiríocht	861	889
Eile	8,085	10,212
Iomlán	8,946	11,101

Fees paid to Mr P. Gaffney for consulting services from his retirement date in 2017 amounted to €2,261.

(iii) Cúiteamh an bpríomhlucht bainistíochta

Áirítear leis an bpríomhlucht bainistíochta na stiúrthóirí agus an lucht ardbhainistíochta. Léirítear thíos an cúiteamh a íodadh agus is iníoctha leis an bpríomhlucht bainistíochta as ucht seirbhísí fostaithe:

	2017 €'000	2016 €'000
Tuarastail agus sochair ghearrthéarmacha eile	1,730	1,740
Sochair iarfhostaíochta	287	269
Cúiteamh iomlán an bpríomhlucht bainistíochta	2,017	2,009

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(iv) Baill Foirne

Seo a leanas meánlíon na ndaoine a bhí fostaithe i rith na bliana agus ag deireadh na bliana de réir gníomhaíochta:

	Líon na mBall Foirne		Líon na mBall Foirne	
	Meán 2017	Meán 2016	amhail an 31 Nollaig 2017	amhail an 31 Nollaig 2016
Oibríochtaí Iarnróid	2,015	2,027	1,980	2,002
Bonneagar	1,621	1,615	1,612	1,606
Seirbhísí Lárnacha	89	88	91	87
Lastas Iarnróid	6	5	6	5
Europort Ros Láir	72	71	72	72
Iomlán	3,803	3,806	3,761	3,772

(v) Íocaíochtaí Foirceannadh agus Scoilteadh Gabháltas

	2017 €'000	2016 €'000
Suimeanna íochta agus infíochta le fostaithe	2,232	1,265

(vi) Párolla Fostaithe

Déantar analaís ar suimeanna íochta le fostaithe le linn na bliana i mbandaí párolla de €25,000 agus an méid fostaithe in ngach banda mar a leanas:

	2017	2016
<€50,000	1,442	1,500
€50,000 go €75,000	2,099	2,021
€75,001 go €100,000	302	292
€100,001 go €125,000	45	26
€125,001 go €150,000	9	11
>€150,001	10	8
Iomlán	3,907	3,858

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

6 Ábhair agus Seirbhísí

	2017 €'000	2016 €'000
Costais oibriúcháin agus costais eile	166,848	155,246
Breosla agus leictreachas	28,947	35,247
Éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dliteanas fostóirí	3,003	5,376
Rátaí	2,200	2,031
Léasanna oibriúcháin ar cíós	3,123	2,972
Ábhair agus seirbhísí iomlána	204,121	200,872

San áireamh sna costais oibriúcháin agus eile tá costias taisteal, maireachtáil agus fáilteachas, a dhénatar analaís orthu thíos:

	2017 €'000	2016 €'000
Taisteal Náisiúnta agus and maireachtáil	809	771
Taisteal Idirnáisiúnta and maireachtáil	95	105
Fáilteachas	7	12
Iomlán	911	888

7 Costais Oibriúcháin Eisceachtúla

	2017 €'000	2016 €'000
<i>Athstruchtúrú</i>		
Méideanna a íocadh le fostaithe agus is infoctha leo	2,412	1,130

Cuimsítear sna costais eisceachtúla méideanna a íocadh agus méideanna is infoctha le fostaithe a thig as tionscnaimh athstruchtúraithe i rith na an bhliain airgeadais reatha agus an bliain airgeadais roimhe.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

8 Dímheas agus Amúchadh (Glan)

	2017	2016
	€'000	€'000
Amúchadh na sócmhainní seasta doláimhsithe (nóta 12)	403	421
Dímheas na sócmhainní seasta inláimhsithe (nóta 13)	198,478	215,781
Amúchadh na ndeontas caipitil (nóta 18)	(176,651)	(191,244)
Dímheas agus amúchadh iomlán (glan)	22,230	24,958

9 Ús Iníoctha agus Muirir dá Shamhail

	2017	2016
	€'000	€'000
Ús iníoctha ar iasacht ón gCuideachta sealbhaíochta	1,450	2,059
Ús iníoctha eile	137	154
	1,587	2,213
Ús clonroinnte:		
Gnóthas iarnróid	909	1,250
Costais an bhonneagair iarnróid	601	865
Lastas iarnróid	20	32
Oibríochtaí tráchtála	57	66
	1,587	2,213

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

10 Cánachas

(a) Costas Cánach san Áireamh sa Chuntas Brabúis agus Caillteanais

	2017 €'000	2016 €'000
Cáin reatha:		
Cáin chorparáide na hÉireann ar an mbrabús don bhliain airgeadais	-	-
Coigeartú i ndáil le blianta airgeadais roimhe sin	-	-
Costas cánach reatha don bhliain airgeadais	-	-
Cáin iarchurtha:		
Bunú agus aisiompú na ndifríochtaí uainiúcháin	-	-
Costas cánach iarchurtha don bhliain airgeadais	-	-
Cáin ar an easnamh ar ghnáthghníomhaíochtaí	-	-

(d) Réiteach an Chostais Cánach

Ní hionann an cháin arna measúnú don bhliain airgeadais agus an cháin a cinneadh tríd an ráta caighdeánach cánach corparáide i bPoblacht na hÉireann a chur i bhfeidhm ar an easnamh don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017, is é sin 12.5% (2016: 12.5%). Mínítear na difríochtaí anseo thíos:

	2017 €'000	2016 €'000
Easnamh ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	(1,065)	(2,859)
Easnamh méadaithe faoin ráta cánach caighdeánach i bPoblacht na hÉireann, is é sin 12.5% (2016: 12.5%)	(133)	(357)
Tionchar de bharr:		
- Ioncam nach bhfuil faoi réir cánach	(48,435)	(51,757)
- Ioncam atá faoi réir ráta cánach níos airde	1,818	1,413
- Speansais nach bhfuil asbhainteach chun críocha cánach	240	1,058
- Dímhéas sa bhreis ar líúntais chalpitiúla	21,677	23,998
- Caillteanais chánach neamhfhaoisimh a tugadh ar aghaidh, nár aithníodh	19,685	25,645
- Caillteanais a géilleadh don ghnóthas grúpa	5,148	-
Cáin ar an easnamh ar ghnáthghníomhaíochtaí	-	-

Cánachas Iarchurtha

Níor aithníodh sócmhainn cánach iarchurtha fhéideartha €591m (2016: €579m), mar nach cinnte go ndéanfar í a aisghabháil sa todhchaí i gcoinne brabúis inchánacha.

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirleir

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

11 Deontais Rialtais

Na deontais is infoctha leis an gCuideachta trí Chóras Iompair Éireann, tá siad i gcomhréir leis na Rialacháin AE ábhartha lena rialaítear cúnamh Stáit do ghnóthais iompair.

Fuair an Gnóthas Iarnróid fóirdheontas €47.0m ón Údarás Náisiúnta Iompair in 2017; aithníodh €32.2m mar ioncam iarchurtha sa chlár comhardaithe agus déanfar é a amúchadh thar shaol eacnamaíoch úsáideach na sócmhainní gaoimhara.

Léirítear sa tábla thíos sonraí deontas Rialtais ar fiú €317.7 milliún iad (agus an tsuim €147.0m a luaitear thuas san áireamh) a fuarthas in 2017, agus sonraítear an fhoráil ábhartha de na rialacháin AE. Aistríodh deontais €2.7 milliún a fuarthas i leith foirgneamh chuig Cuideachta Sealbhaíochta CIÉ in 2017.

Sna méideanna arna nochtadh faoi Rialachán Uimhir 1370/2007, déantar anailís ar an Oibleagáid Seirbhíse Poiblí a aithníodh sa bhliain sa chuntas brabúis agus cailteanais. Sa rialachán um sheirbhísí poiblí iompair paisinéirí d'Iarnród agus ar bóthar, sainítear na dálaí inar féidir leis na húdaráis inniúla idirghabháil a dhéanamh i réimse an iompair phoiblí paisinéirí chun a rathú go soláthrófar seirbhís lena ngabhann leas geilleagrach i gcoitinne agus chun seirbhísí iompair paisinéirí atá sábháilte, éifeachtúil, tarraingteach agus ar ardchaighdeán a rathú.

Tá na dualgais tuarisciú faoi Chiorclán 13/14 eisithe ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe san áireamh sa nóta seo.

	€'000	€'000	2017 Iomlán €'000
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí Iomlán			114,779
Deontas Stáit i leith Bonneagair agus Infheistíocht Chaipitiúil 2012-2016 faoin gCreat Stáitchiste Meántéarmach			202,943
Iomlán na ndeontas Stát a fuarthas			317,722
Cuireadh an cistiú iomlán a fuarthas i bhfeidhm mar seo a leanas:			
Cuntas brabúis agus cailteanais			114,779
– Oibleagáid Seirbhíse Poiblí			
– Conradh Ilbhliantúil Bainisteora Bonneagair (Ioncam)	95,988		
– Cistiú eile ón Stát	–		
– Cúnamh Teicniúil	–	95,988	
Clár Comhardaithe			
Conradh Ilbhliantúil Bainisteora Bonneagair (Caipiteal)	62,783		
Deontais Chaipitil Iarchurtha	9,287		
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí – Cistiú i gcomhair cothabháil throm	32,202		
Aistrithe chuig CIÉ	2,683	106,955	
Deontas Stáit i leith Bonneagair agus Infheistíocht Chaipitiúil 2012-2016 faoin Creat Stáitchiste Meántéarmach			202,943
Iomlán na ndeontas Stát a fuarthas			317,722

Níl aon choinníollacha neamh-chomhlíonta ná teagmhais eile ag gabháil le deontais a aithníodh mar ioncam.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Ainm Deontóra

An tÚdarás Náisiúnta Iompair urraithe ag an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt.

Ainm Deontais

Fuarthas na deontais a leanas i 2017

- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Infheistíocht Caipitil Iarnród Trom
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Inrochtaineacht Iarnród Trom
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Conradh Ilbhliantúil Bainisteoir Bonneagar
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Oibleagáid Seirbhíse Poiblí

Feidhm Deontais

Tá feidhm na cistí ar cuireadh isteach orthu leagtha mach sa tábla thíos:

	Pá agus Riarachán €'000	Soláthar Seirbhís €'000	Tógáil €'000	Iomlán €'000
Tionscadal Inrochtaineacht 2017	342	–	995	997
Feabhsú Caipitil	2,995	–	7,476	10,471
Conradh Ilbhliantúil	–	158,770	–	158,770
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí	–	146,981	–	146,981
Iomlán	3,337	305,751	8,471	317,559

Cuntas ar Deontais

Tá liosta suimeanna na deontais bronnta thíos. Is bliain féilire 2017 an téarma do caitheachas deontais.

- Fo-Cheannteideal B8 de Vóta 31 – Infheistíocht Caipitil Iarnród Trom €10.471 milliún
- Fo-Cheannteideal B8 de Vóta 31 – Inrochtaineacht Iarnród Trom €1.337 milliún
- Fo-Cheannteideal B8 de Vóta 31 – Conradh Ilbhliantúil Bainistíochta Bonneagair €158.770 milliún
- Fo-Cheannteideal B8 de Vóta 31 – Oibleagáid Seirbhíse Poiblí €146.981 milliún

Tá an suim deontais tógtha go ioncaim agus caipitlithe sna ráitis airgeadais reatha leagtha amach sa tábla thíos:

	Airgead Tirim Faighte €'000	Brabús agus Cailteanas €'000	Caipitil €'000	2018 c/f €'000
Tionscadal Inrochtaineacht 2017	1,337	–	1,337	–
Feabhsú Caipitil	10,471	–	10,471	–
Conradh Ilbhliantúil	158,770	95,988	62,782	–
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí	146,981	114,779	32,202	–
Iomlán	317,559	210,767	106,792	–

Úsáidtear iomlán na deontais faighte ar son na haidhmeanna ar iarradh cead agus a fuarthas ón fhoinsé Maoinithe. Geallann Iarnród Éireann infheistíocht an Stáit a chosaint agus nach n-úsáideofar an infheistíocht sin mar slándáil ar aon gníomhaíocht eile gan comhairliúchán roimh ré leis an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus cead an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Srianta

Baineann deontais faighte le Conradh Ilbhliantúil, Feabhsú Caipitil, Inrochtaineacht agus Oibleagáidí Seirbhíse Poiblí. Laistigh den Conradh Ilbhliantúil, ainmníodh trí tionscadáil áirithe ar son caiteachas:

- Cothabháil Ráille €10.0 milliún
- ATP CAWS €9.6 milliún
- GSMR €9.0 milliún

Lastigh de Oibleagáid Seirbhíse Poiblí leithdháileadh €32.2M chun an Clár Cothabháil Rothstoc Trom.

Imréiteach Cánach

Comhlíonann Iarnród Éireanna ciorcláin ábhartha, Ciorclán 44/2006 san áireamh. Tá Deimhniú Imréitigh Cánach ag Iarnród Éireann ar féidir fíorú ar líne.

	€'000	€'000	2016 Total €'000
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí iomlán			110,640
Deontas Stáit i leith Bonneagair agus Infheistíocht Chaipitiúil 2012-2016 faoin gCreat Stáitchiste Meántéarmach			185,734
Iomlán na ndeontas Stát a fuarthas			296,374

Cuireadh an cistiú iomlán a fuarthas i bhfeidhm mar seo a leanas:

Cuntas brabúis agus cailiteanais

- Oibleagáid Seirbhíse Poiblí			110,640
- Conradh Ilbhliantúil Bainisteora Bonneagair (Ioncam)	104,586		
- Cistiú eile ón Stát	8,000		
- Cúnamh Teicniúil	-	112,586	

Clár Comhardaithe

Conradh Ilbhliantúil Bainisteora Bonneagair (Caipiteal)	21,414		
Deontais Chaipitil larchurtha	25,948		
Aistrithe chuig CIÉ	22,420		
Transferred to CIÉ	3,366	73,148	

Deontas Stáit i leith Bonneagair agus Infheistíocht Chaipitiúil 2012-2016 faoin Creat Stáitchiste Meántéarmach			185,734
Iomlán na ndeontas Stát a fuarthas			296,374

Níl aon choinníollacha neamh-chomhlíonta ná teagmhais eile ag gabháil le deontais a aithníodh mar ioncam.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Ainm Deontóra

An tÚdarás Náisiúnta Iompair urraithe ag an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt

Ainm Deontais

Fuarthas na deontais a leanas i 2016

- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Infheistíocht Caipitil Iarnród Trom
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Inrochtaineacht Iarnród Trom
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Conradh Ilbhlianta Bainisteoir Bonneagar
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Maoiniú Aimsir Crua
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Oibleagáid Seirbhíse Poiblí

Feidhm Deontais

Tá feidhm na cistí ar cuireadh isteach orthu leagtha mach sa tábla thíos:

	Pá agus Riarachán €'000	Soláthar Seirbhís €'000	Tógáil €'000	Iomlán €'000
Tionscadal Inrochtaineacht 2016	43	4	625	672
Feabhsú Caipitil	6,282	564	21,541	28,387
Maoiniú Aimsir Crua	1,002	585	6,413	8,000
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí	–	126,000	–	126,000
Iomlá	–	133,060	–	133,060
Total	7,327	260,213	28,579	296,119

Cuntas ar Deontais

Tá liosta suimeanna na deontais bronnta thíos. Is bliain féilire 2016 an téarma do caitheachas deontais.

- Fo-Cheannteideal B8 de Vóta – Infheistíocht Caipitil Iarnród Trom €28.387 milliún
- Fo-Cheannteideal B8 de Vóta 31 – Inrochtaineacht Iarnród Trom €0.672 milliún
- Fo-Cheannteideal B8 de Vóta 31 – Maoiniú Aimsir Crua €8.0 milliún
- Fo-Cheannteideal B8 de Vóta 31 – Conradh Ilbhliantúil Bainistíochta Bonneagair €126.0 milliún
- Fo-Cheannteideal B8 de Vóta 31 – Oibleagáid Seirbhíse Poiblí €133.060 milliún

Tá an suim deontais tógtha go ioncaim agus caipitilthe sna ráitis airgeadais reatha leagtha amach sa tábla thíos:

	Airgead Tirim Faighte €'000	Brabús agus Caillteanas €'000	Caipitil €'000	2017 c/f €'000
Tionscadal Inrochtaineacht 2016	672	–	672	–
Feabhsú Caipitil	28,387	–	28,387	–
Maoiniú Aimsir Crua	8,000	8,000	–	–
Conradh Ilbhliantúil	126,000	104,586	21,414	–
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí	133,060	110,640	22,420	–
Iomlán	296,119	223,226	72,793	–

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Úsáidtear iomlán na deontais faighte ar son na haidhmeanna ar iarradh cead agus a fuarthas ón fhoinsé Maoinithe. Geallann iarnród Éireann infheistíocht an Stáit a chosaint agus nach n-úsáideofar an infheistíocht sin mar slándáil ar aon gníomhaíocht eile gan comhairliúchán roimh ré leis an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus cead an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Srianta

Baioneann deontais faighte le Conradh Ilbhliantúil, Feabhsú Caipitil, Inrochtaineacht agus Oibleagáidí Seirbhíse Poiblí.

Lastigh de Oibleagáid Seirbhíse Poiblí leithdháileadh €22.42M chun an Clár Cothabháil Rothstoc Trom.

Cuireadh Maoiniú do éifeacht Aimsir Crua ar an gréasán iarnród ar fáil ar son cóirithe agus obair leasúcháin aithnithe ag an chuideachta

Imréiteach Cánach

Comhlíonann Iarnród Éireannna ciorcláin ábhartha, Ciorclán 44/2006 san áireamh. Tá Deimhniú Imréitigh Cánach ag Iarnród Éireann ar féidir fíorú ar líne.

12 Sócmhainní Seasta Doláimhsithe

	1 Eanáir 2017 €'000	Diúscairt Dramhth- realaimh €'000	Breiseanna €'000	31 Nollaig 2017 €'000
Costas				
Bogearraí ríomhaire	24,991	(22,582)	3,652	6,061
Amúchadh				
Bogearraí ríomhaire	23,382	(22,562)	403	1,223
Glanluach de réir na Leabhar amhail an 31 Nollaig 2017				4,838
Glanluach de réir na Leabhar amhail an 31 Nollaig 2016				1,609

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

13 Sócmhainní Seasta Inláimhsithe

	1 Eanáir 2017 €'000	Aistriú & Athaicmiú €'000	Breiseanna €'000	Diúscairt Dramhth- realaimh €'000	31 Nollaig 2017 €'000
Costas					
Línte agus oibreacha iarnróid	2,199,960	5,456	40,174	(968,720)	1,276,870
Sócmhainní atá á dtógáil	21	(21)	–	–	–
Rothstoc iarnróid	1,403,292	157	35,393	(320,669)	1,118,173
Feithiclí lastais bóthair	2,893	–	–	(2,893)	–
Gléasra agus innealra	520,778	(94)	28,270	(299,285)	249,669
Comharthaíocht	626,869	–	5,310	(88,366)	543,813
Dugaí, cuanta agus céanna	57,135	–	204	(1,393)	55,946
Trealamh lónadóireachta	926	–	–	(926)	–
Talamh agus Foirgnimh	8,854	(5,435)	153	(1,203)	2,369
Iomlán	4,820,728	63	109,504	(1,683,455)	3,246,840
Dímheas					
Línte agus oibreacha iarnróid	1,339,001	–	70,083	(968,185)	440,899
Sócmhainní atá á dtógáil	–	–	–	–	–
Rothstoc iarnróid	865,742	300	85,409	(320,509)	630,942
Feithiclí lastais bóthair	2,893	–	–	(2,893)	–
Gléasra agus innealra	392,529	(216)	20,626	(299,051)	113,888
Comharthaíocht	279,183	(21)	21,030	(88,366)	211,826
Dugaí, cuanta agus céanna	25,559	–	1,256	(1,393)	25,422
Trealamh lónadóireachta	926	–	–	(926)	–
Talamh agus Foirgnimh	1,566	–	74	(1,202)	438
Iomlán	2,907,399	63	198,478	(1,682,526)	1,423,415

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirleir

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

	31 Nollaig 2017 €'000	31 Nollaig 2016 €'000
Glanmhéideanna de réir na Leabhar		
Línte agus oibreacha iarnróid	835,971	860,959
Sócmhainní atá á dtógáil	–	21
Rothstoc iarnróid	487,231	537,550
Feithiclí lastais bóthair	–	–
Gléasra agus innealra	135,781	128,249
Comharthaíocht	331,987	347,686
Dugaí, cuanta agus céanna	30,524	31,576
Talamh agus Foirgnimh	1,931	7,288
Iomlán	1,823,425	1,913,329

As na costais iomlána i leith na foirne, tá €13.5m (2016: €13.0m) caipitlithe ina sócmhainní seasta inláimhsithe.

14 Stoic

	2017 €'000	2016 €'000
Rothstoc, páirteanna spártha agus ábhair chothabhála	23,163	24,108
Stoc bonneagair	18,399	18,319
Breosla, bealaí agus stoic éagsúla eile	7,999	8,909
Iomlán	49,561	51,336
Stoic a úsáideadh le linn na tréimhse tuairiscithe		
Ábhair	51,204	47,489
Breosla	25,169	31,793
Iomlán	76,373	79,282

Áirítear sna méideanna atá ar áireamh sa stoc páirteanna agus comhpháirteanna nach mór a bheith ar seilbh chun freastal ar riachtanais oibriúcháin fhadtéarmacha.

Níl aon difríocht shuntasach idir costas athsholáthair na stoc agus a suim ghlanluacha.

Aithníodh caillteanas lagaithe €70,000 (2016: sochar €73,000) sa chuntas brabúis agus caillteanais i leith stoc críon nó stoc a bhfuil damáiste déanta dó.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

15 Féichiúnaithe

	2017 €'000	2016 €'000
Féichiúnaithe trádála	14,985	10,012
Méideanna atá dlite ón máthairghnóthas	26,158	10,357
Réamhócaíochtaí agus ioncam fabhráithe	6,320	5,494
Iomlán	47,463	25,863

Tá na féichiúnaithe trádála luaite i ndiaidh soláthar €0.7m (2016: €0.3m) maidir le lagú.

Tá na méideanna atá dlite ón máthairghnóthas neamhurráithe agus saor ó ús, níl aon dáta aisiocaíochta socraithe ina leith agus tá siad iníoctha ar éileamh.

16 Creidiúnaithe – Méideanna atá Dlite laistigh de Bhliain Amháin

	2017 €'000	2016 €'000
Creidiúnaithe (Méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Rótharraingt bhainc	–	–
Creidiúnaithe trádála	39,951	39,869
Cáin ioncaim asbhainte faoi ÍMAT	3,012	3,469
Árachas sóisialta pá-choibhneasa	2,151	2,565
Muirear sóisialta uilíoch	645	848
Cáin bhreisluacha	5,257	3,135
Cáin shiarchoinneálach	316	493
Ioncam iarchurtha	23,211	21,226
Creidiúnaithe eile	6,801	9,723
Fabhrúithe	20,350	12,223
Ioncam iarchurtha (nóta 18)	167,888	174,455
	269,582	268,006
Creidiúnaithe i leith cánachais agus árachas sóisialta áirithe anseo thuas	11,381	10,510

Tá creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile iníoctha ag dátaí éagsúla sna trí mhí tar éis dheireadh na bliana airgeadais de réir ghnáth-théarmaí creidmheasa na gcreidiúnaithe.

Tá na méideanna atá dlite do ghnóthais ghrúpa neamhurráithe agus saor ó ús, níl aon dáta aisiocaíochta socraithe ina leith agus tá siad iníoctha ar éileamh.

Tá creidiúnaithe i leith cánach agus árachas sóisialta iníoctha sa chreat ama atá leagtha síos sa reachtaíocht ábhartha.

Feidhmíonn Grúpa CIÉ mar aon eintiteas amháin ar mhaithe le CBL agus cuireann sé isteach tuairisceán CBL amháin i ndáil le gníomhaíochtaí uile an Ghrúpa. I rith 2016, d'aontaigh na Coimisinéirí Ioncaim bunús leasaithe i dtaobh dliteanas CBL Ghrúpa

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

CIÉ a ríomh. D'eascair as an gcomhaontú sin socraíocht €53.9 milliún, lena léirítear na himpleachtaí a bhí ag gníomhaíochtaí an Ghrúpa ar bhonn a chuid dlíteanas CBL a ríomh ó mhí na Samhna 2002 ar aghaidh.

Tá an tsocraíocht CBL curtha san áireamh i ráitis airgeadais CIÉ seachas i gcuntais na bhfochuideachtaí aonair ar leithligh. Aontaíonn gach ceann de Chuideachtaí an Ghrúpa nach ann d'aon bhunús faoi láthair, mar gheall ar imeacht ama agus ar chineál na socraíochta, chun leithdháileadh siarghabhálach na haisíocaíochta CBL idir Chuideachtaí Ghrúpa CIÉ a chinneadh. Bheadh athbhreithniú mionsonraithe, a mbeadh a lán acmhainní de dhíth ina thaobh, ag teastáil chun bonn leithdháilte réasúnta a chinneadh. Breithníodh anailís costais is tairbhe a dhéanamh ar an bpróiseas a bheadh de dhíth agus measadh gur mhó an costas ná an tairbhe. Cinneadh dá bhrí sin an aisíocaíocht a léiriú i gCuntais Ghrúpa CIÉ seachas i gcuntais na bhfochuideachtaí aonair.

Tá tuilleadh sonraí maidir leis an aisíocaíocht CBL sin san áireamh i gCuntais Ghrúpa CIÉ i leith na bliana 2016. Tá siadsan ar shuíomh gréasáin CIÉ ag www.CIE.ie.

17 Oibleagáidí Léasa

	2017 €'000	2016 €'000
<i>Léasanna oibríúcháin</i>		
Feithiclí bóthair		
Ag deireadh na bliana airgeadais, ba iad na híocaíochtaí léasa íosta todhchaí faoi léasanna oibríochta nárbh fhéidir a chealú:		
Laistigh d'aon bhliain amháin	1,889	1,554
Idir bliain amháin agus cúig bliana	2,779	3,539
Iomlán	4,668	5,093

Níl aon léasanna airgeadais ag an chuideachta don bhliain 2017.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

18 Ioncam Iarchurtha

Áirítear sa chuntas seo, ina gcuimsítear deontais neamh-inaisíoctha ón Stát agus ón Aontas Eorpach agus ioncam iarchurtha eile a chuirfear chun sochair an chuntais brabúis agus caillteanais ar an mbonn céanna ar a ndéanfar na sócmhainní seasta gaolmhara a dhímheas (beartas cuntasáíochta M), iad seo a leanas:

	1 Eanáir 2017 €'000	Aistrithe agus diúscairtí €'000	Faighte agus infhála €'000	Cuntas Brabúis agus Caillteanais €'000	31 Nollaig 2017 €'000
Deontais Chaipitil					
Talamh agus foirgnimh	1,317	–	–	(47)	1,270
Sócmhainní atá á dtógáil	–	–	–	–	–
Línte agus oibreacha iarnróid	854,301	(536)	40,442	(69,448)	824,759
Rothstoc iarnróid	495,205	(220)	32,212	(71,256)	455,941
Gléasra agus innealra	113,375	(183)	27,115	(16,969)	123,338
Comharthaíocht	315,349	(10)	5,339	(18,621)	302,057
Dugaí, cuanta agus céanna	8,666	–	–	(310)	8,356
Iomlán	1,788,213	(949)	105,109	(176,651)	1,715,721

	1 Eanáir 2016 €'000	Aistrithe agus diúscairtí €'000	Faighte agus infhála €'000	Cuntas Brabúis agus Caillteanais €'000	31 Nollaig 2016 €'000
Deontais Chaipitil					
Talamh agus foirgnimh	1,358	13	1	(55)	1,317
Sócmhainní atá á dtógáil	5,026	(5,095)	69	–	–
Línte agus oibreacha iarnróid	905,163	–	23,850	(74,712)	854,301
Rothstoc iarnróid	544,519	–	22,420	(71,734)	495,205
Gléasra agus innealra	125,597	–	13,698	(25,920)	113,375
Comharthaíocht	324,130	–	9,732	(18,513)	315,349
Dugaí, cuanta agus céanna	8,976	–	–	(310)	8,666
Iomlán	1,914,769	(5,082)	69,770	(191,244)	1,788,213

	2017 €'000	2016 €'000
Ioncam Iarchurtha		
– méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin	167,888	174,455
– méideanna atá dlite tar éis níos mó ná bliain amháin	1,547,833	1,613,758
	1,715,721	1,788,213

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirleir

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

19 Soláthairtí in aghaidh Dliteanas

	Soláthar i dtaobh Ath- struchtúrú €'000	Éilimh Tríú Páirtí agus Fostóra agus Aisghabhálacha Gaolmhara €'000	Bainteach le dlí €'000	Soláthairtí Eile €'000	Iomlán €'000
Iarmhéid amhail 1 Eanáir 2017	2,751	47,816	4,023	16,684	71,275
Úsáidte i rith na bliana airgeadais	(2,804)	(2,632)	(7)	(103)	(5,546)
Athaicmithe mar creidiúnaithe	–	–	(3,000)	–	(3,000)
Cuntas brabúis agus caillteanais	2,324	3,004	409	305	6,042
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2017	2,271	48,188	1,425	16,886	68,770
Iarmhéid amhail 1 Eanáir 2016	3,244	45,100	2,816	19,178	70,339
Úsáidte i rith na bliana airgeadais	(1,684)	(2,660)	(150)	3,434	(1,060)
Cuntas brabúis agus caillteanais	1,191	5,376	1,357	(5,928)	1,996
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2016	2,751	47,816	4,023	16,684	71,275

Soláthar athstruchtúraithe

Baineann an soláthar maidir le hathstruchtúrú le cur chun feidhme na dtionscnamh sábhála costais atá ar bun.

Soláthar eile

Amhail an 31 Nollaig 2017 bhí €16.9m (2016: €16.7m) luaite le soláthairtí eile, bhain soláthar €3.0m (2016:€3.1m) le díospóidí nach raibh réitithe le tríú páirtí, bhain soláthar €13.2m (2016:€12.6m) le costais sochair iarscoir agus bhain soláthar €0.7m (2016: €1.0m) le díospóidí pá eile.

Éilimh um dhliteanais tríú páirtí agus dhliteanas fostóra agus aisghabhálacha ghaolmhara

Déantar aon chaillteanais nach bhfuil cumhdaithe ag árachas seachtrach a chur de mhuirear ar an gcuntas brabúis agus caillteanais, agus áirítear méideanna gan íoc sna soláthairtí in aghaidh dliteanas agus muirear.

Léiríonn na soláthairtí atá taifeadta meastachán is fearr na stiúthóirí ar an gcaiteachas a bheidh de dhíth chun na hoibleagáidí a ghlanadh, agus aird ar chomhairle dlí.

Fágann cineál na n-éileamh go bhfuil éiginnteacht éigin i gceist maidir leis an luach socraíochta. Murab ionann torthaí na n-éileamh agus na toimhdí is bonn leis na meastacháin is fearr de chuid na stiúthóirí, d'fhéadfadh dliteanas breise a bheith i gceist.

Ina cháil mar chomhlacht féinrialaithe, feidhmíonn CIÉ samhail féinárachais faoina n-iompraíonn na Cuideachtaí Oibríochá an riosca airgeadais a bhaineann le costas éileamh, faoi réir teagmhais aonuaire áirithe agus uasteorainneacha árachais bliantúla i gcás na n-éileamh Tríú Páirtí.

Déantar soláthar ag deireadh na bliana do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ar dháta an chlár comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don Chuideachta fós.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Áirítear i gcostas measta na n-éileamh na costais a thabhoífar agus éilimh á réiteach. Glacann an Chuideachta gach céim réasúnach lena chinntiú go bhfuil an fhaisnéis chuí aici maidir lena neamhchosaint ar éilimh. Mar sin féin, mar gheall ar an neamhchinnteacht maidir le soláthairtí a bhunú in aghaidh éileamh, is dócha go mbeidh an toradh deiridh difriúil ón dliteanas bunaidh a cinneadh.

Agus costas measta na n-éileamh neamhíoctha á ríomh, úsáideann an Chuideachta teicnící éagsúla meastacháin, lena n-áirítear anailís staitistiúil ar thaithí stairiúil, modh anailíse a ghlacann leis go mbeidh patrún forbartha na n-éileamh reatha ag teacht leis an taithí a bhí ann roimhe seo. Cuirtear san áireamh, áfach, aon athruithe nó ábhair neamhchinnteachta a d'fhéadfadh a bheith mar bhonn le saobhadh na staitisticí bunúsacha, agus athruithe nó ábhair neamhchinnteachta a d'fhéadfadh a bheith mar bhonn le costas na n-éileamh gan íoc a mhéadú nó a laghdú i gcomparáid le costas na n-éileamh a íocadh roimhe seo. Samplaí díobh sin is ea athruithe ar phróisis na Cuideachta a d'fhéadfadh dlús a chur faoi fhorbairt agus/nó taifeadadh éileamh arna n-íoc nó arna dtabhú, nó moill a chur orthu, athruithe ar an timpeallacht dlí, éifeacht an bhoilscithe, athruithe ar mheascán na n-éileamh agus an tionchar a bheadh ag cailleanais mhóra.

Agus costas na n-éileamh atá fógartha ach nach bhfuil íoctha á mheas, bíonn aird ag an gCuideachta ar dhálaí timpistí arna gcruthú de bharr imscrúduithe, ar aon fhaisnéis a bhíonn ar fáil ó shaineolaithe dlí nó ó shaineolaithe eile agus ar fhaisnéis maidir le fasaigh sa chúirt ar dhliteanas le tréithe comhchosúla i dtréimhsí roimhe sin. Déantar timpistí a bhíonn thar a bheith tromchúiseach a mheas ar leithligh ó na meáin a léiríonn an tsamhail achtúireach.

Bíonn meastachán éilimh IBNR faoi réir ag níos mó neamhchinnteachta ná an dliteanas measta i gcás éileamh a cuireadh in iúl cheana don Chuideachta, mar gheall ar an easpa faisnéise faoi theagmhas an éilimh, ach amháin sna cásanna sin inar glaoth imscrúdaitheoirí go dtí láithreacha na dtimpistí. Is iondúil, i gcás cineálacha éileamh a bhfuil críoch forbartha níos faide ag baint leo agus ina bhfuil an cion IBNR den chúlchiste iomlán ard dá réir, go léirítear éagsúlachtaí níos mó ina leith idir na meastacháin bhunaidh agus na torthaí deiridh mar gheall go mbíonn sé níos deacra na cúlchistí sin a mheas.

Déantar soláthairtí i leith éileamh a ríomh mar mhéid comhlán gan aisghabháil atharachais ar bith san áireamh. Aithnítear aisghabhálacha atharachais sa chás inar féidir a leithéid d'aisghabhálacha a mheas go réasúnach. Glactar leis go mbíonn aisghabhálacha atharachais i ndáil le héilimh mheasta IBNR ag teacht leis an bpatrún stairiúil i dtaobh aisghabhálacha den sórt sin, arna gcoigeartú chun athruithe ar chineál agus méid chlár atharachais na Cuideachta le himeacht ama a léiriú.

Chomh maith leis sin, déantar aisghabhálacht an atharachais a mheas ag féachaint d'fhógra a bheith faighte ó bhróicéirí na Cuideachta maidir le haon atharachóirí a bhfuil cailleanas luaite leo.

20 Scairchaipiteal agus cúlchistí

	2017 €'000	2016 €'000
Údaraithe:		
153,000,000 Gnáthscair ar €1.27* an ceann	194,270	194,270
Leithroinnte, glaoite agus láníoctha – curtha i láthair mar scairchaipiteal		
Amhail an 1 Eanáir agus an 31 Nollaig, 153,000,000 Gnáthscair ar €1.27* an ceann	194,270	194,270

*(€1 IEP = €1.269738 EUR)

Is ann d'aicme amháin gnáthscaireanna. Níl srian ar bith ar dháileadh díbhinní agus ar aisíoc an chaipitil. Baineann na cearta vótála céanna le gach scair agus an aicme chéanna i dtaobh díbhinní, a mhéid a bhfuil an méid iomlán ar gach scair íoctha.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21 Nótaí a ghabhann leis an Ráiteas ar Shreabhadh Airgid

	2017 €'000	2016 €'000
Barrachas/(Easnamh) don bhliain roimh ús agus chánach	522	(645)
Brabús ar dhiúscairt sócmhainní seasta inláimhsithe	(64)	(7)
Dímheas ar shócmhainní seasta inláimhsithe	198,478	215,781
Amúchadh i leith sócmhainní seasta doláimhsithe	403	421
Amúchadh na ndeontas caipitil	(176,651)	(191,244)
Méadú ar stoic	1,775	(1,815)
Méadú ar fhéichiúnaithe	(5,799)	(2,280)
Méadú ar chreidiúnaithe agus ar sholáthairtí	5,023	1,116
Airgead glan ó ghníomhaíochtaí oibríúcháin	23,687	21,327

22 Ceangaltais Chaipitil

	2017 €'000	2016 €'000
Amhail an 31 Nollaig, bhí na ceangaltais chaipitil seo a leanas ar an gCuideachta:		
Ceangaltais chonartha i leith fáil sócmhainní seasta inláimhsithe	16,629	14,010
Caiteachas caipitiúil ar shócmhainní seasta inláimhsithe atá údaraithe ag na stiúrthóirí, ach nach bhfuil conradh déanta ina leith	125,654	153,430

Tá gné shuntasach de na ceangaltais chaipitil atá liostaithe thuas faoi réir ag cistiú stáit a bheith ar fáil

23 Sochair Iarfhostaíochta

Feidhmíonn Grúpa CIÉ dhá phlean sochair sainithe (Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochar sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951) d'fhostaithe ghrúpa CIÉ. Is baill de scéimeanna pinsean Ghrúpa Córas Iompair Éireann iad fostaithe Iarnród Éireann. Cinneann achtúire cáilithe neamhspleách na ranníocaíochtaí ar bhonn luachálacha tríbhliantúla faoi mhodh chreidiúint réamh-mheasta an aonaid.

Ní shonraítear i rialacha na scéime conas ba chóir aon bharrachas nó easnamh a leithdháileadh i measc fostóirí rannpháirteacha agus níl aon chomhaontú conartha ná beartas luaite i dtaobh glanchostas sochar sainithe a leithdháileadh ar na grúpeintitis aonair. Dá réir sin, aithnítear glanchostais sochar sainithe na scéimeanna ina n-iomláine i ráitis airgeadais ar leithligh CIÉ toisc gurb amhlaidh, in éagmais socrú foirmiúil conartha a bheith i bhfeidhm, go gcreideann na stiúrthóirí gurb é an t-eintiteas sin atá freagrach as na scéimeanna faoin dlí. Aithníonn na heintitis rannpháirteacha eile, lena n-áirítear Iarnród Éireann, costas arb ionann é agus a ranníocaíocht i leith na tréimhse.

Léirigh na luachálacha ar na scéimeanna faoi FRS 102 amhail an 31 Nollaig 2017 easnamh €786 milliún (2016: €730 milliún). Tá an nochtadh atá ceangailte faoi FRS 102 maidir le scéimeanna sochar sainithe an ghrúpa, ina bhfuil an Cuideachta rannpháirteach, leagtha amach i ráitis airgeadais CIÉ don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2017, atá ar fáil don phobal ó CIÉ, Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath 8.

Bhí costas pinsean na Cuideachta don bhliain ar na scéimeanna sochar sainithe cothrom le €25.8 milliún (2016: €26.1 milliún) agus tá na costais sin san áireamh i nóta 5. Cuimsíonn costas na Cuideachta an ranníocaíocht atá iníoctha don bhliain.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

24 Ráthaíochtaí agus Dliteanais Theagmhasacha

DLíthíocht ar Feitheamh

Bíonn an Chuideachta ina páirtí, ó am go ham, in imeachtaí éagsúla dlí a bhaineann le ceisteanna tráchtála a bhfuiltear ag déileáil leo agus á gcosaint sa ghnáthchúrsa gnó. Déantar stádas imeachtaí ar feitheamh nó imeachtaí faoi bhagairt a athbhreithniú ar bhonn rialta le dlíodóirí ghrúpa CIÉ. Is é tuairim na stiúrthóirí nach mbeidh na cailteanais, más ann dóibh, a eascroidh as na nithe sin níos mó go hábhartha ná na soláthairtí a rinneadh sna ráitis airgeadais.

Iasachtaí bainc

Amhail dáta an chláir comhardaithe tá iasachtaí ar fiú €28.0 milliún iad (2016: €40.0 milliún) ag Grúpa CIÉ. Tá na hiasachtaí sin trasráthaithe ag Iarnród Éireann agus ag na fochuideachtaí eile i nGrúpa CIÉ.

25 Idirbhearta Páirtithe Gaolmhara

I ngnáthchúrsa gnó, ceannaíonn an Chuideachta earraí agus seirbhísí ó eintitis arna rialú ag Rialtas na hÉireann. Ar na heintitis is tábhachtaí díobh sin tá An Post, Banc na hÉireann agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair. Tá na stiúrthóirí den tuairim nach bhfuil cainníocht na gceannachán sin ábhartha i ndáil le gnó na Cuideachta.

Tá idirbheartanna ag an Chuideachta a bhaineann le earraí agus seirbhísí le cuideachtaí eile laistigh de Ghrúpa CIÉ.

Tá an Chuideachta díolmhaithe ó cheangaltas nachta alt 33.9 maidir le hidirbhearta leis na heintitis ar páirtí gaolmhar iad de bhua smacht, comhrialú nó tionchar suntasach a bheith ag an stát céanna ar an eintiteas tuairiscithe agus an eintiteas eile.

26 Ballraíocht i nGrúpa Chóras Iompair Éireann

Tá Iarnród Éireann (Irish Rail) ina bhall de Ghrúpa Cuideachtaí Chóras Iompair Éireann (an Grúpa) agus léiríonn na ráitis airgeadais éifeachtaí na ballraíochta sa Ghrúpa.

I gcás roinnt feidhmeanna uileghrúpa amhail Cisteán, Dlí, Maoín agus Pinsín, is í an Chuideachta Sealbhaíochta a chuireann i gcrích iad ar bhonn seirbhísí comhroinnte. Is féidir cóipeanna de ráitis airgeadais chomhdhlúite CIÉ a fháil ón Rúnaí Cuideachta ag Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath 8, Éire.

27 Ceadú na ráiteas airgeadais

Cheadaigh na stiúrthóirí na ráitis airgeadais ar an 4 Aibreáin 2018.

Stáisiún Uí Chonghaile
Sráid Amiens
Baile Átha Cliath D01 V6V6
www.irishrail.ie